

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria
**Direcció General
de Memòria Democràtica**

Memòria de les consultes formulades i de les al·legacions presentades durant la tramitació de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya.

La Direcció General de Memòria Democràtica del Departament de Justícia està tramitant l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica.

L'article 36.3.c) de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern disposa que l'avantprojecte de llei ha d'anar acompanyat d'una memòria en què constin les consultes formulades, les al·legacions presentades, les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les i la incidència de les consultes i les al·legacions en la redacció final de l'avantprojecte de llei.

Durant la tramitació de l'Avantprojecte de llei esmentat s'han efectuat els tràmits següents:

1. Audiència interdepartamental.
2. Audiència a les entitats interessades.
3. Informació pública.
4. Informes:
 - 4.1. Informe de Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.
 - 4.2. Informe de l'Oficina d'Organització de l'Administració i del Sector Públic de la Direcció General d'Administració Digital.
 - 4.3. Informe de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
 - 4.4. Informe de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública.
 - 4.5. Informe de l'Institut Català de les Dones.
 - 4.6. Informe de la Comissió de Govern Local de Catalunya.

A continuació s'exposen les al·legacions formulades en els tràmits esmentats, així com la resposta donada i el redactat final de l'Avantprojecte.

1. Audiència interdepartamental.

Per tal de dur a terme l'audiència interdepartamental, el 23 de març de 2022 es va incorporar la documentació corresponent a l'expedient per a la tramitació de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya a l'aplicació SIGOV (Sistema d'Informació del Govern).

En aquest tràmit, han efectuat al·legacions els departaments següents:

Foc, 57
08038 Barcelona
Tel. 93 857 40 00
memoria.justicia@gencat.cat
justicia.gencat.cat/ca/ambits/memoria/

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 1 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

a) Departament d'Interior.

Al·legació: Tot i que el Cos d'Agents Rurals és policia administrativa i policia judicial genèrica, no està inclosa dins dels Cossos i Forces de Seguretat (ho comentem en relació al que es diu a l'article 29.4). Així mateix, recordar les potencialitats específiques de col·laboració que té el Cos d'Agents Rurals amb els temes objecte de la llei degut a la naturalesa del CAR i del seu àmbit competencial.

Resposta: S'accepta l'al·legació. L'article 29.4 queda redactat de la manera següent:

"4. L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar i difondre entre les forces i els cossos de seguretat, altres cossos competents en la inspecció i protecció del patrimoni cultural i el medi ambient, el personal de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments, la fiscalia i els òrgans judicials, un protocol d'actuació en cas de troballes de restes que puguin correspondre a les persones desaparegudes a què fa referència l'article 24."

Per congruència amb la modificació esmentada, es modifica l'apartat 3 del mateix article, que queda redactat de la manera següent:

"3. Les restes han de romandre en el seu emplaçament original, excepte quan es tracti de restes que es trobin a la superfície terrestre i siguin fàcilment transportables per part de la persona que les ha trobat, la qual les ha de lliurar a l'Administració de la Generalitat o a l'Ajuntament corresponent en el termini de quaranta-vuit hores, a qui ha de comunicar l'indret on s'ha efectuat la troballa. Mai no es poden extreure restes, tant si es tracta de restes humanes com d'objectes o altres béns mobles que hi puguin estar associats, quan calgui fer qualsevol remoció de terra, per mínima que sigui, ni quan calgui deslligar-los de cap altre objecte o resta."

Finalment, es modifica el paràgraf corresponent de l'exposició de motius, que queda redactat de la manera següent:

"El capítol II regula el procediment per localitzar, recuperar i identificar persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista. Tal com s'establia en la Llei 10/2009, del 30 de juny, es considera que és obligació dels poders públics, i en concret de l'Administració de la Generalitat, dur a terme directament, amb mitjans propis o aliens i amb càrrec als seus pressupostos, les actuacions corresponents, per fer efectius els drets dels familiars de les persones desaparegudes a obtenir informació sobre llur sort i, si s'escau, a recuperar-ne les restes. Dites actuacions requereixen dels estudis històrics, arqueològics i antropològics pertinents que assegurin una intervenció adequada, així com la viabilitat tècnica i econòmica. Així mateix, aquest capítol regula la manera de procedir en cas que es produeixin troballes casuais de restes que puguin correspondre a persones desaparegudes, per tal d'evitar que aquestes es degradin, siguin malmeses o espoliades i se'n frustri la identificació."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

b) Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Al·legació:

L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) formula les observacions següents, especialment focalitzades en el contingut de l'apartat reservat a la "Base jurídica", però també de l'apartat relatiu a la "Finalitat" dels tractaments de dades personals recollits en la disposició addicional tercera.

El contingut de l'apartat "Base jurídica" (tret del que correspon al "Tractament de dades personals relatives a procediments sancionadors") té un redactat comú a tots els tractaments previstos en la disposició de referència, que és el següent:

"Base jurídica del tractament: complir una missió realitzada en interès públic amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques, i amb finalitats d'arxiu en interès públic, així com la gestió de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica, amb la finalitat de ... (la que correspon en cada cas)."

Considerem que aquest redactat es presta a confusió pels motius que s'expressen a continuació.

D'acord amb les exigències del Reglament (UE) 2016/679, general de protecció de dades (RGPD), els tractaments de dades personals han de complir alguna de les condicions establertes a l'article 6.1 del RGPD perquè siguin lícits. En el cas de tots aquests tractaments s'ha considerat que la base jurídica que els empara és la prevista en l'apartat e) d'aquest precepte, que fonamenta la licitud quan *"el tractament es necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic..."*.

No obstant això, la referència que es fa a continuació quan es determina que el compliment d'aquesta missió realitzada en interès públic és *"amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques, i amb finalitats d'arxiu en interès públic, així com la gestió de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica..."* entenem que indueix a confusió. D'una banda, sembla que la intenció és habilitar els tractaments realitzats pel departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i alhora també habilitar els tractaments que poden portar a terme tercers, fent una barreja entre dos qüestions que són diferents, la base jurídica del tractament i la finalitat o finalitats del tractament, per tant caldria diferenciar aquests extrems. D'altra banda, ens preocupa especialment el fet que de la redacció donada es pugui interpretar que el tractament de dades amb *"finalitats de gestió de polítiques públiques en matèria de memòria democràtica"* s'entengui equiparat al tractament ulterior de les dades *"amb finalitats científiques i històriques, finalitats estadístiques o finalitats d'arxiu en interès públic"*, sobre les que l'article 5.1. b) del RGPD "reconeix expressament" la seva compatibilitat amb les finalitats inicials del tractament, prerrogativa que no preveu respecte de les *"finalitats de gestió de polítiques públiques"*.

Aquesta qüestió resulta especialment rellevant per a l'Institut d'Estadística de Catalunya en la mesura que la llei que regularà el proper Pla estadístic de Catalunya 2023-2028, actualment en fase de Projecte de Llei, també conté previsions per afavorir la reutilització de les dades de què disposa el Sistema estadístic de Catalunya amb finalitats científiques,

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

establint que aquestes dades es puguin utilitzar també amb finalitats de recerca i en matèria d'avaluació de polítiques públiques "amb finalitats científiques". D'aquesta manera es restringeix l'accés a les dades per avaluar polítiques públiques únicament als supòsits en que tingui un propòsit científic i en conseqüència el tractament només el pot portar a terme una entitat que faci recerca en aquest àmbit, no qualsevol òrgan o organisme que faci avaluació de polítiques públiques.

Quant a l'apartat sobre la "Finalitat", veiem que en el paràgraf primer de cada un dels tractaments recollits en la Disposició addicional tercera es recull la finalitat o finalitats que tenen. Comprovem que en tots ells, tret del tractament relatiu al "Banc de la Memòria", on només trobem la referència a la base jurídica (i del tractament sobre procediments sancionadors, en aquest cas per raons òbvies), es fa constar en la finalitat "... amb l'objecte de gestionar les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica regulada en aquesta llei". Per tant, ja hi consta la referència en el lloc adequat i en el cas que es comprovi que algun dels tractaments no la reculli i l'hauria de recollir caldria fer la modificació corresponent.

La indicació a efectes informatius de que les dades també es tractaran "amb finalitats científiques i històriques, finalitats estadístiques o finalitats d'arxiu en interès públic" seria recomanable fer-la en un paràgraf diferenciat, a continuació d'aquest primer paràgraf.

Per aquest motiu, a fi d'evitar dita confusió i alhora donar compliment a les exigències de la legislació de protecció de dades, proposem que l'apartat "Base jurídica" contingui el redactat següent:

"Base jurídica: compliment d'una missió realitzada en interès públic."

Resposta:

Els tractaments de dades regulats en l'Avantprojecte de llei inclouen categories especials de dades personals, regulades a l'article 9.1 RGPD (com ara dades relatives a la ideologia, religió, origen racial o ètnic, orientació sexual, dades genètiques, etc.). D'acord amb dit precepte, les categories especials de dades no poden ser objecte de tractament, llevat que concorri alguna de les circumstàncies esmentades a l'article 9.2.

En el cas dels tractaments regulats a l'Avantprojecte de llei, el tractament de les categories especials de dades es fonamenta en les finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques (article 9.2.j), així com per raons d'un interès públic essencial (article 9.2.g), com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica amb la finalitat de fer efectius els principis de justícia transicional, establerts pel dret internacional, de veritat, justícia, reparació de les víctimes i garanties de no repetició, l'aplicació dels quals és necessària en supòsits de violacions greus dels drets humans i del dret internacional humanitari comeses de manera massiva a conseqüència de conflictes bèl·lics o de règims totalitaris, supòsits en què l'experiència ha demostrat que la justícia ordinària no resulta factible ni dona una resposta adequada. Aquests principis tenen com a objectiu conèixer la veritat sobre els abusos del passat i la sort que van córrer les persones desaparegudes, investigar els fets succeïts i determinar-ne les persones autores, evitar la victimització i reparar el dany causat, reconèixer les persones que es van significar per la seva defensa dels drets i les llibertats, i evitar que fets similars es

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

puguin repetir en l'esdevenidor, amb l'objectiu de contribuir a la cohesió social i garantir la pau del futur.

En relació amb l'article 9.2.g, la Sentència del Tribunal Constitucional 76/2019, de 22 de maig, disposa que la llei que estableixi ingerències en el dret fonamental a la protecció de dades de les persones interessades ha d'explicitar de manera expressa quin és l'interès públic essencial que fonamenta dites ingerències, i rebutja que la identificació de les finalitats legítimes de la restricció al dret es pugui efectuar mitjançant conceptes genèrics o fórmules vagues. Per aquest motiu, l'apartat relatiu a la base jurídica del tractament establerta a la disposició addicional tercera de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica inclou, a més de la base jurídica de l'article 6.1 del Reglament general de protecció de dades, la referència a les circumstàncies de l'article 9.2 que legitimen el tractament, i explicita l'interès públic essencial al qual es fa referència, en el cas de la lletra g).

Per tot l'exposat, i per tal de fer compatible l'exigència imposada per la doctrina del Tribunal Constitucional i, alhora, evitar que la redacció pugui donar lloc a les males interpretacions indicades per l'IDECAT, s'estableix la redacció següent per als apartats relatius a la base jurídica dels punts 2, 3, 6 i 7, de la disposició addicional tercera:

"Licitud del tractament: complir una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e) del Reglament general de protecció de dades).

"El tractament és necessari per raons d'un interès públic essencial, com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica per fer efectius els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes, així com per garantir la no repetició; així com amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques (apartats g) i j) de l'article 9.2 del Reglament general de protecció de dades)."

Així mateix, es proposa el redactat següent per al punt 4:

"Licitud del tractament: complir una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e) del Reglament general de protecció de dades).

"El tractament és necessari per raons d'un interès públic essencial, com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica per fer efectius els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes, així com per garantir la no repetició, i en concret, reconèixer el compromís de les persones que van lluitar per les llibertats i la democràcia en el període comprès entre la Segona República i la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil; així com amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca històrica i amb finalitats estadístiques (apartats g) i j) de l'article 9.2 del Reglament general de protecció de dades)."

Finalment, també es modifica la memòria general per explicitar més detalladament la justificació de l'interès públic essencial en què es fonamenta el tractament, en el sentit que s'ha exposat.

Finalment, es proposa el redactat següent per al punt 6:

5

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 5 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"Licitud del tractament: consentiment de la persona interessada per al tractament de les dades personals (article 6.1.a) del Reglament general de protecció de dades).

"El tractament és necessari per raons d'un interès públic essencial, com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica per fer efectius els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes, així com per garantir la no repetició; així com amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca científica i històrica i amb finalitats estadístiques (apartats g) i j) de l'article 9.2 del Reglament general de protecció de dades)."

c) Departament d'Economia i Hisenda

El 12 d'abril de 2022, el Departament d'Economia i Hisenda va formular les observacions següents:

Observació:

En l'article 56, es diu:

"Article 56. Privació d'ajuts i subvencions públics

1. L'Administració de la Generalitat no pot aplicar les bonificacions o exempcions establertes en els tributs i preus públics o concedir subvencions o ajuts públics per raó o en matèria de memòria democràtica a aquelles persones, tant físiques com jurídiques, públiques o privades, sancionades per resolució administrativa ferma en via administrativa d'acord amb el que estableix el títol X, durant el període corresponent."

En relació amb aquest article, cal assenyalar que només afecta als tributs propis de la Generalitat de Catalunya, atès que aquesta no té cap competència normativa per a excloure l'aplicació dels beneficis fiscals respecte dels tributs estatals, tant els cedits, com els no cedits.

Feta la precisió anterior, se suggereix incorporar en negreta el text següent:

*"Article 56. Privació de **beneficis fiscals**, d'ajuts i subvencions públics*

*1. L'Administració de la Generalitat no pot aplicar les bonificacions o exempcions **els beneficis fiscals establerts en els tributs propis i preus públics o concedir subvencions...**"*

Aquesta mateixa proposta la fem extensiva a l'article 79 i a la disposició addicional cinquena de l'avantprojecte de llei:

"Article 79. Sancions

1. Les infraccions molt greus són sancionades amb:

(...)

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

b) **Pèrdua del dret a gaudir de beneficis fiscals en els tributs propis i preus públics i a obtenir subvencions, bonificacions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de cinc anys.**

(...)

2. **Les infraccions greus són sancionades amb:**

(...)

b) **Pèrdua del dret a gaudir beneficis fiscals en els tributs propis i preus públics i a obtenir subvencions, bonificacions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de tres anys.**

(...)

3. **Les infraccions lleus són sancionades amb:**

(...)

b) **Pèrdua del dret a gaudir beneficis fiscals en els tributs propis i preus públics i a obtenir subvencions, bonificacions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de dos anys."**

(...)

"Disposició addicional cinquena. Bonificacions i exempcions de tarifes

Amb la finalitat d'afavorir la difusió dels valors i del coneixement de la memòria democràtica a través de projectes d'investigació, cinematogràfics, d'arts escèniques i d'arts visuals realitzats per professionals, l'Administració de la Generalitat i els ens dependents i vinculats han d'establir beneficis fiscals en les tarifes de les taxes, els preus públics i d'altres preus establerts per la Filmoteca de Catalunya i els arxius i les biblioteques adscrits a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons."

En relació amb aquest darrer precepte, i pel que fa a les taxes, cal assenyalar que ha d'ésser la regulació mitjançant llei de cada una d'elles la que prevegi el corresponent benefici fiscal (o, mitjançant un article que, inclòs en la llei reguladora de les taxes i preus públics de la Generalitat, l'estableixi amb un abast general però referit a totes elles).

Resposta: s'accepta l'observació, amb alguna modificació en la redacció. L'actual article 57.1, la lletra b) dels apartats 1, 2 i 3 de l'actual article 80 i la disposició addicional setena queden redactats de la manera següent:

"Article 56. Privació de beneficis fiscals, de subvencions i d'ajuts públics

1. L'Administració de la Generalitat no pot aplicar els beneficis fiscals establerts en els tributs propis i en els preus públics o concedir subvencions o ajuts públics per raó o en matèria de memòria democràtica a aquelles persones, tant físiques com jurídiques,

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

públiques o privades, sancionades per resolució administrativa ferma en via administrativa d'acord amb el que estableix el títol X, durant el període corresponent."

"Article 79. Sancions

1. Les infraccions molt greus són sancionades amb:

(...)

a) Pèrdua del dret a gaudir de beneficis fiscals en els tributs propis i en els preus públics i a obtenir subvencions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de cinc anys.

(...)

2. Les infraccions greus són sancionades amb:

(...)

b) Pèrdua del dret a gaudir de beneficis fiscals en els tributs propis i en els preus públics i a obtenir subvencions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de tres anys.

(...)

3. Les infraccions lleus són sancionades amb:

(...)

c) Pèrdua del dret a gaudir de beneficis fiscals en els tributs propis i en els preus públics i a obtenir subvencions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de dos anys."

(...)

"Disposició addicional setena. Beneficis fiscals en tarifes

Amb la finalitat d'afavorir la difusió dels valors i del coneixement de la memòria democràtica a través de projectes d'investigació, cinematogràfics, d'arts escèniques i d'arts visuals realitzats per professionals, l'Administració de la Generalitat i els ens dependents i vinculats han d'establir beneficis fiscals en les tarifes de les taxes, dels preus públics i d'altres preus establertes per la Filmoteca de Catalunya i els arxius i les biblioteques adscrits a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

d) Departament de Cultura

1. Observació: *Article 27. Actuacions de localització, recuperació i identificació de persones desaparegudes.*

Apartat 5. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'emetre un informe favorable previ a l'autorització d'intervencions arqueològiques en el decurs de les quals es poden afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

L'article 27.5 esmentat, tal i com està formulat, està imposant unes obligacions al Departament de Cultura que poden entorpir la tramitació d'intervencions arqueològiques, atès que és un article molt genèric que pot tenir incidència en totes les intervencions arqueològiques que, a priori, no tenen a veure amb l'excavació de fosses (intervencions que promou directament la dg de memòria democràtica). Per demanar aquest informe, el Departament de Cultura ha de tenir els mapes de localització de fosses i implicaria fer una comprovació de possible afectació de lloc on es puguin afectar restes de persones per cada autorització. Atès que a l'article 26 referit als mapes de localització, es preveu que "La documentació cartogràfica i geogràfica amb les localitzacions a què fa referència l'apartat 1 i les informacions complementàries disponibles han d'estar a disposició de les persones interessades i del públic en general, en suport analògic i digital, en els termes establerts reglamentàriament", se suposa que pot ser de consulta fàcil, però no deixa de plantejar que és força inviable, excepte en casos molt obvis. Per autoritzar intervencions preventives el decret 78/2002 estableix un termini de 20 dies per resoldre.

Per l'exposat anteriorment, considerem que s'hauria de suprimir aquest apartat 5 de l'article 27, i cenyir la tramitació de les intervencions arqueològiques d'acord amb la metodologia actual.

Resposta: s'accepta l'observació. L'actual article 26 queda redactat de la manera següent:

"Article 26. Actuacions de localització, recuperació i identificació de persones desaparegudes

1. Les actuacions de localització, recuperació i identificació de persones desaparegudes es duen a terme d'acord amb l'establert en els protocols elaborats per l'Administració de la Generalitat, els quals n'han d'assegurar una intervenció adequada.

2. Les actuacions per recuperar i identificar persones desaparegudes s'emprenen tenint en compte el resultat de les actuacions de localització dutes a terme i la seva viabilitat tècnica i econòmica.

3. Les actuacions per localitzar i, si s'escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes requereixen, en tot cas, els estudis històrics, arqueològics i antropològics pertinents, que poden incloure prospeccions, excavacions, estudis analítics i recollida de testimonis, per determinar les circumstàncies, personals o socials, de la desaparició.

9

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 9 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

4. Qualsevol actuació per localitzar i, si s'escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes ha de ser autoritzada i supervisada per l'Administració de la Generalitat, d'acord amb el que estableix la normativa en matèria de patrimoni cultural, la normativa sanitària i els protocols a què fa referència aquesta llei, amb les garanties i, si escau, els procediments establerts reglamentàriament.

5. Les persones promotores d'intervencions arqueològiques o paleontològiques han d'adjuntar a la sol·licitud de l'autorització per dur a terme la intervenció una declaració responsable en què, si s'escau, es faci constar que, de conformitat amb les dades dels mapes a què fa referència l'article 25, la intervenció no afectarà restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

6. Les persones promotores d'intervencions arqueològiques o paleontològiques han de sol·licitar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica un informe favorable previ a l'autorització d'intervencions en el decurs de les quals, de conformitat amb les dades dels mapes a què fa referència l'article 25, es poden afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

7. Els treballs relacionats amb les actuacions per localitzar, recuperar i identificar persones desaparegudes tenen la consideració d'utilitat pública o interès social a l'efecte de permetre, si escau i d'acord amb els articles 108 a 118 de la Llei de 16 de desembre de 1954, sobre expropiació forçosa, l'ocupació temporal dels terrenys on s'hagin de dur a terme aquests treballs. En el cas de terrenys de titularitat privada, s'ha de sol·licitar el consentiment de les persones titulars dels drets sobre els terrenys en què es trobin les restes. En el cas que no s'obtingui el consentiment, l'Administració de la Generalitat pot autoritzar l'ocupació temporal d'aquests terrenys, amb l'audiència prèvia de les persones titulars dels drets afectats i amb l'establiment de la indemnització corresponent. En l'acta d'ocupació s'ha d'establir la manera com es recuperarà l'ús dels terrenys un cop transcorregut el termini de l'ocupació temporal.

8. Els ens locals, en l'àmbit de les seves competències, han de preservar, delimitar i vigilar la zona d'aparició de restes.

9. Durant els procediments de recuperació, identificació i destinació final de les restes de persones desaparegudes, cal respectar en tot moment el dret a la intimitat, la dignitat, les conviccions religioses, filosòfiques o culturals i el dolor dels familiars, a qui s'ha de procurar l'acompanyament.

10. La conducció i el trasllat de restes humanes com a conseqüència dels procediments de localització o per treballa casual s'han d'efectuar de conformitat amb l'establert en la normativa sobre policia sanitària mortuòria i s'han de comunicar prèviament al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, sens perjudici del que l'autoritat judicial pugui disposar."

2. Observació: Article 78. Infraccions.

Apartat 3. Són infraccions lleus:

10

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 10 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

b) Efectuar, sense l'informe favorable previ a què fa referència l'article 27.5, intervencions arqueològiques en el decurs de les quals es puguin afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

En conseqüència del que hem apuntat respecte de l'article 27.5, considerem que també s'hauria de suprimir, per coherència normativa.

Resposta: s'accepta l'observació. La lletra b) de l'apartat 3 de l'actual article 76 queda redactada de la manera següent:

b) Efectuar, contravenint l'informe a què fa referència l'article 26.6, intervencions arqueològiques o paleontològiques en el decurs de les quals es puguin afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

3. Observació: *Article 50. Retirada de simbologia franquista que afecti béns integrants del patrimoni cultural.*

Apartat 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de dos mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé.

El Decret 276/2005, de 27 de desembre, de les comissions territorials del patrimoni cultural preveu, al seu article 6.1, que dites comissions emetin els seus acords i informes sobre els béns integrants del patrimoni cultural que corresponguin (béns culturals d'interès nacional i descatalogacions de béns culturals d'interès local, apart d'altres informes sobre canvis d'ús, instruments de planejament i altres que afectin a dits béns) en el termini màxim de tres mesos. Per tant, proposem que es substitueixi el termini contemplat a l'Avantprojecte de llei, de dos mesos, pel de tres mesos, previst a la normativa sectorial actual amb caràcter general.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 50.1 queda redactat de la manera següent:

"1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional o d'un bé catalogat, s'ha de sol·licitar un informe de l'Administració competent per fer-ne la declaració o catalogació. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, l'Administració competent ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé."

4. Observació: *Article 6. Comissió de Memòria Democràtica. Apartat 3.*

Cas d'existir aquesta comissió hauria d'incloure també algun professional de l'arxivística-gestió documental.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: arran de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

5. Observació: *Article 7. Arxius i fons documentals per a la recuperació de la memòria democràtica.*

Estimem molt necessari que algun apartat d'aquest article estableixi l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Xarxa d'Arxius Comarcals de la Generalitat de Catalunya com la infraestructura natural pública d'acollida de tots els fons i documents relacionats amb la conservació de la memòria democràtica que el Memorial Democràtic, com a resultat de la seva activitat, vagi aplegant.

Resposta: no s'accepta l'observació. La tècnica normativa emprada per redactar l'Avantprojecte normatiu ha estat limitar la regulació dels aspectes relatius a aquest tipus de documents al mínim imprescindible per protegir aquells documents que, per la seva antiguitat, no tenen encara la consideració de patrimoni documental i queden, per tant, fora de l'àmbit d'aplicació de la normativa per la qual es regeix aquest patrimoni. Pel que fa als aspectes als quals resulta aplicable la normativa vigent en matèria de patrimoni documental i d'arxius i gestió de documents, s'hi fa una remissió. L'Avantprojecte de llei que es proposa no té per objecte regular les funcions dels diferents arxius del Sistema d'Arxius de Catalunya, ni aspectes organitzatius en l'àmbit dels arxius, ni afectar els principis arxivístics, ni efectuar cap modificació de la normativa vigent en matèria d'arxius i gestió de documents. Per qüestions de tècnica normativa, la regulació dels centres de dipòsit dels documents s'ha d'establir en la normativa en matèria d'arxius i gestió de documents.

6. Observació: *Article 7. Arxius i fons documentals per a la recuperació de la memòria democràtica.*

Per tal d'evitar confusions, cal eliminar la paraula "arxius" d'aquest article. La nostra proposta de nou redactat de l'enunciat seria la següent: "Fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica".

Resposta: s'accepta l'observació. Per tal que no es produeixi la confusió al·legada pel Departament de Cultura, s'elimina el terme "arxiu/s" del text de l'Avantprojecte, i es manté únicament per als supòsits de referències normatives.

Per fer referència a l'organisme o la institució des d'on es fan específicament funcions d'organització, de tutela, de gestió, de descripció, de conservació i de difusió de documents i fons documentals s'empra l'expressió "centre/s d'arxiu", la qual ha estat proposada pel mateix Departament de Cultura en l'observació 21, relativa a l'article 33 de l'Avantprojecte de llei. Per fer referència als documents aplegats en fons o conjunts de fons documentals s'empra el terme "document/s".

7. Observació: *Article 7. Apartat 1.*

Proposem el següent redactat alternatiu: "Als efectes d'aquesta llei, s'entén per fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica aquells que estan inclosos en la definició de l'art. 19.1 de la llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, que continguin informació i es puguin utilitzar com a testimoni i prova de fets

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

ocorreguts durant el període que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, i per construir la memòria democràtica".

Resposta: no s'accepta l'observació. L'article 19.1 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, esmentat en la redacció proposada defineix el concepte de "document", però no de "fons documental", motiu pel qual el redactat proposat no és correcte.

8. Observació: Article 7. Apartats 2 i 3.

Cal valorar si aquests apartats són innecessaris i reiteratius respecte de la llei del patrimoni cultural català. En el cas de l'apartat 3, no s'entén a quins documents es refereix.

A més, a l'apartat 3, el nom correcte del Consell és "Consell Nacional d'Arxius i Gestió Documental" que és la denominació actual modificada per l'article 5 de la Llei 20/2015, de 29 de juliol, de modificació de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents. DOGC núm. 6927 de 4 d'agost de 2015.

Resposta: El període a què fa referència la memòria democràtica abasta els anys 1931-1980. Per tant, part de la documentació generada en aquest període té la consideració de patrimoni documental, i d'altra no (com ara els documents per a la recuperació de la memòria democràtica produïts o rebuts per una persona física que tinguin menys de cent anys d'antiguitat). Els apartats 2 i 3 regulen aquesta particularitat. En cas que, per la seva rellevància, alguns documents haguessin de formar part del patrimoni documental, caldria procedir de la manera establerta a la lletra e) de l'article 19.2.

Per tal que tots els documents per a la recuperació de la memòria democràtica quedin degudament protegits, i atès que bona part dels ciutadans i de les ciutadanes desconeixen els preceptes adreçats a protegir aquest tipus de patrimoni i cal facilitar-los el coneixement i la comprensió de la normativa, es considera necessari fer-hi referència mitjançant aquests apartats.

S'accepta l'esmena relativa a la denominació del Consell. L'apartat 3 de l'actual article 6 queda redactat de la manera següent:

"3. Els documents no compresos en les lletres a) a d) de l'article 19.2 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, que pels seus valors i la seva rellevància per a la recuperació de la memòria democràtica hagin de fer part del patrimoni documental de Catalunya, s'hi han d'integrar per resolució de la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural, amb l'informe previ del Consell Nacional d'Arxius i Gestió Documental, d'acord amb l'establert a la lletra e) de l'article 19.2 esmentat."

9. Observació: Article 7. Apartat 4.

Suprimir "de Catalunya".

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 4 de l'actual article 6 queda redactat de la manera següent:

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"4. L'establert a la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents és aplicable als documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat pública i als de titularitat privada que integren o poden integrar el patrimoni documental de Catalunya."

10. Observació: Article 7. Apartat 5.

Proposem eliminar-lo o si més no suavitzar-lo amb una fórmula del tipus "ha de prioritzar, en la mesura dels seus mitjans".

Resposta: no s'accepta l'observació. Atesa la competència superior que correspon a l'Administració de la Generalitat en les tasques de protecció i difusió del patrimoni documental, atribuïdes per la Llei 10/2001, de 13 de juliol, i la importància d'aquest patrimoni per a la societat catalana del present i del futur, es considera necessari que l'Administració de la Generalitat lideri, sense matisos, aquestes actuacions.

11. Observació: Article 7. Apartat 6.

Quan parla de "persones titulars d'arxius" ha de quedar clar que es tracta de persones físiques i jurídiques.

Aquí s'hi pot afegir: "i fomentar, alternativament, l'ingrés dels documents i fons documentals a un centre d'arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya".

Resposta: al llarg de tot l'articulat, el terme "persones" inclou tant persones físiques com jurídiques. Només s'ha fet la precisió en alguns supòsits en què s'ha considerat necessari per evitar males interpretacions o en què ha calgut fer un reconeixement exprés com a víctimes especialment damnificades.

D'altra banda, la referència a la possibilitat que les persones privades puguin ingressar fons en arxius públics s'ha inclòs als actuals articles 6.7 i 7.8.

12. Observació: Article 7. Apartat 7.

Proposem la següent redacció alternativa: "7. La Generalitat, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, ha de promoure l'enriquiment del patrimoni documental relacionat amb el foment de la memòria democràtica, preferentment mitjançant la donació i llegat, i alternativament amb l'obtenció d'una còpia, dels fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica que es trobin en institucions públiques o de titularitat privada, nacionals o estrangeres".

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 7 de l'actual article 6 queda redactat de la manera següent:

"7. La Generalitat, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, ha de promoure l'enriquiment del patrimoni documental mitjançant la compra, la donació, el llegat, la cessió en comodat o l'ingrés per qualsevol altre títol, o l'obtenció d'una còpia, de documents per a la recuperació de la memòria democràtica que es trobin en institucions públiques o de titularitat privada, nacionals o estrangeres."

14

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 14 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

13. Observació: Article 7. Apartat 9.

Proposem el següent redactat alternatiu: "La Generalitat de Catalunya ha de promoure la inclusió dels fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica en el Cens d'Arxius de Catalunya i l'Inventari del Patrimoni Cultural Català prevists en la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, i la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català".

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 9 de l'actual article 6 queda redactat com s'indica a continuació. Aquest precepte reproduceix, al més literalment possible, l'establert a l'article 24.1 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, amb la finalitat de no modificar les previsions de la normativa en matèria de patrimoni cultural i d'arxius i gestió de documents.

"9. L'Inventari del Patrimoni Cultural Català, regulat per l'article 60 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, ha d'incloure el cens dels arxius que conserven documents per a la recuperació de la memòria democràtica integrants del patrimoni documental de Catalunya."

14. Observació: Article 8. Dret d'accés als documents. Apartat 2.

En termes generals, considerem que caldria desenvolupar i clarificar més aquest article.

En aquest sentit, respecte de l'apartat 2, es proposa la supressió de la frase "a aquestes efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents, sense subjecció als terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol" atès que l'article 26 de la Llei 10/2001 estableix un termini màxim d'exclusió de consulta de 30 anys, llevat que una llei estableixi un termini superior. Atès el marc temporal de l'avantprojecte de llei de la memòria democràtica ens remuntem a fets que superen els esmentats 30 anys de forma que, a efectes pràctics, aquesta disposició no serà aplicable.

Resposta: no s'accepta l'observació. D'acord amb l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, en cas de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat, l'honor, la intimitat o la imatge de les persones, com a norma general, i llevat que la legislació específica disposi una altra cosa, poden ésser objecte de consulta pública amb el consentiment dels afectats o quan hagin passat vint-i-cinc anys d'ençà de la seva mort o, si no se'n coneix la data, cinquanta anys d'ençà de la producció del document. L'actual article 7 de l'Avantprojecte permetrà que les víctimes puguin accedir a les dades de terceres persones contingudes en un document que faci prova de la seva victimització, i que no serien accessibles si s'apliqués el precepte esmentat.

15. Observació: Article 8. Apartat 3.

Proposem el següent redactat alternatiu de la segona part: "Per tal de permetre-hi l'accés, la Generalitat de Catalunya podrà disposar el dipòsit temporal dels fons i documents en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol".

15

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 15 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: no s'accepta l'observació. L'Avantprojecte remet a l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, i a aquest efecte s'ha establert un redactat que reproduceix al més literalment possible dit precepte, per tal de no afectar la regulació en matèria d'arxius i documents.

16. Observació: *Article 9. Banc de la Memòria Democràtica.*

Tal com està redactat, aquest banc dona peu a la constitució d'un nou arxiu, envaint les competències legalment atribuïdes a la Direcció general del Patrimoni Cultural, l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Xarxa d'Arxius Comarcals. Tècnicament, a més, la creació d'un arxiu temàtic en una matèria de la qual tots els arxius del Sistema d'Arxius de Catalunya conserven informació és particularment inconvenient.

Resposta: arran de les observacions formulades en els informes sol·licitats durant la tramitació del procediment, l'article 8.1 queda redactat de la manera següent:

"1. L'Administració de la Generalitat reuneix i posa a l'abast de la ciutadania bases de dades de la seva titularitat, així com bases de dades i recursos d'informació d'altres administracions públiques i persones físiques i jurídiques, públiques i privades, en matèria de memòria democràtica, i en possibilita la cerca integrada i la visualització de continguts, per tal de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació i el coneixement dels fets històrics vinculats amb la memòria democràtica.

2. Les dades referents a persones físiques han d'incloure les variables gènere (home, dona o persona no binària) i sexe (masculí o femení)."

17. Observació: *Article 9. Apartat 1.*

Proposem el següent redactat alternatiu, en la línia que el Banc limiti les seves funcions a les d'informació: "El Banc de la Memòria Democràtica reuneix la informació sobre els documents i fons documentals d'interès per a la recuperació de la memòria democràtica conservats o gestionats per la Generalitat de Catalunya i per altres administracions i persones físiques i jurídiques, públiques i privades. Integra també les bases de dades de titularitat de l'Administració de la Generalitat en la seva tasca de recuperar la memòria democràtica i restituir les víctimes".

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 1 de l'article 8 queda redactat com s'ha indicat en l'observació anterior.

18. Observació: *Article 9. Apartat 3.*

1. Proposem el següent afegit final [rere "L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar la preservació i el desenvolupament del Banc de la Memòria Democràtica"]: "i establir la normativa i la metodologia per al compartiment de les dades aplegades per les diferents administracions i titulars dels fons documentals i documents que s'hagin d'incloure".

Resposta: arran de les observacions formulades en els informes sol·licitats durant la tramitació del procediment, se suprimeix l'apartat 3 de l'actual article 8.

16

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 16 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

19. Observació: *Article 13. Reparació jurídica de les víctimes de la dictadura franquista.*

- Els apartats 1 i 2 realitzen una ampliació de la feina que fins ara fa l'Arxiu Nacional de Catalunya en relació a les dades dels Sumaríssims a tots els procediments judicials de caràcter polític que no sabem si serà sostenible amb els mitjans amb els que disposem.

- Així mateix, en aquest apartat caldria valorar les accions que desenvolupen alguns arxius comarcals i, especialment, els arxius històrics de Girona, Lleida i Tarragona, però també altres arxius comarcals, estan relacionades en proveir testimoni documental per la reparació jurídica o administrativa de les víctimes de la dictadura franquista.

Resposta: s'accepta l'observació. Cal aclarir que l'actual article 12 té per objecte transcriure el contingut de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme. Durant la redacció del precepte es van detectar errades en la citació de les normes esmentades a l'apartat 1 de dita disposició, de manera que s'ha aprofitat l'avinentesa per efectuar-ne l'esmena corresponent. Atesa la dificultat per conèixer la normativa d'aquest període històric, i la possibilitat que existeixi alguna altra disposició a la qual la Llei 11/2017 no hagués fet referència, es va optar per afegir una menció a alguna altra possible norma amb la mateixa finalitat, per tal d'evitar que un error en la redacció de la norma tinguí com a efecte una discriminació de les possibles víctimes, atesa la naturalesa reparadora de la Llei esmentada. El precepte no té com a finalitat "ampliar la feina" de l'Arxiu Nacional de Catalunya, ja que hores d'ara no s'ha trobat cap altra norma al marge de les esmentades en la Llei 11/2017, del 4 de juliol.

Amb la finalitat de millorar la redacció, l'apartat 1 de l'actual article 12 queda redactat de la manera següent:

"1. L'Administració de la Generalitat, mitjançant l'Arxiu Nacional de Catalunya, ha d'elaborar i fer pública la llista dels processos instruïts i de les sentències adoptades d'acord amb el Ban del 28 de juliol de 1936; el Decret número 79, del 31 d'agost de 1936; el Decret número 55, de l'1 de novembre de 1936; la Llei del 2 de març de 1943; el Decret llei del 18 d'abril de 1947; el Decret 1794/1960, del 21 de setembre; el Decret llei 10/1975, del 26 d'agost, i altres normes aprovades amb la mateixa finalitat aplicades per reprimir idees i actes en defensa de la Segona República o de lluita contra la dictadura franquista, en què constin el número de procediment, la persona física o jurídica encausada i la condemna imposada."

Pel que fa a la valoració de les actuacions dutes a terme per altres arxius, cal tenir en compte que l'article 12 té com a finalitat recollir la regulació actualment establerta a la Llei 11/2017, del 4 de juliol, amb la finalitat de reparar jurídicament les víctimes de processos il·legals. El 13 d'abril de 2022 es va sol·licitar al Departament de Cultura que formulés una proposta de redactat respecte aquest aspecte.

20. Observació: *Article 31. Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista. Apartat 3.*

17

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 17 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Proposem la següent redacció alternativa del punt b): "Sis persones professionals o acadèmiques de prestigi reconegut en l'àmbit, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània, el dret i la gestió arxivística".

Resposta: no s'accepta l'observació. En les reunions del Comitè es tracten temes com ara l'evolució de les inscripcions en el Cens de persones desaparegudes, l'evolució del Mapa de fosses i dels treballs tècnics per a la documentació de fosses, les actuacions en fosses efectuades i la previsió de noves intervencions, l'evolució de l'elaboració de perfils genètics de familiars, o el nombre d'individus exhumats identificats i de restes retornades als familiars. Per aquest motiu, considerem que el perfil proposat no s'adiu amb les funcions de l'òrgan col·legiat.

21. Observació: *Article 33. Foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica. Apartat 3.*

Proposem interpolar: "dels centres d'arxiu".

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 3 de l'article 33 queda redactat de la manera següent:

"3. La Generalitat ha de promoure la participació de les universitats, els centres d'arxiu, els centres de recerca i les entitats memorialistes, especialment mitjançant el foment de la recerca; la difusió dels seus resultats a través de publicacions, materials audiovisuals i altres mitjans de difusió; i la realització de congressos, jornades i altres trobades de tipus divulgatiu en matèria de memòria democràtica."

22. Observació: *Article 48. Simbologia franquista i enaltiment del franquisme. Apartat 3.*

Considerem que cal explicitar les expressions de caràcter públic, particularment a les institucions, que si apareixen en el règim sancionador.

Resposta: la redacció de l'observació no permet interpretar a què es refereix. El 13 d'abril de 2022 es va sol·licitar al Departament de Cultura que formulés una proposta de redacció.

23. Observació: *Article 51. Relacions amb els ens locals.*

1. *En cas de discrepància sobre la retirada de simbologia franquista entre el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i un ens local respecte del qual s'hagi iniciat el procediment de retirada de conformitat amb l'article 49.4, aquests poden acordar crear una comissió de col·laboració.*

2. *La comissió de col·laboració ha d'estar composta per dues persones en representació de cadascuna de les dues administracions. La presidència de la comissió correspon a una de les persones que representen el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i té vot diriment en cas d'empat.*

Atès que aquest procediment pot ser objecte de tensions es proposa que en cas de discrepància es sol·liciti informe no vinculant al Consell Assessor del Patrimoni Cultural

18

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 18 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Català de forma que les parts puguin disposar d'informació qualificada d'un òrgan col·legiat extern i que amb la seva composició àmplia i experta que els pot servir en la resolució del cas. L'actual redacció deixa la decisió final al Departament competent en matèria de memòria democràtica el que, al capdavant, pot ser interpretat com a una imposició de la Generalitat al municipi.

Resposta: : arran de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 51.

24. Observació: Article 58. *Relacions de col·laboració en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat en matèria de memòria democràtica. Apartat 1.*

A la b) proposem substituir "arxius i fons documentals" per "fons documentals i documents" o "fons i documents". Potser caldria afegir: "per a l'ingrés [recuperació], protecció [conservació] i difusió dels fons documentals (...)".

Resposta: arran de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 58.

25. Observació: Article 61. *Funcions i facultats del Memorial Democràtic. Apartat 1.*

Proposem la següent redacció alternativa de l'apartat d) "Cercar i generar, amb mitjans propis o aliens, les referències documentals i la informació que nodreix i preserva la memòria del període objecte de l'activitat del Memorial Democràtic".

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que l'objectiu del Banc de la Memòria Democràtica és que els documents es puguin consultar on line mitjançant aquest repositori, i no únicament la referència.

26. Observació: Article 63. *Junta de Govern del Memorial Democràtic.*

Caldria valorar una representació territorial dels arxius en la línia de proveir una visió territorial dels arxius del Departament de Cultura i, així, reforçar, la figura de l'Arxiu Nacional amb una visió territorial. Per tant, entendria adequat que també hi formés part un representant de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya, sigui el Cap del Servei de Coordinació de la Xarxa d'Arxius Comarcals o un director/a d'un arxiu comarcal. La nostra proposta de redactat seria:

"La Junta de Govern és integrada per la presidència, que correspon a la presidència del Memorial Democràtic, per la vicepresidència i per les vocalies, que són designades de la manera següent:

- a) Dues persones membres nomenades pel Govern de la Generalitat, a proposta del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.*
- b) Vuit persones membres nomenades pel Parlament d'entre professionals de prestigi reconegut en la matèria pròpia d'aquesta llei, que poden ser membres d'entitats, associacions o plataformes en defensa de la memòria antifeixista.*
- c) La direcció del Museu d'Història de Catalunya.*
- d) La direcció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.*

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- e) La presidència de l'Institut Català de les Dones.
- f) Una persona representant del Consell Assessor del Memorial Democràtic.
- g) Una persona representant del Consell de Participació del Memorial Democràtic.
- h) Una persona representant de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya.

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 2 de l'actual article 61 queda redactat de la manera proposada pel Departament de Cultura.

27. Observació: Article 76. Règim jurídic. Apartat 4.

Proposem substituir "arxius i fons documentals" per "fons documentals i documents" o "fons i documents".

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 4 de l'actual article 74 queda redactat de la manera següent:

"4. La producció de danys en documents per a la recuperació de la memòria democràtica i l'incompliment dels deures i les obligacions referents a aquests, quan tinguin la consideració de patrimoni documental, són sancionats en els termes que estableix la normativa en matèria de patrimoni cultural i d'arxius i gestió de documents i, si escau, la normativa penal."

28. Observació: Disposició addicional tercera. Apartat 6.

Proposem la redacció alternativa parcial següent: "... reunir la informació sobre els fons documentals (...), així com també les referències sobre fons documentals gestionats per altres institucions (...)"

Resposta: arran de les observacions formulades en els informes sol·licitats durant la tramitació del procediment, se suprimeix l'apartat 6 de la disposició addicional esmentada.

e) Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori

El 12 d'abril de 2022, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori va formular les observacions següents:

1. Observació: Relacionada amb l'article 42. Catàlegs de paisatges: l'avantprojecte planteja l'elaboració dels catàlegs des del Departament competent en matèria de memòria democràtica amb col·laboració amb l'Observatori del Paisatge, però la competència en elaboració de catàlegs de paisatges és de la DGOTU, a través de la Subdirecció General d'Estratègies Territorials i Paisatge d'acord amb l'article 21 del Decret 246/2021, de 22 de juny, manera que l'article 42 de l'avantprojecte hauria de plantejar l'elaboració dels catàlegs de paisatges des del nostre Departament i en col·laboració amb el Departament competent en matèria de memòria democràtica.

Resposta: s'accepta l'observació. Per tal d'evidenciar que el concepte de "catàleg del paisatge" és diferent del concepte de "catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya", se substitueix aquesta darrera denominació per "Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya".

20

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 20 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

En conseqüència, els actuals articles 43 i 48.1 queden redactats de la manera següent:

"Article 43. Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya

1. El Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya té com a finalitat identificar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya; descriure llurs valors, fragilitats i riscos vinculats; i proposar els criteris de preservació, gestió i promoció, així com els criteris i les mesures generals a integrar en les polítiques de memòria democràtica i altres polítiques territorials i sectorials amb incidència directa o indirecta sobre el paisatge.

2. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica elaborar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, en col·laboració amb l'Observatori del Paisatge.

3. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica aprovar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, amb els tràmits previs d'informació pública i de consulta als ens locals i a les organitzacions econòmiques i socials concernides i a la resta de persones interessades.

4. El Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya té, com a mínim, el contingut següent:

- a) Identificació dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.
- b) Informació dels criteris de memòria democràtica que en justifiquen la identificació (rellevància, context històric, etc.).
- c) Caracterització dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya (valors materials i immaterials, dinàmiques, fragilitats, riscos, etc.).
- d) Identificació dels elements i dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya presents en els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.
- e) Delimitació i caracterització cartogràfica.
- f) Proposta de mesures i accions per a la gestió del paisatge i del patrimoni de memòria democràtica, així com les mesures i les accions per integrar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, mitjançant els diferents plans, programes i altres actuacions, en les polítiques de memòria democràtica i, en general, en altres polítiques territorials i sectorials amb incidència directa o indirecta sobre el paisatge."

"Article 48. Instruments d'ordenació del territori, urbanisme i medi ambient

1. 1. Per tal de garantir una preservació adequada de llurs valors i caràcter, els instruments de planificació territorial i el planejament urbanístic poden integrar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya inclosos en el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya i, si s'escau, les determinacions dels plans de gestió dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya."
[...]

S'esmena la referència que apareix a l'exposició de motius, de la manera següent: "Es regula el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, com a document que identifica els paisatges esmentats i llurs valors actuals i potencials."

21

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 21 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

2. Observació: Relacionada amb l'article 47. Emissió d'informe preceptiu: considerem que el termini d'emissió d'informes hauria de ser el mateix que tenen altres departaments de la Generalitat per a emetre els seus informes preceptius quan es sol·liciten en la tramitació d'instruments de planificació territorial i el planejament urbanístic (1 mes).

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que no seria possible emetre l'informe en un termini inferior a l'establert.

3. Observació: Relacionada amb l'article 26.3. Mapes de localització: l'avantprojecte planteja que les persones propietàries, titulars d'altres drets reals o simples posseïdors de les àrees incloses en els mapes on es localitzen o, d'acord amb les dades disponibles, es presumeix que es poden localitzar restes de persones han de preservar-les apropiadament de conformitat amb el que estableixen les diferents figures del planejament urbanístic i de l'ordenació del sòl.

Creiem que l'afectació de drets a les persones abans referides no es pot basar en una presumpció de localització de restes sinó en la certesa de que hi són per les conseqüències que a través dels instruments de planejament i ordenació se'ls pot arribar a traslladar per preservar les zones. Així doncs, caldria repensar aquest fet d'afectar drets o imposar obligacions en base a una presumpció.

Resposta: no s'accepta l'observació. L'esment a la "presumpció" de l'existència d'una fossa en una determinada àrea no fa referència a una mera possibilitat hipotètica, sinó al fet que es disposa d'evidències que porten a concloure que en un determinat indret es troba una fossa. Ara bé, la certesa de la seva existència no es farà palesa fins al moment en què es dugui a terme una intervenció i apareguin les restes. Atès que en el Mapa de fosses (el qual és de consulta pública) hi ha registrades actualment més de 700 fosses, en les quals hi ha referenciats 13.204 individus, s'evidencia la impossibilitat d'efectuar intervencions en totes elles a curt termini. Un dels supòsits en què caldrà intervenir és en aquells casos en què calgui dur a terme una actuació que afecti els terrenys on s'hagi localitzat una fossa. Per aquest motiu s'estableixen certes obligacions per a les persones titulars dels terrenys.

L'ús del verb "presumir" es justifica perquè és el mateix terme emprat en l'article 49 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, el qual estableix que "es consideren espais de protecció arqueològica els llocs que no han estat declarats d'interès nacional on, per evidències materials, per antecedents històrics o per altres indicis, es presumeix l'existència de restes arqueològiques o paleontològiques". S'empra el mateix terme perquè la interpretació de les normes amb finalitat anàloga sigui homogènia.

L'adopció de mesures de protecció de les àrees on es localitzen fosses es justifica per evitar que un tractament inadequat de les restes en produeixi la degradació de l'ADN, fet que impediria la identificació de les restes.

2. Audiència a les entitats interessades.

D'acord amb el que disposa l'article 36.4 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de

22

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 22 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Catalunya va ser sotmès a tràmit d'audiència de les entitats interessades, per un termini de quinze dies hàbils. Les notificacions es van trametre el 26 d'abril de 2022. Dins el termini corresponent, van formular al·legacions les entitats següents:

- Associació Ateneu Memòria Popular
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
- Federació d'Ateneus de Catalunya
- Federació de Municipis de Catalunya
- Fundació Cipriano Garcia (CCOO)
- UGT

Fora de termini, es van rebre les al·legacions de l'entitat següent:

- Comissió de la Dignitat (23.6.2022).

2.1. Associació Ateneu Memòria Popular

1. Al·legació: Celebrem que l'àmbit temporal de la llei s'allargui, al menys, fins a una part de la transició (1980). És necessari, però, que el contingut del text legislatiu sigui coherent, i es refereixi de forma efectiva també al darrer període del franquisme i la transició. En l'actual redacta gairebé no es fa referència a les lluites i represàlies dels anys 60 als 80.

Resposta: l'àmbit temporal de l'Avantprojecte coincideix amb l'establert en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, la qual estableix que "el Memorial Democràtic se centra en l'etapa 1931-1980, és a dir, des de la proclamació de la República fins al primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". L'Avantprojecte de llei no presenta cap novetat en aquest aspecte.

Tal com s'indica en l'article 1.2, formen part de la memòria democràtica els esdeveniments, les accions, les actuacions i les actituds de lluita en favor de les llibertats, del progrés i la justícia socials, de la llengua i la cultura catalanes i dels drets nacionals dutes a terme per col·lectius, organitzacions polítiques i sindicals, entitats i associacions cíviques i culturals, i altres persones físiques i jurídiques, que van tenir lloc en el període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, sense perjudici que, per mitjà de les actuacions per divulgar i commemorar la memòria democràtica, s'hi incloguin tradicions democràtiques anteriors i posteriors. Així doncs, s'hi inclouen tots els fets que van tenir lloc durant el període 1931-1980, sense que es faci prevaldre el període anterior a 1960 respecte al posterior.

Pel que fa a la referència a la lluita en favor de la democràcia i dels drets les llibertats i contra la dictadura franquista, dita referència apareix una vintena de vegades en l'Avantprojecte de llei.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

2. Al·legació: És indispensable considerar com a principi rector de la llei la integralitat dels drets reconeguts i la centralitat de les víctimes, persones represaliades i entitats memorialistes i la seva participació efectiva.

Resposta: s'accepta l'observació. Per remarcar aquest aspecte:

- L'article 2.3 queda redactat de la manera següent:

"3: L'Administració de la Generalitat ha d'adoptar les mesures necessàries per fer efectius, de manera integral:".

- L'article 15.4 queda redactat de la manera següent:

"4. En les actuacions per identificar i reconèixer la condició de víctima, per adoptar mesures de reparació, i en la resta d'actuacions dutes a terme per desenvolupar les polítiques públiques de memòria democràtica, han de tenir un paper preponderant les persones i els col·lectius següents:"

3. Al·legació: La Comissió de Memòria Democràtica no ha de ser un òrgan consultiu més, seria absolutament innecessari. Si es configura com a una mena de comissió de la veritat cal que tingui per objecte el reconeixement institucional de la vulneració de drets fonamentals i la repressió, en cap cas ha de tenir per finalitat establir un "relat oficial". Ha de treballar, de forma independent, per recollir tota la recerca ja feta fins ara per acadèmia, historiadors, administracions locals, etc. Ha de posar les víctimes i represaliades al centre, donar-los veu amb un enfocament de gènere i interseccional. És una comissió de la veritat que arriba tard i, tal i com està configurada, no servirà per cap procés de reconeixement de responsabilitats per part dels perpetradors per tant, ha de servir pel reconeixement institucional i recollida de testimonis de víctimes i represaliades.

Resposta: s'accepta l'observació i se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica. El relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, Pablo de Greiff, en l'informe de 22 de juliol de 2014, posa de manifest la necessitat que Espanya:

- D'una banda, es doti d'informació oficial sobre els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (com ara el nombre de víctimes, el recurs als treballs forçats, les diferents formes de repressió, la responsabilitat de les empreses privades per la seva participació o complicitat en la violació de drets humans...).

- D'altra banda, es doti d'un mecanisme oficial per a l'esclariment de la veritat, per tal d'"oficialitzar la veritat" i resoldre el problema de l'excessiva fragmentació que caracteritza la construcció de la memòria democràtica a Espanya. Cal centralitzar i analitzar la informació de què es disposa sobre els fets esdevinguts, i fer el reconeixement oficial de dits fets.

El relator considera que el reconeixement dels fets i la responsabilitat i la presentació de disculpes oficials no poden ser un reconeixement genèric, sinó que ha de ser individualitzat, i que té un valor fonamental.

La creació, mitjançant l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, de la Comissió de Memòria Democràtica tenia per objecte donar compliment, en l'àmbit de Catalunya, a les

24

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 24 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

recomanacions del relator especial de les Nacions Unides, així com a les STC 83/2020 i 139/2020, respecte les funcions d'aquest tipus de comissions. No obstant això, atesa la manca de suport a la creació d'aquesta comissió per part de la ciutadania, posada de manifest en diverses de les al·legacions formulades en el tràmit d'audiència i d'informació pública, i atès que l'article 57.5 de la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica regula una comissió, a nivell estatal, amb la mateixa finalitat, a la qual es poden adreçar els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que desitgin ser-hi ateses, se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica.

4. Al·legació: Aquest avantprojecte, en cap cas suposa una garantia efectiva del dret a la justícia. Tot aquest apartat suposa, en gran mesura, un exercici retòric per una qüestió evident de manca de competències i de realitat del sistema judicial espanyol. Si realment es volen adoptar, des de Catalunya, polítiques per garantir el dret a la justícia, es proposa la creació d'una oficina d'informació i assistència a les víctimes i represaliades del franquisme i la transició. Ha de proporcionar assistència a les víctimes que reconeix la pròpia llei, amb acompanyament jurídic i psicosocial per proporcionar informació i fomentar que, qui ho vulgui, pugui denunciar els crims de lesa humanitat i les vulneracions de drets fonamentals. Només així es pot propiciar, des de Catalunya, el dret a la justícia negat durant dècades.

Resposta: es comparteix l'observació. Tal com indica l'Associació, la manca de competències de la Generalitat de Catalunya determina la redacció de l'Avantprojecte en aquest aspecte. El servei que es proposa crear ja es preveu en l'Avantprojecte de llei. Tal com s'indica en l'article 9.3 de l'Avantprojecte, relatiu al foment del dret a la justícia, la Generalitat ha de facilitar a les persones interessades informació, ajuda i assistència perquè puguin exercir el dret a la justícia i ha de fer difusió de les actuacions realitzades. Tal com s'indica en la memòria d'impacte que acompanya l'Avantprojecte de llei, el servei es prestarà mitjançant el Servei d'Orientació Jurídica ja existent, de manera que no es crearà una nova estructura administrativa a aquest efecte, sinó que s'emprarà l'estructura ja existent. Val a dir que no es comparteix l'opinió de l'Associació, que considera que l'oficina d'informació i assistència servirà per "garantir el dret a la justícia" de les víctimes, atès que un servei d'assessorament no pot garantir el resultat satisfactori del procés.

5. Al·legació: La reparació i reconeixement dels efectes dels Tribunals és absolutament insuficient. Es preveu únicament pels represaliats per tribunals catalans, excloent, així, gran part de les persones represaliades per altres tribunals com el TOP o persones que van ser jutjades en altres ciutats fora de Catalunya.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el contingut d'aquesta excedeix de l'àmbit competencial que abasta l'Avantprojecte de llei estudiat. Aquest aspecte ha estat objecte de regulació per la Llei (estatal) 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica.

6. Al·legació: La definició de víctima segueix sent insuficient. En primer lloc, caldria parlar de persones represaliades, no només víctimes. Tot i que incorpora nous grups i amplia la definició, segueix tenint mancances que cal esmenar.

Resposta: no s'accepta l'observació. La definició que consta en l'Avantprojecte de llei es correspon amb l'establerta en la Declaració sobre els principis fonamentals de justícia per a les víctimes de delictes i de l'abús de poder (A/RES/40/34, 1985), aprovada per

25

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 25 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

l'Assemblea General de les Nacions Unides el novembre de 1985; i en la Resolució 60/147, aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides, de 16 de desembre de 2005.

D'acord amb la definició establerta, es consideren víctimes "les persones que, en el territori de Catalunya, hagin sofert danys, individualment o col·lectivament, incloses lesions físiques o mentals, sofriment emocional, pèrdues econòmiques o menyscabament substancials dels seus drets fonamentals, com a conseqüència d'accions o omissions que constitueixin una violació manifesta de les normes internacionals de drets humans o una violació greu del dret internacional humanitari en el període que comprèn la Guerra Civil i la Dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". La definició, per tant, inclou no només les persones que van morir, sinó també les que van patir qualsevol tipus de dany, inclòs l'emocional, a causa de la repressió exercida contra elles. D'altra banda, no s'indiquen quines són les mancances que cal esmenar.

És necessari que la definició establerta en l'Avantprojecte de llei sigui coherent amb el dret internacional vigent, per tal d'assegurar que es respecti i es doni compliment a la normativa sobre drets humans i al dret internacional humanitari, que totes les víctimes rebin la protecció que els proporciona la normativa esmentada, i que no es creïn dues categories de víctimes amb diferents nivells de protecció.

7. Al·legació: És urgent i vital que es dugui a terme la identificació, recuperació i resignificació de les fosses. Tot i així, és indispensable la previsió d'un protocol d'acompanyament psicosocial a víctimes i familiars així com assegurar (actualment no ho fa) que tot el procés d'obertura de fosses anirà estretament lligat a la judicialització de les troballes, al tractar-se de proves de crims de lesa humanitat o crims de guerra que hauran de ser degudament documentats, comunicats i denunciats a la justícia.

Resposta: el que es proposa ja consta en l'Avantprojecte de llei. L'Avantprojecte de llei disposa de diverses previsions relatives a la comunicació a l'autoritat judicial dels indicis de Comissió d'il·lícits penals. En aquest sentit, trobem l'article 10¹, l'article 27.10², l'article 28.1³ i l'article 28.4⁴. Així mateix, pel que fa a l'acompanyament psicosocial, l'article 26.9 estableix

¹ "La Generalitat ha de denunciar als Mossos d'Esquadra, la Fiscalia i l'autoritat judicial competent l'existència d'indis de comissió d'il·lícits penals que s'apreciïn arran de la localització i identificació de restes de persones desaparegudes i de la realització de la resta d'investigacions a què fa referència aquesta llei".

² "La conducció i el trasllat de restes humanes com a conseqüència dels procediments de localització o per troballa casual s'han d'efectuar de conformitat amb l'establert en la normativa sobre policia sanitària mortuòria i s'han de comunicar prèviament al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, sens perjudici del que l'autoritat judicial pugui disposar".

³ "L'Administració de la Generalitat ha de comunicar a l'autoritat judicial competent les troballes de restes de persones desaparegudes".

⁴ "L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar i difondre entre les forces i els cossos de seguretat, altres cossos competents en la inspecció i protecció del patrimoni cultural i el medi ambient, el personal de prevenció i extinció d'incendis i de salvaments, la fiscalia i els òrgans judicials, un protocol

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

que "Durant els procediments de recuperació, identificació i destinació final de les restes de persones desaparegudes, cal respectar en tot moment el dret a la intimitat, la dignitat, les conviccions religioses, filosòfiques o culturals i el dolor dels familiars, a qui s'ha de procurar l'acompanyament".

8. Al·legació: L'educació és un dels àmbits essencials on aquesta llei pot tenir un impacte efectiu en polítiques de memòria. És indispensable que la memòria arribi a les aules i universitats com a garantia de no repetició, però l'actual redactat presenta encara clares deficiències per a poder fer-ho efectiu.

Resposta: es comparteix l'opinió que l'educació és essencial en aquest àmbit. Per aquest motiu, l'Avantprojecte ja inclou un article, el 35, per tal que s'inclogui el coneixement de la memòria democràtica en el currículum de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i l'educació permanent de les persones adultes; per dotar el professorat d'eines conceptuals i metodològiques adequades, i actualitzar científicament, didàctica i pedagògica el tractament escolar de la memòria democràtica; per impulsar el coneixement de la memòria democràtica als estudis universitaris i en la formació del personal al seu servei. Així mateix, s'estableixen mesures per incloure la memòria democràtica en les polítiques i els programes per a la pau i els drets humans que desenvolupi en els àmbits d'educació, justícia, cultura i cooperació, i en qualsevol altre àmbit pertinent, si escau.

9. Al·legació: Aquesta llei ha de servir per dotar d'estructura i suport a les entitats memorialistes que porten dècades fent un servei públic que l'administració no ha assumit. Actualment, la situació estructural i econòmica de les entitats memorialistes és molt precària i la llei ha de servir per assegurar la seva continuïtat i canvi generacional a través del registre d'entitats però també de mesures que facilitin un suport estructural a les mateixes.

Resposta: es comparteix l'opinió. Per aquest motiu, l'Avantprojecte inclou un títol dedicat a les entitats memorialistes.

10. Al·legació: És especialment preocupant el buidat de contingut del Memorial Democràtic (MD) que preveu la llei. Justament, reivindicuem que el MD ha de ser un òrgan rellevant, independent i estable per assegurar l'execució de les polítiques públiques que dissenyin els governs, sense que es vegi afectat per canvis polítics. En aquest sentit, es proposa que la figura de direcció sigui escollida per concurs públic i que el MD respongui al Parlament i no al Govern.

Resposta: en l'al·legació no s'exposa per quin motiu es considera que el Memorial Democràtic es buida de contingut, ja que no s'indica quines competències de què disposa actualment no es preveu en l'Avantprojecte de llei. Les funcions del Memorial Democràtic no s'han modificat respecte les establertes en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic.

11. Al·legacions en relació amb l'exposició de motius:

d'actuació en cas de troballes de restes que puguin correspondre a les persones desaparegudes a què fa referència l'article 24".

27

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 27 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

El preàmbul, com a declaració d'intencions és molt important. L'actual és massa llarg i en canvi exclou qüestions essencials:

- i. És greu que no s'esmenti les institucions de la República (i el seu govern legítim), els sectors que van conspirar per enderrocar-la, a més a més del suport del règim nazi i feixista.
- ii. Quan es parla del "suport més conservador de la societat de l'època" no es pot obviar: el nacionalcatolicisme, les forces econòmiques que el van finançar, i el suport internacional de les forces de Hitler i Mussolini, fent de la Guerra d'Espanya el preludi de la Segona Guerra Mundial, com han acreditat els principals historiadors del segle XX.
- iii. paga la pena introduir el concepte de Guerra d'Espanya, com a mínim en aquesta part preliminar per tal de vincular-la a la Segona Guerra Mundial. Aquest és un tema fonamental per dissenyar el currículum escolar. Si estudiem l'holocaust, hem d'estudiar també l'holocaust espanyol (Paul Preston).
- iv. Acabada la guerra, es fa esment de la repressió de la dictadura, però s'ha de posar en valor la no resignació davant la dictadura: fer esment a la resistència republicana als camps d'Europa i després a la guerrilla a casa nostra, els maquis. També s'ha d'incloure la resistència i organització de l'antifranquisme per combatre la dictadura i reconquerir les seves llibertats i la importància de les lluites socials, la del moviment obrer organitzat, la pagesia o el moviment ciutadà, juntament amb els estudiants i forces de la cultura. Milers de persones processades pel TOP.
- v. S'ha de deixar constància que el règim franquista va rebre el suport actiu dels EEUU i del Vaticà a partir de la Guerra Freda, anys 50.
- vi. En l'apartat on s'enumeren les fites en matèria de memòria a Catalunya, no es fa esment al protagonisme de les entitats memorialistes com actors principals a l'hora d'assolir millores en les polítiques de memòria. Tampoc es fa referència al municipalisme que ha anat fent una sistemàtica tasca de reconstrucció dels espais de memòria local i publicacions que permeten avaluar la dimensió de la lluita contra la dictadura i la justícia social. La Xarxa de Memòria Democràtica del Baix Llobregat és un exemple en aquest sentit.
- vii. Estem molt d'acord amb la formulació final d'aquest tram: "Transcorreguda més d'una dècada (....) és necessari refondre, actualitzar i completar la legislació vigent a Catalunya en matèria de memòria democràtica, per continuar i aprofundir en les actuacions dutes a terme per les administracions públiques de Catalunya en aquest àmbit." Caldria afegir: una col·laboració que s'ha d'exercir amb els ens locals i el municipalisme, també amb les entitats memorialistes, establint els plans estratègics locals de memòria democràtica.
- viii. Creiem que no té el relleu necessari, tenint en compte que és un dels elements clau d'aquesta llei, la importància d'educar a les noves generacions en el coneixement de les lluites i el combat per les llibertats i la justícia social.
- ix. Cal reforçar el concepte d'integralitat del conjunt de drets de les víctimes a la veritat, la justícia, la reparació i la no repetició, entenent-los com un tot.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: cal tenir en compte que el contingut de les exposicions de motius dels Avantprojectes de llei no pot ser establert lliurement per la unitat impulsora, sinó que dit contingut ve determinat pel mateix ordenament jurídic. En compliment de la normativa vigent, l'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei que ara es proposa indica els fonaments jurídics habilitants (apartat I); els motius que n'han originat l'elaboració (apartat II i III); la incidència en la normativa en vigor (apartat IV); els objectius que es volen aconseguir, els principis i les línies de la regulació per a una comprensió millor del text legal, amb indicació especial dels aspectes més nous (apartat V); i el compliment dels principis de bona regulació (apartat VI). En concret, l'apartat II se centra a fer constar les violacions de les normes internacionals de drets humans i de violacions greus del dret internacional humanitari que es van produir durant el període 1936-1980 i les mancances del procés de la transició a la democràcia efectuat entre el 1975 i el 1980, ja que aquests aspectes són els que motiven que, avui en dia, sigui necessari aplicar la normativa internacional sobre justícia transicional. L'apartat III exposa quina és aquesta normativa, en la qual es fonamenta l'Avantprojecte de llei. En l'apartat V s'explica en què consisteixen els diferents principis de justícia transicional i la manera com l'Avantprojecte de llei els implementa.

Es modifica l'exposició de motius per fer referència a la Primera i la Segona República, ampliar les referències als sectors que van donar suport al cop d'estat. Al llarg de tot l'articulat, s'introdueixen noves referències a la lluita antifranquista, a les entitats memorialistes i als ens locals.

12. Al·legacions sobre l'àmbit d'aplicació i objecte

S'amplia i, sobretot, es concreta de forma homogènia, l'àmbit temporal d'aplicació, establint-la fins a la constitució del primer govern escollit democràticament (abril 1980). Tot i així:

- i. La locució "fins la constitució del primer governs escollit democràticament" és massa llarga per a incloure-la al llarg de tot el text. Es proposa fixar la data concreta (abril de 1980) i explicar la motivació de la mateixa a l'inici.
- ii. Es considera més rellevant la constitució del primer Parlament de Catalunya establert democràticament.

A l'objecte, quan es parla de reconeixement a les víctimes, s'hauria de parlar de reconeixement institucional, doncs és aquest el que manca i és indispensable per assegurar el dret de les víctimes d'una forma integral.

Resposta: el termini temporal establert en l'Avantprojecte de llei prové del termini establert en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, la qual estableix que "el Memorial Democràtic se centra en l'etapa 1931-1980, és a dir, des de la proclamació de la República fins al primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil", i s'ha volgut mantenir en l'Avantprojecte de llei, atès que la fixació de dit àmbit temporal va ser el resultat d'un ampli consens en el seu moment. El termini proposat en l'al·legació formulada suposaria escurçar-lo respecte l'establert actualment. Pel que fa al reconeixement, es pretén que el reconeixement no provingui només de les institucions, sinó del conjunt de la societat.

13. Al·legacions sobre els principis rectors

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- i. S'ha d'incloure:
 - a. Integralitat dels drets (els drets a la veritat, justícia reparació i garanties de no repetició només seran garantits si es fa de forma integral.
 - b. Centralitat víctimes, represaliades i entitats memorialistes i participació efectiva
- ii. S'hauria d'incloure la definició de Memòria Democràtica a l'inici.

Resposta: s'accepta l'observació:

- L'article 2.3 queda redactat de la manera següent:

"3: L'Administració de la Generalitat ha d'adoptar les mesures necessàries per fer efectius, de manera integral:".

- L'article 15.4 queda redactat de la manera següent:

"4. En les actuacions per identificar i reconèixer la condició de víctima, per adoptar mesures de reparació, i en la resta d'actuacions dutes a terme per desenvolupar les polítiques públiques de memòria democràtica, han de tenir un paper preponderant les persones i els col·lectius següents:"

- Pel que fa a la definició de la memòria democràtica, aquesta ja s'inclou a l'article 1.

14. Al·legacions sobre el dret a la veritat

D.1. Comissió de Memòria Democràtica

És important destacar l'aposta institucional per crear la Comissió de Memòria Democràtica, com un pas clau per avançar en el restabliment del dret a la veritat de les víctimes i del conjunt de la societat catalana. En diverses ocasions experts de Nacions Unides, com el relator especial per la promoció dels drets a la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, o el Grup de Treball sobre Desaparicions Forçades o Involuntàries han instat a les autoritats de l'Estat a atendre de manera urgent les demandes de les víctimes en termes de veritat i establir un mecanisme per fer-lo efectiu.

Tot i així, amb l'actual redactat es pot entendre que es tractarà merament d'un òrgan consultiu i d'experts més. Si és així, és absolutament innecessari, atès que ja existeix la JG del Memorial Democràtic, amb 8 experts nomenats pel Parlament, entre altres. També hi ha el Consell Assessor i el Consell de Participació del Memorial Democràtic i el Comitè de fosses.

En cas que es configuri com una comissió de la veritat, només hi podem donar suport si:

- i. És fonamental que en el projecte de llei quedi explicitada la finalitat última d'un reconeixement institucional de les vulneracions de drets humans i de les violacions del dret internacional humanitari ocorregudes durant el marc temporal de la llei. En cap cas pot tenir

30

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 30 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

per objecte la construcció d'un relat oficial.

ii. Imprescindible que el principi de centralitat i participació efectiva de les persones represaliades i víctimes (enteses en el sentit ampli de definició de la llei) se situï com un eix fonamental de la tasca d'aquesta comissió, com a part del procés reparador, tal i com ho ha manifestat Nacions Unides.

iii. No pot suposar obviar tota la política de memòria i tasca historiogràfica feta fins ara. És palès que el treball d'investigació històrica promoguda des de diferents àmbits (acadèmia, moviment memorialista, ens locals, etc.) ha sigut imprescindible en el coneixement i divulgació dels fets, de manera que les seves contribucions han de ser reconegudes en la tasca de la futura Comissió. En aquets ordre d'idees, es percep imprescindible que la Comissió posi en marxa processos de participació àmplia i pluralista en els quals s'escoltin les diferents veus i visions, en primer lloc de les víctimes i represaliades dels crims referits en aquesta llei; així com dels seus familiars, associacions que treballen pels seus drets i per la memòria democràtica, així com investigadors/es acadèmics i ciutadans/es que vulguin contribuir a l'esclariment dels fets. També d'aquells/es que van participar en les accions que són objecte de la llei.

iv. En relació a l'elecció dels membres de la comissió (Article 6.3.) és important que, en el marc del període de postulació i candidatures, les víctimes, entitats memorialistes i demés membres de la societat civil puguin presentar valoracions d'alguns dels candidats per tal de fer arribar la seva veu a les institucions responsables de la seva designació, sota el principi de participació efectiva.

v. La Comissió també ha d'adoptar, com a principi, l'enfocament psicosocial, de manera que les declaracions, versions voluntàries i demés actes públics han de comptar amb un protocol psicosocial que atengui les necessitats de les víctimes, represaliades i les seves famílies, en el marc de les activitats que promogui.

vi. Destaca especialment el reconeixement d'independència de la Comissió, establert a l'Article 6.5. No obstant, com ja hem dit abans, la limitació de les seves funcions a tasques consultives, d'assessorament i anàlisis planteja dubtes sobre l'abast real de treball de la Comissió.

vii. Pel que fa a l'Article 6.2., a més dels col·lectius descrits com a objecte d'especial atenció, cal que la Comissió adopti un enfocament de gènere i interseccional, de manera que en el desenvolupament del seu mandat i de les seves funcions, tingui en compte les diverses experiències, impactes diferencials i condicions particulars de les persones, poblacions o sectors en condicions de discriminació o vulnerabilitat. Aquest principi ha de ser extensible, no només als continguts d'estudi, sinó també a la pròpia composició dels membres de la Comissió, que es recull en l'Article 6.4.

viii. On diu "El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats poden transmetre a la Comissió la informació de què disposin...."

Ha de dir" El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats han de transmetre a la

31

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 31 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Comissió la informació de què disposin...."

ix. És important, també, que en l'establiment del període de mandat d'aquesta Comissió (Article 6.8.), es contempli un període previ de preparació i posada en funcionament, que no es descompti del període total de treball. A més es proposa que no hi hagi un termini limitat a 5 anys, doncs sembla especialment reduït per a la tasca encomanada.

Resposta: s'accepta l'observació. Com s'ha indicat anteriorment, atesa la manca de suport a la creació d'aquesta comissió per part de la ciutadania, posada de manifest en diverses de les al·legacions formulades en el tràmit d'audiència i d'informació pública, i atès que l'article 57.5 de la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica regula una comissió, a nivell estatal, amb la mateixa finalitat, a la qual es poden adreçar els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que desitgin ser-hi ateses, se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica.

D. 2. Pel que fa la qüestió documental i d'arxius i el Banc de la Memòria Democràtica

Hi ha un problema real en relació a l'accés als arxius i documentació que pot dificultar o inclús, incapacitar la tasca de la comissió de Memòria i que conculca el dret a la veritat i a la informació de la ciutadania. Es proposa:

x. L'Administració de la Generalitat, per tal de satisfer el dret de la ciutadania a accedir a tots els fons documentals que puguin ser útils per esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil, la dictadura franquista i la transició a la democràcia, i pel coneixement de la memòria democràtica, ha de promoure en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor de la present legislació un conveni de col·laboració interadministratiu amb l'Administració de l'Estat per tal de concretar un calendari de desclassificació de tots aquells assumptes, actes, documents, informacions, dades i objectes el contingut dels quals és important per tal de portar a terme la finalitat descrita, tot atenent els Principis de Johannesburg, a les recomanacions de Nacions Unides i a l'Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa, entre d'altres.

xi. En el mateix termini, promoure convenis de col·laboració interadministratiu amb altres institucions públiques i privades per tal d'acordar com s'ha de produir l'accés per part de la ciutadania catalana als seus fons i arxius que puguin ser útils per esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil, la dictadura franquista i la transició a la democràcia, i pel coneixement de la memòria democràtica, tot atenent que el Dret d'Accés als Arxius i Fons Documentals és un dret fonamental.

xii. No s'especifica quina institució estarà a càrrec del Banc de la Memòria i de quina manera es vincularà o relacionarà amb d'altres institucions com el Memorial Democràtic, la Comissió de Memòria Democràtica o el Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista, entre d'altres.

Resposta: S'accepta parcialment l'observació. L'article 7 queda redactat de la manera següent:

32

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 32 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"Article 7. Règim d'accés especial als documents per a la recuperació de la memòria democràtica

"1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per garantir el dret d'accés als documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, per tal de satisfer el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania a esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, i per al coneixement d'aquesta.

"2. Qualsevol persona pot consultar la informació existent en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents i que puguin proporcionar informació sobre els fets esdevinguts a la víctima, sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini.

"3. Les persones que tenen la consideració de víctimes indirectes d'acord amb aquesta llei poden consultar la informació existent als documents que acreditin la condició de víctima de la persona el vincle amb la qual els atribueix aquesta consideració en els termes establerts a l'apartat 2, a efectes d'esclarir els fets que van esdevenir a la víctima i de reparació, sempre que la mort o la declaració de mort de la víctima consti inscrita en el Registre Civil o que es pugui presumir per raons biològiques la seva mort, per haver superat la longevitat màxima registrada.

"4. Les persones que duguin a terme una recerca històrica per a la producció i creació literària, artística, científica i tècnica poden sol·licitar accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini, quan dites dades personals facin referència a:

"a) Persones que tinguin la condició de víctima d'acord amb aquesta llei, sempre que es tracti d'informació referida als fets victimitzants que els van esdevenir.

"b) Persones que tinguin relació amb els fets victimitzants esdevinguts a víctimes, sempre que es tracti d'informació referida a dits fets.

"c) Autoritats, càrrecs públics, personal al servei d'administracions i ens públics, i altres persones titulars de funcions públiques, sempre que es tracti d'informació referida al desenvolupament de les seves funcions.

"d) Personatges de la història contemporània, sempre que es tracti d'informació referida al seu paper a la història.

"5. Per tal que les persones que desitgin dur a terme una recerca històrica puguin accedir a les dades a què fa referència l'apartat 4, dites persones han de presentar una sol·licitud al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, el qual ha de resoldre prèvia ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació de la informació, la rellevància de les dades i la necessitat d'accedir-hi per dur a terme la recerca i per complir la finalitat d'aquesta llei, i els drets de les persones afectades, i

33

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 33 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

cal adoptar les mesures necessàries per minimitzar el dany en el dret de les persones afectades. Per dur a terme aquesta ponderació s'han de tenir en compte, entre d'altres circumstàncies, la pertinença, l'especificitat i la necessitat d'accedir a la informació sol·licitada; les garanties que ofereixi la persona que sol·licita l'accés, atesa la seva trajectòria en l'àmbit de la recerca històrica, de fer un ús adequat de les dades a què accedeixi; i la rellevància i l'interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la violació de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya. Les sol·licituds s'han de tramitar d'acord amb l'establert a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en tot allò que no resulti contrari a les especificitats establertes en aquest article.

"6. La resolució del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'autoritzar l'accés, total o parcial, a la informació sol·licitada, o bé denegar-ne l'accés; així com determinar les condicions en què la informació pot ser difosa posteriorment, de conformitat amb la normativa reguladora del dret a la protecció de dades i els drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. En el cas de víctimes mortes, es poden difondre les dades personals que tinguin interès històric i en els altres casos en què siguin d'interès públic. En el cas que estiguin vives, és necessari el consentiment de les víctimes per difondre les seves dades personals identificatives associades a dades personals especialment protegides o a informació relativa al tipus de violència o repressió patida i a la causa d'aquesta que n'afectin l'honor, la intimitat personal i familiar i la pròpia imatge. També es poden difondre, quan sigui d'interès públic, les dades personals d'autoritats i personal al servei d'administracions i ens públics relacionades amb l'exercici de les seves funcions.

"7. Queden excloses del dret d'accés regulat als apartats 2, 3 i 4 les dades genètiques a què fa referència l'article 29.1.

"8. Per tal de permetre l'accés a documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, les persones que en són titulars tenen dret a dipositar-los temporalment i sense cost en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol."

- La competència sobre els arxius de l'Administració General de l'Estat correspon a aquesta i la determinació de l'accessibilitat o no a determinats documents titularitat de dita administració no pot ser regulada per un conveni de col·laboració. El dret d'accés a la informació, com a dret de la ciutadania, és objecte de regulació per una norma amb rang de llei, no per conveni. Cal precisar que el dret d'accés a la informació no és un dret fonamental, com s'afirma en les al·legacions presentades.

- No s'especifica quin ens gestiona el Banc de la Memòria pel fet que els aspectes organitzacions no són objecte de regulació per una norma amb rang de llei, sinó per reglament.

15. Al·legacions sobre el dret a la justícia

Aquesta llei no garanteix en cap cas la consecució del dret a la justícia de les

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

víctimes i represaliades, conculcat durant més de 40 anys de democràcia per l'administració de justícia i l'estat Espanyol. Si bé es tracta principalment d'una qüestió de competències, es proposen les següents esmenes per a que, al menys per part de la Generalitat de Catalunya, es fomenti efectivament aquest dret:

i. Es celebra que es prevegi la facilitació de "informació, ajuda i assistència a les víctimes perquè puguin exercir el dret a la justícia", però no es concreta com aquesta es durà a terme, sent, actualment, mera retòrica. Per a fer efectiva aquesta política es proposa la creació de la Oficina d'informació i assistència a les víctimes i represaliades del franquisme i la transició, com a política real i efectiva de protecció del dret a la justícia de les Víctimes a Catalunya:

a. L'Administració de la Generalitat, a través de la Oficina, ha de facilitar a les persones interessades la informació, l'ajuda i l'assistència necessàries per a l'exercici dels seus drets, la difusió de les actuacions realitzades i prestarà l'ajuda i l'assistència necessàries. També es coordinarà amb els òrgans amb competències en aquesta matèria.

b. L'Oficina ha de tenir l'habilitació i dotació pressupostària corresponent i l'expertesa necessària per a oferir:

- Assistència a les víctimes per a recavar tota aquella informació i documentació referent a les violacions que recull aquesta llei en el període establert.
- Assessorament jurídic per a exercir el seu dret d'accés a la justícia.
- Informació a les víctimes sobre l'accés a les mesures d'atenció, assistència i reparació previstes en aquesta Llei o en altres instruments legals sobre la matèria.
- Acompanyament psicosocial.

c. Es vetllarà per a que, en la mesura del possible, aquest servei d'assistència cobreixi l'àmbit territorial de Catalunya.

ii. Es valora de forma positiva la possibilitat d'exercir l'acció popular d'acord amb l'establert en la normativa processal en els procediments penals per delictes de lesa humanitat, delictes contra la vida i delictes contra la integritat física o moral per motius discriminatoris, sempre i quant es digui a terme de forma efectiva.

iii. Són preocupants les mancances respecte a la reparació jurídica de les víctimes de la dictadura franquista, pel fet de limitar-la a l'àmbit de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme i per tant només a les represaliades per uns Tribunals de Catalunya. Aquest redactat exclou a moltes persones represaliades per tribunals com el TOP i que van ser portades a tribunals de Madrid. En aquest sentit cal que el redactat inclogui:

"La Generalitat ha de dur a terme actuacions per reconèixer i reparar les persones que van patir els efectes de les resolucions dels tribunals, jurats i qualsevol altres òrgans civils, penal, administratius o militars que siguin declarats il·legítims per

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

l'òrgan competent, fossin o no dictades a Catalunya, per causa de la lluita en defensa dels drets i les llibertats democràtiques durant la Guerra Civil, la dictadura franquista o la transició, sense perjudici que els seus familiars o hereus legítims puguin sol·licitar la declaració judicial que acrediti la seva nul·litat en el cas que les persones afectades haguessin mort.

Resposta: no s'accepta l'observació. Pel que fa a la creació d'una Oficina d'assistència i informació, aquest servei ja es preveu en l'Avantprojecte de llei. Tal com s'indica en l'article 9.3 de l'Avantprojecte, relatiu al foment del dret a la justícia, la Generalitat ha de facilitar a les persones interessades informació, ajuda i assistència perquè puguin exercir el dret a la justícia i ha de fer difusió de les actuacions realitzades. Aquesta previsió no és, com s'indica a les observacions, "mera retòrica", ja que en la memòria d'impacte que acompanya l'Avantprojecte de llei es fa constar expressament que el servei es prestarà mitjançant el Servei d'Orientació Jurídica. Per tant, no cal crear una nova estructura administrativa a aquest efecte. Val a dir que no es comparteix l'opinió de l'Associació, que considera que la creació d'una oficina d'informació i assistència garantirà el dret a la justícia de les víctimes, atès que un servei d'assessorament no pot garantir el resultat satisfactori del procés.

- Pel que fa a la repressió exercida per tribunals de fora de Catalunya, aquests no són competència de la Generalitat de Catalunya.

- D'altra banda, el text que l'Associació proposa incloure resulta excessivament vague i imprecís, ja que no s'indica en què han de consistir les actuacions de reconeixement (les quals depenen d'actuacions prèvies altres administracions i poders de l'Estat que no s'indiquen), ni a quin tipus de causa responen, ni quines es consideren les persones que "van patir els efectes", ni la causa per la qual les resolucions han d'haver estat declarades il·legítimes. Cal tenir en compte que la Llei (estatal) 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica va declarar nul·les les condemnes i sancions dictades per motius polítics, ideològics o de creença per qualssevol tribunals o òrgans penals o administratius durant la dictadura contra els que van defensar la legalitat institucional anterior, van pretendre restablir un règim democràtic a Espanya o van intentar viure de conformitat amb opcions emparades per drets i llibertats reconeguts avui per la Constitució.

16. Al·legacions sobre el dret de reparació

i. Definició de víctimes:

Es celebra la incorporació de noves tipologies de víctimes (art. 15): persones que van morir fora de Catalunya; persones que van patir qualsevol tipus de privació de llibertat o torturades; persones privades de bens, inclosos els que van patir la confiscació de paper moneda; minories ètniques especificant la població gitana; persones reprimides a causa de l'ús social de la llengua catalana o occitana; persones amb seqüeles físiques o psíquiques per malalties negligents; els familiars dels desapareguts, etc. Tot i així, aquesta definició segueix sent insuficient:

- Cal que es parli de víctimes i represaliades (tant en el títol com en el redactat). Ja que la guerra, dictadura i transició va afectar a víctimes, però també a les persones que van ser reprimides per la seva lluita pels drets i les llibertats o en contra del règim, i que no se senten incloses en la definició de víctima. És per

36

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 36 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

això que cal incloure i donar importància a ambdós termes.

- Respecte l'apartat 2n: és necessari incloure a les persones que ho van patir fora del territori de Catalunya per haver patit l'exili.
 - Cal incloure específicament les persones represaliades que van patir tortura (no només empenyorament). Aquesta va ser una forma de repressió planificada i sistemàtica exercida durant la dictadura i la transició i amb una especial afectació també a Catalunya.
 - Cal incloure als treballadors i treballadores que van ser acomiadades per raons sindicals o polítiques.
 - No s'entén que l'àmbit temporal, pel que fa a infants separats, es limiti fins l'any 1952.
- Cal que sigui el mateix de la llei, 1980.
- Cal separar els partits i sindicats de les entitats. Millorar la redacció i ampliar el concepte d'associacions i entitats.

ii. Cens de víctimes i persones represaliades:

Cal que el Cens de víctimes inclogui també, específicament, les persones represaliades. El cens ha d'incloure també les de la transició, a l'apartat segon s'inclou, cal incloure-ho també al títol.

Cal incloure la previsió de que la informació es pugui incorporar al cens a petició de les entitats memorialistes (en l'anterior avantprojecte de llei de l'anterior Govern es preveia).

iii. Reconeixement i homenatge:

Si bé el redactat inclou les persones que van defensar la legalitat republicana (o que van lluitar contra el feixisme en ocupació Nazi, no es fa cap referència a les persones que van lluitar per restablir els drets i llibertats durant el franquisme i la transició, cal fer-ne. És un clar exemple que més enllà de la definició inicial de l'àmbit temporal de la llei fins 1980, no s'inclou, en el seu text de forma efectiva les lluites i repressió del tardofranquisme i transició.

Celebrem el nou apartat dedicat a les dones en els "Actes de reconeixement i homenatge". Tot i així, cal aprofundir més en la perspectiva de gènere i interseccional en l'àmbit del reconeixement i reparació.

iv. Sobre les dates d'homenatge:

- Respecte la declaració del dia 15 d'octubre com a "Dia Nacional de les víctimes de la Guerra Civil i la dictadura franquista", hi ha una contradicció inacceptable: o és el dia de totes les víctimes de la Guerra Civil o és el dia de les víctimes de la dictadura franquista. Sembla que la proposta del 15 d'octubre (i així es fa a nivell local) és per recordar les víctimes de la dictadura i té sentit doncs aquesta és l'assignatura pendent.
- Es proposes l'adició de dies de reconeixement: tots els dies nacionals estan dedicats a "víctimes" i catàstrofes, no hi ha cap dia nacional que commemori la consecució de drets i llibertats, ces fa una proposta en positiu:
 - 14 d'abril, dia dels valors republicans i democràtics. És una data que ja es ve celebrant a nivell popular i local, sobre la que ja existeix consens. És una data de celebració en positiu d'uns valors que són pilar de la pròpia llei.
 - També es proposa el 8 de maig, dia de la victòria sobre el nazisme i el

37

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 37 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

feixisme a Europa

v. Es preveu la publicitat dels noms de les víctimes, però és indispensable la publicació dels noms dels victimaris també. (art. 19)

vi. Només es preveuen indemnitzacions a les persones que van patir privació llibertat i s'exclou la paraula més genèrica que hi havia a l'anterior avantprojecte: "van patir repressió" (art. 20).

vii. Sobre menyscabament patrimonial, a l'anterior avantprojecte s'afegia: "L'administració de la Generalitat crearà una oficina depenent del departament competent en matèria de memòria que assessori les víctimes en la reclamació dels béns dels que van ser privats." És un pas enrere suprimir aquesta previsió que es podria incloure en l'àmbit d'actuació de la oficina d'informació i assistència a les víctimes. En aquesta llei només es preveu facilitar l'accés als documents (art. 21)

viii. Celebrem la previsió de reparació a treballadors forçats. L'article 22 preveu impulsar iniciatives perquè les organitzacions i empreses que els van utilitzar adoptin mesures de reconeixement i reparació. Caldrà concreció.

ix. (art 23) Sobre la localització i identificació infants separats o sostrets, es torna a limitar de 1938 a 1952. Ha d'aplicar-se l'àmbit temporal de la pròpia llei, fins 1980.

Resposta:

Definició de víctimes:

- Pel que fa a la no consideració com a víctimes de les persones represaliades, no s'accepta l'observació. La definició de víctima que consta en l'Avantprojecte de llei es correspon amb la definició de víctima establerta en la Declaració sobre els principis fonamentals de justícia per a les víctimes de delictes i de l'abús de poder (A/RES/40/34, 1985), aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el novembre de 1985; i en la Resolució 60/147, aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides, de 16 de desembre de 2005. Per tal que les víctimes quedin adequadament protegides per la normativa sobre drets humans i dret internacional humanitari és necessari que la norma que es proposa sigui coherent amb el dret internacional vigent, el respecti i hi doni compliment, i empli definicions equivalents. Si s'excloués un dels col·lectius del concepte de víctima, la protecció d'aquest quedaria afeblida respecte les que sí s'hi inclouen, i donaria lloc a unes víctimes de segona categoria. Considerem que totes les persones incloses en la definició de víctima, tal com està establerta actualment, i que hagin estat reconegudes com a tals per l'Administració d'acord amb la norma que es proposa, han de rebre la mateixa protecció.

D'acord amb dita definició, "es consideren víctimes totes aquelles persones que en el territori de Catalunya van patir danys, personals o morals, a nivell individual o de manera col·lectiva, incloent-hi lesions físiques o mentals, patiment emocional, privacions de béns, pèrdues financeres, o menyscabament substancial dels seus drets fonamentals i llibertats públiques, com a conseqüència de la violència i la repressió dutes a terme, promogudes o tolerades per les autoritats públiques en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". El terme "repressió" i els seus derivats apareixen 35 vegades al llarg del text.

38

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 38 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Pel que fa a les mancances de la definició establerta, cal dir que dita definició, com s'ha exposat, inclou no només les persones que van morir, sinó també les que van patir qualsevol tipus de dany, inclòs l'emocional, a causa de la violència i la repressió exercida contra elles. D'altra banda, no s'indiquen quines són les mancances que cal esmenar.

Cal tenir en compte que la repressió i les represàlies sofertes no adopten una única forma i que poden tenir manifestacions diverses, com es posa de relleu en l'article 14.3, motiu pel qual el concepte de persona represaliada és compatible amb el concepte de víctima.

La mateixa definició consta en altres lleis de memòria democràtica, com ara la Ley 2/2017, de 28 de marzo, de Memoria Histórica y Democrática de Andalucía, i la Ley 14/2017, de 10 de noviembre, de memoria democrática y para la convivencia de la Comunitat Valenciana.

- Es fa referència a les persones exiliades a l'article 15.4.c)

- Es fa referència a les persones que van patir tortura a l'article 15.4.d), f) i m).

- Es fa referència als treballadors i treballadores que van ser acomiadades per raons ideològiques a l'article 15.4.l).

- S'estableix la redacció següent per a l'article 15.4.e):

"e) Els infants separats de les seves famílies a causa de la Guerra Civil i la Segona Guerra Mundial i els sostrets de les seves famílies a causa de l'aplicació de mesures repressives per motivacions ideològiques envers els seus progenitors i progenitores i que van ser objecte d'una política reeducadora en els principis del nacionalcatolicisme franquista".

- S'estableix la redacció següent per a l'article 15.4.f):

f) Les persones que van patir privació de llibertat, tortures o mort per haver estat combatents antifranquistes (incloses les persones d'altres nacionalitats que van formar part de les Milícies Antifeixistes, de les Brigades Internacionals o d'altres unitats de l'exèrcit republicà), o per haver participat en la resistència contra el feixisme.

Es completa l'apartat 4 de la disposició addicional quarta, per tal de completar els col·lectius que seran objecte d'estudi per les unitats competents en matèria de memòria democràtica, de la manera següent:

"4. El tractament de dades personals relatives a combatents antifeixistes té com a finalitat compilar la informació relativa a col·lectius de persones que, de manera directa o indirecta, van prendre part en el conflicte bèl·lic (persones que van formar part de les Milícies Antifeixistes o de l'exèrcit republicà, incloses les Brigades Internacionals, fos com a personal combatent pròpiament dit o com a personal adscrit als serveis dependents de les Milícies Antifeixistes o de l'exèrcit republicà, i altres persones que van combatre el cop d'estat del 18 de juliol de 1936), a persones que van formar part de la guerrilla antifranquista o a col·lectius de persones que durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia es van distingir en la defensa dels drets i les llibertats democràtics (membres dels moviments obrer, estudiantil, veïnal i feminista; del cristianisme compromès amb la democràcia; del catalanisme popular i polític; o activistes pels drets lingüístics i culturals), i que s'obtingui

39

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 39 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

arran de les investigacions efectuades d'ofici pel departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, arran de la col·laboració amb altres administracions públiques i entitats, o de la persona interessada, familiars o persones relacionades, amb l'objecte de gestionar les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica regulades en aquesta llei".

- S'estableix la redacció següent per a les lletres i) i j) de l'article 15.4:

"i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.
"j) Les entitats culturals, socials, religioses, esportives i recreatives; els ateneus; les cooperatives; les organitzacions obreres i pageses; les entitats vinculades a moviments feministes; i les lògies maçòniques".

Cens de víctimes i persones represaliades:

El Cens de víctimes inclou totes les víctimes, de manera que també s'hi inclouen les persones represaliades. El període a què fa referència també inclou les víctimes la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

L'article 16.3. b) fa referència expressa a la possibilitat que s'efectuïn inscripcions en el Cens a instància de les entitats memorialistes.

Reconeixement i homenatge:

- S'estableix la redacció següent per a l'article 16.1:

"1. La Generalitat promou mesures de reconeixement i homenatge a les víctimes reconegudes d'acord amb aquesta llei. Així mateix, promou mesures de reconeixement i homenatge als moviments obrer, estudiantil, veïnal i feminista; al cristianisme compromès amb la democràcia; al catalanisme popular i polític; a l'activisme pels drets lingüístics i culturals; als col·lectius i les organitzacions polítiques i sindicals, les entitats civiques i culturals, i altres persones, tant físiques com jurídiques, que es van distingir en la defensa de la legalitat democràtica republicana durant la Guerra Civil i dels valors i les llibertats democràtics durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia."

La referència a la lluita en favor de la democràcia i dels drets les llibertats i contra la dictadura franquista apareix altres 18 vegades en el text de l'Avantprojecte de llei.

Dates d'homenatge:

- No considerem que sigui una "contradicció inacceptable" commemorar el mateix dia les víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista. En l'al·legació no s'explica per quin motiu es considera contradictori.

- Es manté la redacció de l'article 17.1, en què es fan constar els dies nacionals de reconeixement que ja figuren aprovats pel Govern actualment, i s'estableix la redacció següent per a l'article 17.2:

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"2. La Generalitat impulsa actes d'homenatge i reparació cada 27 de gener, Dia internacional de commemoració en memòria de les víctimes de l'Holocaust, cada 8 de maig, Dia internacional per al record i la reconciliació i d'homenatge a totes les víctimes de la Segona Guerra Mundial, així com altres diades vinculades a la defensa dels drets humans i la condemna d'episodis de violacions greus de drets humans".

- S'estableix un nou apartat, el 3, a l'article 17, amb el contingut següent:

"3. La Generalitat impulsa actes de commemoració de la memòria democràtica cada 14 d'abril (data de proclamació, el 1931, de la República Catalana) i cada 7 de novembre (data de constitució, el 1971, de l'Assemblea de Catalunya)".

- Pel que fa a la publicitat dels noms dels victimaris, el sistema jurídic vigent limita la publicitat del noms dels victimaris, pel que cal estar al cas concret.

- Pel que fa a les indemnitzacions a les persones que van patir privació d'llibertat, el Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992; i el Decret 330/2002, de 3 de desembre, pel qual es regulen les compensacions econòmiques de les persones menors de 65 anys el 31 de desembre de 2000 que van patir privació de llibertat i que es troben incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia només preveuen indemnitzacions per supòsits de privació de llibertat per motius polítics, no per qualsevol tipus de repressió. Cal tenir en compte la vinculació de les indemnitzacions esmentades amb la normativa estatal.

- Pel que fa a la creació d'una oficina depenent del departament competent en matèria de memòria que assessori les víctimes que van patir confiscació de béns, cal tenir en compte que, per prestar assessorament, no és necessari crear noves estructures, sinó que el servei es pot prestar mitjançant les estructures organitzatives ja existents.

- S'estableix el redactat següent per a l'article 22.2:

"La Generalitat, dins l'àmbit de les seves competències, ha de facilitar a les persones que van patir la sostracció d'infants de les seves famílies a causa de l'aplicació de mesures repressives per motivacions ideològiques envers els seus progenitors i progenitores i que foren objecte d'una política reeducadora en els principis del nacionalcatolicisme franquista, la informació de què disposi i l'assessorament necessari per conèixer les circumstàncies d'aquella separació, així com perquè les persones aleshores infants puguin recuperar la seva identitat originària i conèixer els seus vincles familiars, en els termes establerts en la Llei 16/2020, de 22 de desembre, de la desaparició forçada de menors a Catalunya".

17. Al·legacions sobre Fosses

És indispensable que s'iniciïn definitivament, les tasques d'identificació, recuperació i resignificació de les fosses existents a Catalunya. Tot i així, el text legal preveu varies deficiències que caldria esmenar:

41

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 41 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- i. Eliminar les referències "generals" o obertes, és necessari que la llei prevegi i possibiliti la recuperació i identificació de restes. Art. 24.1 o 27.3: cal eliminar el "si escau".
- ii. Cal incloure objectius clars d'aquestes actuacions. Es proposa:
A l'efecte de dur a terme les actuacions esmentades, l'Administració de la Generalitat estableix els següents objectius
- a) Localitzar les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista per a recuperar-ne i a identificar-ne les restes.
 - b) Garantir els drets de llurs familiars a l'obtenció d'informació sobre llur destí, a la identificació de les restes i al reconeixement de la seva memòria i dignitat.
 - c) Senyalitzar i dignificar els llocs dels enterraments i recuperar-los com a espais de memòria, en els casos previstos en aquesta llei.
 - d) Satisfer el dret de la societat a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions forçades de persones i es van cometre vulneracions dels drets humans.
 - e) Garantir a les víctimes i familiars de desaparicions forçoses el dret a la justícia d'acord amb el dret nacional i internacional, incloses les recomanacions del Grup de Treball sobre Desaparicions Forçoses del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides.
- iii. L'actual llei diferencia, de forma molt confusa, entre els agents que poden instar (s'entén proposar o sol·licitar la recerca (Art. 16) i els que poden tenir "la iniciativa" de "recuperar" (s'entén executar) la recerca (aquest article).
- iv. Cal un nou apartat que reguli les troballes casuais i les intervencions d'urgència, que ha d'executar d'ofici la Generalitat.
- v. S'han d'adoptar les mesures necessàries per tal de coordinar les dades del Cens de persones desaparegudes amb d'altres censos similars creats a nivell estatal i internacional, i en general, s'establiran els mecanismes de cooperació i col·laboració necessaris amb altres institucions de l'Estat espanyol, Europa i del món per al compliment de la present llei. (art. 25)
- vi. Proposem, dins del mapa, crear la figura de les Zones de Dispersió de Restes de Persones Desaparegudes. Cal tenir en compte que hi ha territoris, com ara el front de l'Ebre, on les restes soterrades estan disperses per tot el territori en amplies zones, en las que caldrà aplicar protocols d'intervenció adaptats a aquesta realitat, en cas de troballa casual de restes, o en cas de remocions o projectes d'obra que les afectin, que s'hauran d'autoritzar amb seguiment arqueològic. (art. 26).
- vii. És necessari incloure la creació d'un nou protocol sobre el banc Genètic i un d'Acompanyament psicosocial a víctimes i familiars. (art. 27.1)
- viii. La llei presenta insuficiències notables de tipus metodològic i científic que cal corregir, en matèria d'exhumacions. Cal assegurar que les excavacions s'executin amb les garanties científiques previstes per la llei de patrimoni cultural i que siguin dirigides pels professionals adients (arqueòlegs i antropòlegs).

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

ix. Cal deixar clara la obligació de l'Estat (en aquest cas la Generalitat de Catalunya) i dels poders públics, i establir clarament la seva preponderància i la seva capacitat d'obrar d'ofici.

Cal donar un paper rellevant a les famílies a l'hora d'instar, però evitant que la sol·licitud dels familiars sigui requisit imprescindible per obrir (o per evitar la obertura) d'una fossa. L'actual llei no estableix aquest requisit com imprescindible, però a la pràctica, tant el decret com la dinàmica de l'administració en aquests anys, ha tendit a no facilitar intervencions si no hi havia sol·licitud de familiars. Cal deixar clar a la llei que la sol·licitud de familiars no és imprescindible.

x. Es important posar també com a entitats propositives les universitats i altres centres de recerca. (art. 28)

xi. Una de les mancances de la llei es precisament la poca presència de la intervenció judicial i policial. L'actual llei reserva un paper escàs al poder judicial, només el de ser informat, i cap al policial. Cal que s'esmenti la necessitat de que el jutge obri diligències. L'informe arqueològic i antropològic de la excavació hauria de ser reconegut com a objecte de prova "policial". Cal que la llei prevegi la necessitat de que l'administració denunciï judicialment la troballa de persones desaparegudes com a constitutius de crims de lesa humanitat o crims de guerra.

xii. La vigent llei no contempla el banc d'ADN. El present projecte en fa un esment insuficient.

xiii. Hi ha un aspecte en que no ha de ser aplicable la llei 9/1993 de patrimoni cultural (i que per tant ha de contemplar-se a la llei de fosses): el destí dels bens mobles recuperats (segons la llei de patrimoni, són de domini públic i no podrien passar a mans privades, és a dir, als familiars si no ho diu una nova llei)

xiv. En relació al Comitè Tècnic Assessor, ha de ser revisat en quan a composició i funcions ja que la composició es confusa. No queda clar qui nomena els diferents experts de cada disciplina ni la relació amb les diverses conselleries implicades.

Resposta:

- Atès que, en determinades ocasions, atès l'estat de la ciència, no serà possible determinar la identitat de determinades persones inhumades en una fossa, cal mantenir l'expressió "si escau". Altrament, la norma no seria practicable, atesa la impossibilitat de donar-hi compliment.

- Els objectius a què es fa referència ja consten a diferents articles de l'Avantprojecte (article 1, 2, 3, 6, 24, 25, etc.).

- Es considera que la redacció és clara a l'hora d'establir, de manera diferenciada, qui pot instar la inscripció d'una persona desapareguda en el Cens de persones desaparegudes (als efectes que quedi constància de la desaparició) i qui està legitimat per instar l'obertura d'una fossa.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- L'Avantprojecte de llei ja regula clarament com actuar en cas de troballes casuais. Dita regulació s'estableix a l'article 28. No es fa una referència específica a intervencions d'urgència, ja que a diferència del que succeeix en les intervencions arqueològiques regulades pel Decret 78/2002, de 5 de març, la manera de procedir en aquests supòsits no comporta l'aplicació d'un règim jurídic diferenciat respecte les intervencions programades, ja que totes les intervencions en fosses són efectuades a instància de l'Administració de la Generalitat.
- L'establiment de mesures de cooperació amb altres administracions es regulen en les normes de procediment administratiu i necessiten, per poder-se establir, del comú acord de totes les administracions actuants, i s'han d'establir mitjançant els instruments jurídics que escaigui en cada cas. Dites mesures no es poden regular de manera unilateral per l'Avantprojecte de llei que es proposa.
- La ubicació en els Mapes de localització de zones on es poden trobar restes disperses és un aspecte de caràcter tècnic que no ha de ser objecte de regulació en una norma amb rang de llei.
- Pel que fa a la creació d'un protocol sobre el "banc genètic", cal tenir en compte que l'Avantprojecte de llei, un cop aprovat com a llei, serà objecte de desenvolupament reglamentari i s'establiran els protocols escaients. El tractament de dades genètiques es regula a l'apartat 6 de la disposició adicional quarta.
- Pel que fa als aspectes metodològics relatius a les intervencions en fosses, cal tenir en compte que la norma que es proposa té rang de llei i que, per tant, no pot incloure continguts propis d'una norma reglamentària o d'un protocol tècnic. L'Avantprojecte estableix que les actuacions de localització, recuperació i identificació de persones desaparegudes es duen a terme d'acord amb l'establert en els protocols elaborats per l'Administració de la Generalitat, els quals n'han d'assegurar una intervenció adequada. Les actuacions per recuperar i identificar persones desaparegudes s'emprenen tenint en compte el resultat de les actuacions de localització dutes a terme i la seva viabilitat tècnica i econòmica. Així mateix, l'Avantprojecte estableix que les actuacions per localitzar i, si s'escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes requereixen, en tot cas, els estudis històrics, arqueològics i antropològics pertinents, que poden incloure prospeccions, excavacions, estudis analítics i recollida de testimonis, per determinar les circumstàncies, personals o socials, de la desaparició. També disposa que qualsevol actuació per localitzar i, si s'escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes ha de ser autoritzada i supervisada per l'Administració de la Generalitat, d'acord amb el que estableix la normativa en matèria de patrimoni cultural, la normativa sanitària i els protocols a què fa referència aquesta llei, amb les garanties i, si escau, els procediments establerts reglamentàriament.
- Pel que fa a la iniciativa per cercar persones, l'Avantprojecte de llei ja estableix expressament que la inscripció en el Cens es du a terme d'ofici o a sol·licitud de les persones esmentades a l'article 28.1, entre les quals ja figuren persones que formin part de la comunitat acadèmica i científica.
- Pel que fa a la intervenció judicial i policial, ja s'ha fet referència anteriorment als diversos preceptes que consten en l'Avantprojecte en aquest sentit.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Pel que fa al Comitè Tècnic Assessor, s'estableix la redacció següent per a l'article 31:

"1. El Comitè és integrat per les persones membres següents:

- a) Una persona en representació del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, que n'exerceix la presidència i disposa de vot diriment en cas d'empat.
- b) Cinc persones professionals o acadèmiques de prestigi reconegut en l'àmbit, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània i el dret, a proposta del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.
- c) Una persona en representació de les entitats memorialistes de Catalunya, a proposta del Consell de Participació del Memorial Democràtic.
- d) Una persona en representació del Consell de Govers Locals, a proposta d'aquest."

18. Al·legacions sobre garanties de no repetició

Es celebra que finalment es reguli la formació en matèria de memòria democràtica en els diferents nivells del sistema educatiu i universitari. Però les previsions de la llei segueixen sent insuficients.

- i. Les modificacions han de tenir la translació necessària amb les conselleries corresponents.
- ii. La Direcció de Memòria ha d'intervenir en l'elaboració del currículum escolar en la part que li correspon a Catalunya.
- iii. Cal més coordinació i potenciar la tasca i iniciatives dels ens locals i les entitats memorialistes en aquesta matèria.
- iv. Calen materials pedagògics: inclou la revisió dels llibres de text i la formació del professorat.
- v. En aquest sentit es proposen les següents esmenes:

- Art. 33.1 "de la repressió exercida per la dictadura franquista, i de la deportació i els desplaçaments forçosos de persones durant la Segona Guerra Mundial *amb especial incidència amb els provocats pel previ exili degut a la victòria franquista.*

- Art. 33.4 L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar acords de col·laboració institucional amb les Universitats, *les entitats memorialistes, els ens locals*, i els centres de recerca per desenvolupar projectes d'investigació i divulgació de la memòria històrica democràtica de Catalunya.

- Art. 34.1 La Generalitat ha d'afavorir (...) materials pedagògics, *la clara inclusió dels temes relacionats amb la memòria històrica als decrets dels diferents currículums escolars*, la convocatòria (...)

- Art. 35.2 Amb l'objectiu de dotar el professorat d'eines conceptuals i metodològiques adequades, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de col·laborar amb el departament competent en matèria d'educació per actualitzar científicament, didàctica i pedagògica el tractament escolar de la memòria democràtica, *inclosos tant la revisió dels llibres de text com la formació de tot el*

45

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 45 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

professorat, així com el coneixement del que estableix aquesta llei.

- Art. 35.4. La Generalitat ha d'incloure la memòria democràtica en la formació que desenvolupi per al personal al seu servei i molt especialment entre el professorat dels diferents nivells educatius.

Resposta: s'accepten parcialment les al·legacions.

- Pel que fa a la regulació de la formació en matèria de memòria democràtica en els diferents nivells del sistema educatiu i universitari, cal tenir en compte que la regulació específica s'ha de dur a terme per les normes en matèria d'ensenyament, amb el rang normatiu que correspongui, i d'acord amb el departament competent.

- L'article 33.1 ja fa referència expressa a l'exili a causa de la Guerra Civil. Dit precepte estableix que "La Generalitat ha de promoure la investigació històrica i la divulgació del període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil. S'ha de promoure la investigació de la mort i la desaparició de persones en els combats al front, de les violències polítiques a les rereguardes durant la Guerra Civil, dels exilis durant la Guerra Civil, de la repressió exercida per la dictadura franquista, i de la deportació i els desplaçaments forçosos de persones durant la Segona Guerra Mundial".

- L'article 33.4 queda redactat de la manera següent:

"4. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar acords de col·laboració institucional amb les universitats, les entitats memorialistes, els ens locals i els centres de recerca per desenvolupar projectes d'investigació i divulgació de la memòria històrica democràtica de Catalunya.

- No s'accepta l'observació efectuada a l'article 34.1, per raons de tècnica normativa, ja que un altre article, el 35, regula l'ensenyament de la memòria democràtica. L'article 35 queda redactat de la manera següent:

"Article 35. Educació i formació en matèria de memòria democràtica

"1. Amb l'objectiu d'enfortir els valors democràtics a la societat, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria d'educació ha d'incloure en el currículum de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i l'educació permanent de les persones adultes el coneixement de la història i de la memòria democràtica, especialment de la repressió exercida durant la dictadura franquista i de les lluites per la democràcia, els drets humans i les llibertats individuals i col·lectives.

"2. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens dependents o vinculats a l'Administració de la Generalitat competents en dita matèria han d'oferir als centres educatius eines didàctiques per facilitar la inserció dels continguts a què fa referència l'apartat 1 en els ensenyaments que s'hi indiquen. Les eines esmentades s'han de basar en el rigor històric, la pluralitat i la perspectiva de gènere.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"3. Amb l'objectiu de dotar el professorat d'eines conceptuals i metodològiques adequades, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de col·laborar amb el departament competent en matèria d'educació perquè en els plans de formació permanent del professorat s'incloguin l'actualització científica, didàctica i pedagògica del tractament escolar de la memòria democràtica, i el coneixement del que estableix aquesta llei.

"4. L'Administració de la Generalitat ha de col·laborar amb les universitats per impulsar el coneixement del període històric a què fa referència la memòria democràtica i del que aquesta llei estableix als estudis universitaris.

"5. En el marc dels plans de formació contínua de l'Administració de la Generalitat i dels ens dependents o vinculats, així com en les activitats formatives que integren els processos selectius, s'han d'incorporar continguts específics de capacitat i sensibilització en relació amb la memòria democràtica, especialment en el cas de la formació adreçada al personal que, en el desenvolupament de les seves funcions, s'ha de relacionar amb persones que tenen la consideració de víctimes d'acord amb aquesta llei. Els continguts s'han d'elaborar tenint en compte la perspectiva de gènere.

"6. El Govern de la Generalitat ha d'incloure la memòria democràtica en les polítiques i els programes per a la pau i els drets humans que desenvolupi en els àmbits d'educació, justícia, cultura i cooperació, i en qualsevol altre àmbit pertinent, si escau. En aquest sentit, n'ha de promoure la integració de les actuacions per al compliment dels objectius d'aquesta llei."

19. Al·legacions sobre les entitats memorialistes

Es celebra la inclusió, a la disposició addicional quarta, en el Registre d'Associacions una classificació funcional específica per a les entitats memorialistes. Tot i així, és indispensable que la llei serveixi per assegurar la continuïtat de les entitats memorialistes, dotar-les d'estructura i facilitar el seu suport com a entitats que han vingut realitzant una clara funció de servei públic. A més, es fan les següents esmenes concretes:

- Art. 38.1. Les entitats memorialistes *participen i contribueixen a la conscienciació social per preservar, enfortir i divulgar* la memòria democràtica de Catalunya.

- Art. 38.2. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració d'entitats memorialistes les entitats sense ànim de lucre que compleixen els requisits següents:

a) Que siguin associacions, fundacions, organitzacions de caire social o altre tipus d'entitats, constituïdes legalment que tinguin entre les seves finalitats estatutàries la recuperació, la preservació i la divulgació de la memòria democràtica de Catalunya.

- Art. 39. Mesures per *facilitar i enfortir l'associacionisme* i la participació ciutadana en activitats relacionades amb la memòria democràtica *(a les escoles, barris, municipis, i altres col·lectius diversos)*.

- 40 a) les entitats memorialistes tenen el dret a ser declarades d'utilitat pública. La Generalitat vetllarà que estiguin correctament identificades i classificades en el registre

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

d'associacions corresponents.

Resposta: s'accepten les observacions, tret de la darrera.

- L'article 38 queda redactat de la manera següent:

"Article 38. Objecte i naturalesa de les entitats memorialistes

1. Les entitats memorialistes participen i contribueixen a recuperar, preservar, enfortir i divulgar la memòria democràtica de Catalunya i a defensar els drets de les víctimes.

2. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració d'entitats memorialistes les entitats sense ànim de lucre que compleixin els requisits següents:

a) Que siguin associacions, federacions, confederacions, fundacions, organitzacions de caire social o altre tipus d'entitats, constituïdes legalment, que tinguin entre les seves finalitats estatutàries la recuperació, la preservació i la divulgació de la memòria democràtica de Catalunya o la defensa dels drets de les víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

b) Que tinguin la seu social o una delegació d'aquesta a Catalunya i que actuïn dins d'aquest àmbit territorial."

- El títol de l'article 39 queda redactat de la manera següent:

"Art. 39. Mesures per fomentar i enfortir l'associacionisme i la participació ciutadana en activitats relacionades amb la memòria democràtica"

- No s'accepta l'observació relativa a l'article 40.3.a), ja que el Registre d'associacions és de la Generalitat i, per tant, la funció d'aquesta no consisteix a "vetllar" perquè s'efectuïn correctament les actuacions descrites, sinó a dur-les a terme.

20. Al·legacions sobre Paisatges i espais de Memòria

S'hauria d'intentar incloure a la llei la declaració de la Prefectura de Via Laietana com espai de tortura, símbol de la topografia del terror (xarxa d'espais). Tot i així ara mateix això contravé l'establert a l'article 44.5: *S'exclouen del règim establert en aquest article i en l'article 46 els béns adscrits a serveis públics gestionats per l'Administració general de l'Estat*. Tractant-se d'un espai que ja s'ha decidit amb una àmplia majoria tant al Parlament de Catalunya, com a l'Ajuntament de Barcelona com al Congrés que ha de deixar de ser un espai policial i ser un espai de memòria i centre d'interpretació de la tortura, s'ha de treballar l'ocasió de la Llei de Memòria Democràtica per aconseguir que aquesta resignificació es dugui a terme finalment.

Resposta: no s'accepta l'observació, per qüestions de competència. El contingut proposat hauria d'haver estat inclòs en la Llei de memòria democràtica estatal.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

A aquests efectes, cal tenir en compte l'establert a la STC 17/1991, de 31 de gener, en relació amb l'exercici de competències sobre béns adscrits a serveis de l'Estat, la qual determina el contingut establert a l'article 42.5 de l'Avantprojecte de llei. En el mateix sentit, trobem l'article 20.4 de la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana.

21. Al·legacions sobre simbologia franquista

i. S'hauria incorporar el terme "resignificació" en el títol i a l'apartat 1 de l'article 49 ("Article 49. Retirada o resignificació de simbologia franquista").

Resposta: s'accepta parcialment l'observació, ja que la resignificació no escau en tot tipus de supòsits. Per deixar clar aquest aspecte, s'estableix el redactat següent per a l'article 49.5:

"5. Quan la persona obligada de conformitat amb l'apartat 3 vulgui fer una retirada parcial o, si escau d'acord amb l'establert a l'article 50, una resignificació, ha de presentar la sol·licitud corresponent al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica. La sol·licitud s'ha de presentar amb anterioritat a la finalització del tràmit d'audiència a què fa referència l'apartat 6, si s'escau."

22. Al·legacions sobre organització administrativa i institucional

i) Es manté una dualitat o bicefàlia en les polítiques públiques de memòria. La Direcció General i el Memorial Democràtic. En aquesta llei es consagra una jerarquització que comporta incoherències i inconvenients.

ii) És especialment preocupant el buidat de contingut del Memorial Democràtic (MD) que preveu la llei. Ha de dependre del MD, com a mínim, la xarxa d'espais i paisatges de memòria, el cens de simbologia, així com la resta de censos si és que és jurídicament viable.

iii) Reivindiquem que el MD ha de ser un òrgan rellevant, independent, estable i de consens per assegurar l'execució de les polítiques públiques que dissenyin els governs, sense que es vegi afectat per canvis polítics. El Memorial Democràtic ha de dependre del Parlament de Catalunya. La persona que ocupi la direcció s'escollirà mitjançant concurs públic regit pels principis de mèrit, capacitat, publicitat, igualtat, transparència i lliure concurrència. Per altra banda, la Direcció General, ha de servir per a fomentar la consecució de polítiques públiques per part del Govern.

Resposta: l'estructura administrativa proposada a l'Avantprojecte de llei és la mateixa que l'actual, respecte de la qual no s'aprecien incoherències. Les competències del Memorial Democràtic no han estat modificades, motiu pel qual no es comprèn per què s'afirma que es produeix un "buidat de contingut". Cal dir que les observacions formulades no especifiquen per quin motiu es considera que es produeix el "buidat" esmentat.

D'altra banda, si el Memorial Democràtic depengués del Parlament, l'Administració de la Generalitat perdria un dels ens a través dels quals desenvolupa les seves competències. Cal

49

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 49 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

tenir en compte que es preveurà, en un nou apartat 3 a l'article 70, que el departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte.

No obstant això, se suprimeixen de l'articulat de l'Avantprojecte les referències a la Direcció General de Memòria Democràtica, llevat de les contingudes als articles esmentats a la disposició addicional dotzena, la qual estableix que dits preceptes tenen rang reglamentari.

23. Al·legacions sobre el règim sancionador

i. Hi ha un excés punitiu. La classificació d'infraccions molt greus s'ha de limitar a les més greus. No hauria d'incloure les lletres f) i g) que haurien de ser "greus".

f) *Causar dolosament o negligentment danys en Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, quan les característiques de l'Espai, la rellevància dels esdeveniments que hi van tenir lloc, o la gravetat de l'alteració física perpetrada, justifiquin la seva qualificació com a molt greu, i sens perjudici de l'establert a l'article 76.3.*

g) *Causar dolosament o negligentment danys en arxius i fons documentals per a la recuperació de la memòria democràtica, sens perjudici de l'establert a l'article 76.4.*

Lleis de memòria com la d'Euskadi inclouen només infraccions molt greus:

- a) *La realización de excavaciones incumpliendo lo dispuesto en el artículo 17.1.*
- b) *La destrucción de fosas de víctimas en los terrenos incluidos en los mapas de localización a que se refiere el artículo 16 o en un Lugar, Espacio o Itinerario de Memoria Histórica de Euskadi.*
- c) *La destrucción u ocultación n de documentación relevante para la investigación y conocimiento de la verdad.*

ii. S'ha d'anar amb compte amb les limitacions punitives que poden incidir amb drets fonamentals com el de llibertat d'expressió o protesta. Històricament l'enduriment punitiu que afecta a aquests drets ha acabat per afectant a les entitats socials de defensa de drets i a les esquerres. En aquest sentit, compte amb la lletra h) de les molt greus o amb les lletres g) h) i) de les greus. En tot cas és indispensable que en aquests casos el redactat no sigui vague i sigui detallat i clar per no donar lloc a interpretacions diferents de les previstes.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. La causació de danys en espais de memòria pot ser molt greu, greu o lleu segons el cas, la qual cosa permet imposar la sanció que sigui més adequada en cada cas. Pel que fa a la causació de danys en documents, considerem que aquest fet pot constituir la destrucció deliberada de les proves de violacions dels drets humans i del dret internacional humanitari, motiu pel qual han de ser objecte de la sanció màxima, ja que impedeixen donar compliment als principis de justícia transicional de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició. Les infraccions establertes pretenen ser mesures dissuasives dels comportaments que s'hi descriuen.

50

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 50 de 148

2.2. Associació Catalana de Municipis i Comarques

1. Al·legació: Les determinacions sobre noves obligacions en els diferents àmbits (planejament, retirada de símbols, actuacions de localització i recuperació, paisatges i espais de memòria democràtica, retirada de simbologia franquista, etc.), no tenen una concreció en el finançament. Hi ha només referències genèriques.

Caldria concretar millor el finançament de les diferents obligacions que s'estableixen per als ens locals.

Resposta: els aspectes econòmics de l'aplicació de la norma que es proposa no hi són regulades, ja que depenen d'aspectes pressupostaris i, per tant, poden variar en funció del que estableixi la Llei de pressupostos que sigui aplicable.

2. Al·legació: En els diferents òrgans de governança de la memòria democràtica, hi ha molt poca representativitat del món local. En el memorial democràtic, en la Junta de Govern, dels quinze membres, només una, la representant de la xarxa d'arxius comarcals de Catalunya, ve de l'àmbit local.

Quant al Consell Assessor, les deu persones són designades per les universitats, l'Institut d'Estudis Catalans i la filmoteca de Catalunya.

Finalment, en el Consell de Participació la designació és a càrrec de la Generalitat a proposta de la Junta de Govern i es cita, entre altres criteris, les organitzacions associatives d'ens locals.

Per les competències i obligacions que aquesta Llei atribueix als ens locals i per la responsabilitat que deriva de les accions i omissions que s'hi contemplan, caldria una representació de les entitats municipalistes, en la Junta de Govern i en el Consell Assessor.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. La composició dels diferents òrgans col·legiats es determina en funció de les competències de cadascun d'aquests i, per tant, dels temes que s'hi hagin de tractar. La representació de les entitats locals s'ha previst per al Consell de Participació perquè és en l'àmbit d'actuació d'aquest on és necessari comptar amb el parer dels municipis i comarques a l'hora de formar la voluntat de l'òrgan col·legiat.

3. Al·legació: S'incorpora una nova obligació al planejament urbanístic en l'article 47. Caldria concretar millor com afecta a l'àmbit municipal. Entre altres qüestions, determinar si és d'aplicació en els futurs planejaments o s'haurà de fer la modificació puntual quan s'incorporin paisatges de Memòria Democràtica.

També és massa genèrica i inconcreta la previsió de l'article 47.1 *in fine*: "... i han de garantir una preservació adequada de llurs valors i caràcter".

Resposta: s'accepta l'al·legació. L'article 47 queda redactat de la manera següent:

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"Article 47. Instruments d'ordenació del territori, urbanisme i medi ambient

1. Els instruments de planificació territorial i el planejament urbanístic poden establir determinacions d'ordenació concordants amb el règim de protecció establert per als Espais de Memòria Democràtica de Catalunya inclosos en l'Inventari d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya.

2. Per tal de garantir una preservació adequada de llurs valors i caràcter, els instruments de planificació territorial i el planejament urbanístic poden integrar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya inclosos en el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya i, si s'escau, les determinacions dels plans de gestió dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.

3. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'emetre un informe preceptiu al planejament territorial i urbanístic sobre els Espais i Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.

4. Els informes a què es refereix l'apartat 3 s'han d'emetre en el termini de tres mesos. En cas que no siguin emesos en aquest termini, s'ha d'entendre que són favorables.

5. En les actuacions sotmeses als instruments de prevenció i control ambiental segons la normativa vigent, s'han d'adoptar les mesures protectores i cautelars necessàries per preservar els Espais de Memòria Democràtica de Catalunya i garantir una gestió adequada dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya."

4. **Al·legació:** Cal aclarir si l'article 49.4 quan determina l'execució subsidiària per part de la Generalitat, es refereix també als ens locals. La lectura teleològica de l'article no permet deduir-ho, ja que sembla que es pugui referir només als privats (49.3) i és d'especial importància si es considera la seva relació amb el règim sancionador (art.78 lletra l) i en relació a la disposició addicional sisena, sobre el termini per a complir l'obligació de retirada.

En tot cas, a part d'aclarir aquest aspecte, cal incorporar una notificació a l'ens local corresponent, en la incoació i resolució del procediment que s'inicia en aplicació de l'article 49.4.

Resposta: s'accepta l'al·legació. Els articles 49.4 i 49.5 queden redactats de la manera següent:

4. Si la persona obligada de conformitat amb l'apartat 3 no adopta les mesures que s'hi estableixen dins el termini fixat a la disposició addicional vuitena, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'incoar d'ofici el procediment per retirar-la.

5. Quan la persona obligada de conformitat amb l'apartat 3 vulgui fer una retirada parcial o, si escau d'acord amb l'establert a l'article 50, una resignificació, ha de presentar la sol·licitud corresponent al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica. La sol·licitud s'ha de presentar amb anterioritat a la finalització del tràmit d'audiència a què fa referència l'apartat 6, si s'escau.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

5. Al·legació: La previsió opcional de la comissió prevista a l'article 51, crea dubtes.

D'una banda, si és opcional, com es resolen la resta de conflictes en cas que una de les dues administracions no hi estigui d'acord?

Creiem que no pot ser obligatòria, ja que es vulneraria l'autonomia local.

En tot cas, no podem estar d'acord en que, en cas d'optar-se voluntàriament per aquesta solució, el vot dels representants de la Generalitat sigui diriment.

I seguim amb el dubte si el procediment només pot incoar-se per incompliment dels particulars o per incompliment de la pròpia administració local.

Resposta: s'accepta l'al·legació i se suprimeix l'article 51.

6. Al·legació: També aquí es generen dubtes respecte a l'aplicació al món local. A l'igual que passa amb la retirada de símbols, en el cas de les distincions, l'article 78 lletra l) preveu una sanció per infracció greu si no s'impulsa la retirada. Però en aquest cas, no es preveu un procediment com el de l'article 51 i s'haurà d'estar directament a la instrucció del procediment sancionador.

Creiem que és l'ens local qui ha de tenir en tot moment la competència per atorgar o treure qualsevol distinció i s'hauria de deixar al seu criteri, sense que això pugui comportar sancions.

Resposta: s'accepta l'al·legació. Se suprimeixen les infraccions establertes a les lletres k) i l) de l'actual article 76.2.

7. Al·legació: Els terminis de les disposicions addicionals sisena i setena, ens plantegen dubtes sobre el compliment, especialment per aquells municipis amb menys recursos i poca estructura administrativa.

Resposta: s'accepta l'al·legació. El termini s'amplia a dos anys.

8. Al·legació: sol·licitem que es determini si hi ha afectació a l'autonomia local dels següents articles:

- Article 49, quant a l'actuació d'ofici de l'Administració de la Generalitat.
- Article 51, respecte a la resolució de discrepàncies entre administracions.
- Article 54, respecte la retirada de distincions, medalles, etc.
- I la relació d'aquests articles amb l'article 78 quant a les sancions.

Al nostre parer els ens locals han de complir el que determina la Llei en el marc de les seves competències, tant en la retirada de símbols en edificis, via pública, etc. , de titularitat local com en les distincions que hagi atorgat l'ens local.

En els casos en que no quedi clar si s'han de retirar o no, és l'ens local qui ho ha d'acabar de determinar. No compartim una solució alternativa en que sigui la Generalitat qui ho acabi

53

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 53 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

determinant, ja que qui pot apreciar millor les circumstàncies de cada cas és l'ens local.

Si la persona obligada és un ens local, i es determina que s'està incomplint la Llei, s'hauria d'arbitrar un règim específic que, en tot cas, respectés l'autonomia local. Amb l'actual redactat, això no queda clar.

Resposta: ateses les modificacions efectuades als articles 49, antic article 51, 53 i 76, es considera que no hi ha afectació de l'autonomia local.

2.3 Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana.

1. Al·legació: es proposa afegir un nou apartat 2 a l'article 15, amb el redactat següent:

Article 15. Definició de les víctimes

1. Als efectes d'aquesta llei, es consideren víctimes totes aquelles persones que en el territori de Catalunya van patir danys, personals o morals, a nivell individual o de manera col·lectiva, incloent-hi lesions físiques o mentals, patiment emocional, privacions de béns, pèrdues financeres, o menyscabament substancial dels seus drets fonamentals i llibertats públiques, com a conseqüència de la violència i la repressió dutes a terme, promogudes o tolerades per les autoritats públiques en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

2. Les persones jurídiques que en el territori de Catalunya van patir danys, patrimonials o morals, privacions de béns o pèrdues financeres, com a conseqüència de la violència i la repressió dutes a terme, promogudes o tolerades per les autoritats públiques en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

Resposta: no s'accepta l'observació. Al llarg de tot l'articulat, el terme "persones" inclou tant persones físiques com jurídiques. Només s'ha fet referència expressa a les persones jurídiques, a mode de precisió, en alguns supòsits en què s'ha considerat necessari per evitar males interpretacions o en què ha calgut fer un reconeixement exprés com a víctimes especialment damnificades. Per tant, les persones jurídiques queden incloses en el concepte de víctima definit a l'apartat 1, de manera que l'apartat 2 proposat resulta reiteratiu.

2. Al·legació: es proposa afegir el text subratllat a la lletra a) de l'article 38.1:

Article 38. Objecte i naturalesa de les entitats memorialistes

1. Les entitats memorialistes contribueixen a la conscienciació social per preservar la memòria democràtica de Catalunya i defensar els drets de les víctimes.

2. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració d'entitats memorialistes les

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

entitats sense ànim de lucre que compleixin els requisits següents:

a) Que siguin associacions, fundacions, organitzacions de caire social o altre tipus d'entitats, constituïdes legalment, que tinguin entre les seves finalitats estatutàries la recuperació de la memòria democràtica de Catalunya o la defensa dels drets de les víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil així com els centres i instituts d'estudis de recerca local i comarcal de Catalunya, amb un extensa experiència en l'estudi i difusió de les temàtiques memorialístiques, acumulant un important corpus documental editat, fonamental com a base per a futures actuacions, i un ingent nombre de projectes de recuperació de la memòria escampats pel territori.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. La redacció de l'Avantprojecte de llei esmenta els diferents tipus d'entitats memorialistes existents fent referència a la forma jurídica que aquestes adopten d'acord amb la normativa vigent en matèria de persones jurídiques. Per tal d'ampliar la tipologia de persones jurídiques esmentades i les funcions d'aquestes, la lletra a) de l'article 38.1 queda redactada de la manera següent:

"a) Que siguin associacions, federacions, confederacions, fundacions, organitzacions de caire social o altre tipus d'entitats, constituïdes legalment, que tinguin entre les seves finalitats estatutàries la recuperació, la preservació i la divulgació de la memòria democràtica de Catalunya o la defensa dels drets de les víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil".

3. Al·legació: es proposa es proposa afegir el text subratllat a l'article 42:

Article 42. Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya

1. El Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya té com a finalitat identificar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya; descriure llurs valors, fragilitats i riscos vinculats; i proposar els criteris de preservació, gestió i promoció, així com els criteris i les mesures generals a integrar en les polítiques de memòria democràtica i altres polítiques territorials i sectorials amb incidència directa o indirecta sobre el paisatge.

2. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica elaborar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, en col·laboració amb l'Observatori del Paisatge i la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, que agrupa els centres i instituts d'estudis de recerca local i comarcal, entitats arrelades territorialment i que acumulen una dilatada experiència en l'elaboració d'estudis i projecte de memòria democràtica.

3. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica aprovar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, amb els tràmits previs d'informació pública i de consulta als ens locals, a les organitzacions econòmiques i socials concernides així com als centres i instituts d'estudis de recerca local i comarcal, com a entitats consultives de referència avalades per la seva trajectòria.

55

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 55 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

4. El Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya té, com a mínim, el contingut següent:

[...]

f) [...] Es considerarà els centres i instituts de recerca local i comarcal com a possibles gestors en el territori dels elements que integrin el Mapa.

Resposta: pel que fa a l'apartat 2, no s'accepta l'al·legació, ja que elaborar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya és una competència administrativa i, per tant, aquesta activitat ha de ser realitzada per un òrgan o entitat de caràcter públic.

Pel que fa a l'apartat 3, s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 46.3 queda redactat de la manera següent:

"3. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica aprovar el Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, amb els tràmits previs d'informació pública i de consulta als ens locals i a les organitzacions econòmiques i socials concernides i a la resta de persones interessades".

4. Al·legació: Article 44. Protecció dels Espai de Memòria Democràtica de Catalunya

Que dins les categories en què es classifiquen els Béns Culturals d'Interès Nacionals s'inclouï la categoria d'Espai de Memòria Democràtica, en la línia de la figura de protecció de la Zona d'Interès Etnològic

La Llei 9/1993, del Patrimoni Cultural Català, defineix les ZIE com "conjunts de vestigis, que poden incloure intervencions en el paisatge natural, edificis i instal·lacions, que contenen en llur si elements constitutius del patrimoni etnològic de Catalunya".

Resposta: no s'accepta l'al·legació, ja que l'Avantprojecte de llei examinat no modificarà cap altra norma amb rang de llei vigent. L'esmena proposada s'hauria d'introduir en la nova llei del patrimoni cultural que es proposi, quan el departament de l'Administració de la Generalitat competent n'iniciï la tramitació.

5. Al·legació: es proposa es proposa afegir el text subratllat a l'article 45:

Article 45. Inventari d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya

1. L'Inventari d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya té com a finalitat la documentació i la recopilació sistemàtiques, la investigació i la difusió dels espais, immobles i indrets que tinguin la consideració d'Espai de Memòria Democràtica de Catalunya. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica l'elaboració i gestió d'aquest Inventari. Per l'elaboració de l'Inventari comptarà amb la col·laboració d'entitats memorialístiques i amb el centres i instituts d'estudis locals i comarcals ja que donada la seva extensa implantació territorial són entitats de referència a l'hora d'elaborar inventaris d'abast català.

2. L'Inventari d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya ha d'incloure, si més no, les informacions següents:

56

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 56 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- a) Identificació de l'Espai de Memòria Democràtica de Catalunya.
- b) Descripció de l'Espai.
- c) Informació dels valors que van justificar la declaració.
- d) Delimitació cartogràfica i coordenades geogràfiques.
- e) Categoria de protecció, d'acord amb la normativa en matèria de patrimoni cultural, si escau.
- f) Recursos documentals associats.

Resposta: s'accepta parcialment l'al·legació. L'actual article 43.1 queda redactat de la manera següent:

"1. L'Inventari d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya té com a finalitat la documentació i la recopilació sistemàtiques, la investigació i la difusió dels béns, itineraris o indrets que tinguin la consideració d'Espai de Memòria Democràtica de Catalunya. Correspon al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica elaborar i gestionar aquest Inventari."

Es considera que elaborar l'Inventari és una competència administrativa i, per tant, aquesta activitat ha de ser realitzada per un òrgan o entitat de caràcter públic.

Pel que fa a afegir una nova lletra, la f), no s'accepta l'observació, ja que el contingut proposat fa referència a aspectes extrínsecs als Espais de Memòria Democràtica que no han de quedar reflectits en un instrument jurídic, com és l'Inventari.

6. Al·legació: Article 67. Consell Assessor del Memorial Democràtic. Considerem que caldria afegir al Consell Assessor un / una representant de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, per l'experiència acumulada pels centres d'estudis locals en les temàtiques memorialístiques i per les línies d'actuació actuals, constituint un bagatge a tenir en compte a l'hora de planificar i dur a terme actuacions.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. Es considera que la composició establerta, coincident amb la vigent en aquests moments, és adequada per al compliment de les funcions que té encomanades aquest òrgan col·legiat.

7. Al·legació: Article 68. Consell de Participació del Memorial Democràtic

Esmena a la proposta sorgida al Consell de Participació. Considerem que no cal anul·lar "representants", ja que han de ser persones triades per les entitats.

2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica, i representants d'entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. Es considera que la persona membre del Consell de Participació ha de ser la persona jurídica, i que ha de ser aquesta qui consti en el

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

nomenament corresponent. Haurà de ser l'òrgan competent de cada persona jurídica qui decideixi quina persona física la representarà, i haurà de comunicar aquesta decisió al Memorial Democràtic. En conseqüència, d'acord amb el redactat que consta en l'Avantprojecte, quan una entitat memorialista decideixi canviar la persona que l'ha de representar, ja no caldrà que el conseller o consellera faci un nou nomenament, a proposta de la Junta de Govern, a proposta, alhora, de l'entitat corresponent. Amb aquesta modificació es pretenen agilitar els canvis en la designació de les persones representants de les persones jurídiques, ja que en ocasions pot ser necessari canviar-les amb certa celeritat.

2.4. Federació d'Ateneus de Catalunya.

1. **Al·legació:** En el capítol I, referit a la reparació i al reconeixement de les víctimes, s'hauria d'especificar també l'estatus de víctimes a les persones jurídiques afectades per la repressió i les exaccions del règim, mencionant concretament a ateneus i altres centres similars:

Article 15. Definició de les víctimes

2. Es consideren víctimes les persones següents:

d) Les persones jurídiques afectades per les exaccions de la dictadura tindran també la consideració de víctima. Aquesta llei, amb especial cura, preveu el reconeixement d'aquelles entitats que es van significar per la defensa dels valors democràtics, com els ateneus, associacions de dones, cooperatives, lògies maçòniques i altres centres socials similars.

Resposta: no s'accepta l'observació. Al llarg de tot l'articulat, el terme "persones" inclou tant persones físiques com jurídiques. Només s'ha fet referència expressa a les persones jurídiques, a mode de precisió, en alguns supòsits en què s'ha considerat necessari per evitar males interpretacions o en què ha calgut fer un reconeixement exprés com a víctimes especialment damnificades. Per tant, les persones jurídiques queden incloses en el concepte de víctima definit a l'apartat 1, de manera que la inclusió en l'apartat 2, d'acord amb l'al·legació formulada, resultaria reiterativa.

D'altra banda, el reconeixement a les entitats que es van distingir en la defensa de la legalitat democràtica republicana durant la Guerra Civil i dels valors i les llibertats democràtics durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia ja es regula a l'article 17.

2. **Al·legació:** A l'article 21, referit a la reparació de les persones que hagin sofert un menyscabament injust del patrimoni, s'hauria d'especificar la voluntat d'investigar les potencials confiscacions produïdes durant el període, i la voluntat de la Generalitat de defensar el dret dels seus antics propietaris a la devolució:

Article 21. Reparació de persones que hagin sofert menyscabament injust del seu patrimoni

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

... La Generalitat promourà la investigació de les confiscacions produïdes durant el període dictatorial a Catalunya, sigui per raons ideològiques, religioses o polítiques. Es faran, doncs, auditories d'ofici dels béns immobles, obres d'arts i paper moneda i, un cop identificats els seus legítims propietaris i hereus, la Generalitat farà tot el possible per defensar els seus drets imprescriptibles a devolució i rescabament davant les institucions de l'Estat espanyol responsables actuals de la gestió d'aquest patrimoni espoliat.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 20 queda redactat de la manera següent:

"Article 20. Reparació de persones que hagin sofert menyscabament injust del seu patrimoni

1. La Generalitat ha de promoure la investigació de les confiscacions de paper moneda, obres d'art, béns immobles i altres béns i drets produïdes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

2. La Generalitat, dins del marc de les seves competències, ha de facilitar a aquelles persones, tant físiques com jurídiques, que, en el territori de Catalunya, van patir privacions de béns o pèrdues financeres l'accés als documents que acreditin el menyscabament injust del seu patrimoni, en els termes establerts per la normativa reguladora de l'accés a la informació pública, i ha de facilitar a les persones esmentades informació, ajuda i assistència perquè puguin sol·licitar el rescabament escaient.

3. Quan sigui possible, s'ha de fer constar al Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista els béns de què les persones afectades van ser privades o l'abast de les pèrdues financeres."

Aquest article es completa amb l'article 13 de l'Avantprojecte de llei, el qual regula l'exercici de l'acció popular per part de l'Administració de la Generalitat en aquells casos que s'hi regulen.

2.5. Federació de Municipis de Catalunya

1. Al·legacions a l'Exposició de motius. Reformulació.

Al llarg de l'exposició de motius i a l'articulat es fa referència al "període entre la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil".

Es suggereix substituir la denominació d'aquest període fent referència a la transició o a la data exacte (per exemple la data d'aquelles eleccions: 20.4.1980).

Resposta: l'àmbit temporal de l'Avantprojecte coincideix amb l'establert en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, la qual estableix que "el Memorial Democràtic se centra en l'etapa 1931-1980, és a dir, des de la proclamació de la República fins al primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil",

59

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 59 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

redacció que va ser objecte d'un ampli consens en la seva aprovació. L'Avantprojecte de llei ha volgut respectar la redacció pactada en el seu dia, ja que ha demostrat la seva eficàcia.

2. Al·legacions a l'article 2. Modificació.

Quan fa referència a que "L'Administració de la Generalitat ha d'adaptar les mesures necessàries (...)", a l'anterior avantprojecte del 2019, en aquest apartat es feia referència a totes les administracions públiques de Catalunya.

Es proposa substituir aquest redactat pel següent: "les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries" de manera que sigui vinculant per totes les administracions públiques.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 2.3 queda redactat de la manera següent:

"3. Les administracions públiques de Catalunya, en l'exercici de les seves competències respectives, han d'adoptar les mesures necessàries per fer efectius, de manera integral:".

3. Al·legacions a l'article 6. Modificació (o supressió en segona opció i en aquest cas supressió també de la Disposició Addicional Primera).

S'objecta la necessitat de crear "Comissió de Memòria democràtica" compostat per nou experts nomenats pel Parlament) si és un mer òrgan assessor i consultiu més. En cas que fos una espècie de "Comissió de la Veritat" caldria explicitar-ho així a l'enunciat atès que les seves funcions són ambigües i no corresponen clarament al que entenem com a "comissions de la veritat". Si no es defineix bé aquest punt, l'òrgan que es crea és un òrgan consultiu més, que duplica els que ja existeixen (la Junta de Govern del Memorial Democràtic, amb vuit experts nomenats pel Parlament, entre altres; el Consell Assessor del Memorial Democràtic, el Consell de Participació del Memorial Democràtic i el Comitè de fosses).

En cas de que no s'acollís aquesta modificació es proposa la seva supressió i de la Disposició addicional primera.

Art. 6.7 (en cas de que no es suprimís tot l'article) Modificació.

Pel cas que no s'estimi la supressió de la Comissió de Memòria Democràtica caldria que l'article es modifiqui en els següents termes:

On diu" El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats poden transmetre a la Comissió la informació de què disposin...."

Ha de dir" El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats han de transmetre a la Comissió la informació de què disposin...."

60

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 60 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: s'accepta l'observació i se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica. El relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, Pablo de Greiff, en l'informe de 22 de juliol de 2014, posa de manifest la necessitat que Espanya:

- D'una banda, es doti d'informació oficial sobre els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (com ara el nombre de víctimes, el recurs als treballs forçats, les diferents formes de repressió, la responsabilitat de les empreses privades per la seva participació o complicitat en la violació de drets humans...).

- D'altra banda, es doti d'un mecanisme oficial per a l'esclarament de la veritat, per tal d'"oficialitzar la veritat" i resoldre el problema de l'excessiva fragmentació que caracteritza la construcció de la memòria democràtica a Espanya. Cal centralitzar i analitzar la informació de què es disposa sobre els fets esdevinguts, i fer el reconeixement oficial de dits fets.

El relator considera que el reconeixement dels fets i la responsabilitat i la presentació de disculpes oficials no poden ser un reconeixement genèric, sinó que ha de ser individualitzat, i que té un valor fonamental.

La creació, mitjançant l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, de la Comissió de Memòria Democràtica tenia per objecte donar compliment, en l'àmbit de Catalunya, a les recomanacions del relator especial de les Nacions Unides, així com a les STC 83/2020 i 139/2020, respecte les funcions d'aquest tipus de comissions. No obstant això, atesa l'al·legació formulada, i atès que l'article 57.5 de la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica regula una comissió, a nivell estatal, amb la mateixa finalitat, a la qual es poden adreçar els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que desitgin ser-hi ateses, se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica.

4. Al·legacions a l'article 9:

Art. 9.3. Addició al final de l'apartat.

Cal addicionar al final de l'apartat:

"3. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar la preservació i el desenvolupament del Banc de la Memòria Democràtica mitjançant el Memorial Democràtic."

Resposta: s'accepta parcialment l'al·legació i se suprimeix l'actual article 8.3.

5. Al·legacions a l'article 15:

Art. 15.4 i). Modificació.

On diu:

"i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals, les lògies maçòniques, les associacions vinculades a moviments feministes, els ateneus i les agrupacions culturals i religioses represaliades per la dictadura franquista."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Ha de dir:

"i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.

"i bis) Les entitats i associacions socials, culturals, recreatives, religioses i esportives, represaliades per la dictadura franquista, incloses les lògies maçòniques, les associacions vinculades a moviments feministes, les societats obreres i pageses locals i els ateneus, i les cooperatives."

Justificació: Cal separar els partits i sindicats de les entitats, millorar la redacció i ampliar el concepte d'associacions i entitats.

Resposta: s'accepta l'observació. Les lletres i) i j) de l'actual article 14.4 queden redactades de la manera següent:

- i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.
- j) Les entitats culturals, socials, religioses, esportives i recreatives; els ateneus; les cooperatives; les organitzacions obreres i pageses; les entitats vinculades a moviments feministes; i les lògies maçòniques.

6. Al·legacions a l'article 18:

Art. 18. Addició d'un nou punt a bis) a l'apartat 1.

"A bis) El 5 de maig de cada any es commemora el Dia nacional de la deportació dels catalans i catalanes als camps nazis."

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 17.2 queda redactat de la manera següent:

"2. La Generalitat impulsa actes d'homenatge i reparació cada 27 de gener, Dia internacional de commemoració en memòria de les víctimes de l'Holocaust, cada 8 de maig, Dia internacional per al record i la reconciliació i d'homenatge a totes les víctimes de la Segona Guerra Mundial, així com altres diades vinculades a la defensa dels drets humans i la condemna d'episodis de violacions greus de drets humans."

7. Al·legacions al títol IV:

ESMENES al Títol IV (Arts. 24-32) Esmena general

Al llarg de tot l'articulat de la llei (a saber, els arts. 24.1, 24.2 i 24.5; art. 25.1; 27.5), per emmarcar el període d'actuació de la llei, es fa referència al "període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". Es proposa fer referència a la transició o al 1980 o a la data exacta.

Resposta: l'àmbit temporal de l'Avantprojecte coincideix amb l'establert en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, la qual estableix que "el Memorial Democràtic se centra en l'etapa 1931-1980, és a dir, des de la proclamació de la República fins al

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil", redacció que va ser objecte d'un ampli consens en la seva aprovació. L'Avantprojecte de llei ha volgut respectar la redacció pactada en el seu dia, ja que ha demostrat la seva eficàcia.

8. Al·legacions a l'article 24:

Art. 24. Apartat 2 bis. Nou apartat.

A l'efecte de dur a terme les actuacions esmentades, l'Administració de la Generalitat estableix els següents objectius:

- a) Localitzar les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista per a recuperar-ne i a identificar-ne les restes.
- b) Garantir els drets de llurs familiars a l'obtenció d'informació sobre llur destí, a la identificació de les restes i al reconeixement de la seva memòria i dignitat.
- c) Senyalitzar i dignificar els llocs dels enterraments i recuperar-los com a espais de memòria, en els casos previstos en aquesta llei.
- d) Satisfer el dret de la societat a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions forçades de persones i es van cometre vulneracions dels drets humans.
- e) Garantir a les víctimes i familiars de desaparicions forçoses el dret a la justícia d'acord amb el dret nacional i internacional, inclosos les recomanacions del Grup de Treball sobre Desaparicions Forçoses del Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el contingut de la proposta ja consta en diferents articles de l'Avantprojecte de llei, motiu pel qual el text proposat resulta reiteratiu. En concret, els articles que recullen els aspectes indicats són el 23.1, el 31, l'1.1.e) i el 2.3.b).

Art. 24. Apartat 3. Nou redactat (en substitució de l'apartat 3 de l'avantprojecte).

Art. 24.3.1 Les institucions capacitades per executar les actuacions de recuperació i identificació de les persones desaparegudes a què fa referència l'apartat 1 són les següents:

- a) L'Administració de la Generalitat
- b) Els ens locals, les universitats i altres centres de recerca que compleixin les condicions establertes en aquesta llei, que comptin amb professionals adequats per dur a terme les actuacions, que acreditin la capacitat científica necessària i que presentin un projecte científic d'intervenció.

Art. 24.3.2 El projecte científic a què fa referència l'apartat anterior ha d'incloure les proves documentals o la relació d'indis que justifiquin la intervenció, així com una memòria que garanteixi el compliment de les condicions establertes en aquesta llei o les que siguin determinades per reglament.

Art. 24.3.3 Les sol·licituds d'intervenció, degudament acompanyades pel projecte

63

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 63 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

científic a que fa referència l'apartat anterior, hauran de ser presentades per les institucions reconegudes a l'apartat 3 b) a l'Administració de la Generalitat, que les podrà autoritzar, i d'acord amb el procediment que s'estableixi reglamentàriament.

Art. 24.3.4 Les actuacions, un cop autoritzades, podran ser executades directament per les institucions reconegudes a l'apartat 3 b), o de forma conjunta amb la Generalitat mitjançant conveni, sense perjudici de les fórmules de finançament que s'acordi en cada cas. L'Administració de la Generalitat podrà subscriure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques o universitats per l'execució de les activitats sempre i quan comptin amb professionals adequats per a dur-les a terme i que acreditin la capacitat científica necessària.

Art. 24.3.5 A més de l'autorització, qualsevol actuació haurà de ser supervisada per l'Administració de la Generalitat, que vetllarà per què s'apliquin les corresponents normatives sanitària i de patrimoni cultural, així com els protocols que preveu aquesta llei, amb les garanties i procediments que s'estableixin reglamentàriament.

Art. 24.3.6 L'Administració de la Generalitat podrà executar o encarregar d'ofici intervencions de caràcter preventiu o d'urgència, al marge dels procediments d'autorització establerts. En cas de la localització fortuïta, en superfície o en el subsòl, de restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, s'haurà de notificar la troballa a l'Administració de la Generalitat, que procedirà a la seva documentació i a la corresponent excavació d'urgència, d'acord amb el que estableix aquest article.

Art. 24.3.7 L'Administració de la Generalitat ha de comunicar a les institucions, entitats i persones legitimades per a instar les actuacions esmentades a l'article 28 la iniciació o no de les actuacions. Igualment ha de comunicar a les institucions a què fa referència l'apartat 3 l'autorització o no de les actuacions sol·licitades, en els terminis que s'estableixin reglamentàriament. En el cas que no s'emprenguin o no s'autoritzin les actuacions, s'ha d'indicar als sol·licitants els motius i els recursos administratius que s'hi poden interposar.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. El procediment establert en l'Avantprojecte de llei es considera idoni per assolir els objectius perseguits i dona compliment a les recomanacions que consten en els informes del relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició i del grup de treball sobre desaparicions forçades i involuntàries. En concret, l'informe de 7.9.2017 del Grup de treball sobre desaparició forçada de persones posa de manifest la correcta actuació de Catalunya respecte el lideratge en l'exhumació de fosses. Així mateix, en l'informe de 22.7.2014, el relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, Pablo de Greiff, fa constar que actuar d'una altra manera comporta dificultats metodològiques, d'homologació i d'oficialització de la veritat, i es crea un efecte pervers que obliga les famílies a triar entre el dret a enterrar el seu familiar i la possibilitat d'establir una veritat oficial sobre les circumstàncies de la seva mort.

9. Al·legacions a l'article 25:

Art. 25. Addició nou apartat 3 bis.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

3 bis. S'han d'adoptar les mesures necessàries per tal de coordinar les dades del Cens de persones desaparegudes amb d'altres censos similars creats a nivell estatal i internacional, i en general, s'establiran els mecanismes de cooperació i col·laboració necessaris amb altres institucions de l'Estat espanyol, Europa i del món per al compliment de la present llei.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. No es considera adequat sotmetre el Cens de persones desaparegudes a la coordinació d'una altra administració. D'altra banda, la possibilitat d'establir convenis de col·laboració ja està prevista per la normativa sobre règim jurídic de les administracions públiques, per la qual cosa la previsió proposada resulta supèrflua.

10. Al·legacions a l'article 26:

Art. 26. Modificació apartat 1.

1. L'Administració de la Generalitat, amb la col·laboració, si escau, d'altres institucions públiques o privades sense ànim de lucre que tenen la recerca històrica i arqueològica entre llurs finalitats estatutàries, elabora, manté, actualitza i gestiona el Mapa de Fosses de la Guerra Civil i el Franquisme, que ha d'incloure els mapes en què han de figurar les àrees dins el territori de Catalunya en les quals es localitzen o, d'acord amb les dades disponibles, es presumeix que es poden localitzar les restes de les persones a què fa referència l'article 24.

Resposta: s'accepta l'al·legació. L'actual article 25.1 queda redactat de la manera següent:

1. L'Administració de la Generalitat, amb la col·laboració, si s'escau, de les entitats memorialistes i d'altres institucions públiques o privades sense ànim de lucre que tenen la recerca històrica i arqueològica entre llurs finalitats estatutàries, elabora, actualitza i gestiona mapes en què figurin les àrees dins el territori de Catalunya on es localitzen o, d'acord amb les dades disponibles, es presumeix que es poden localitzar les restes de les persones a què fa referència l'article 23.

Art. 26 Modificació (addició) apartat 3.

3. Les persones propietàries, titulars d'altres drets reals o simples posseïdores de les àrees incloses en els mapes a què fa referència l'apartat 1 han de preservar-les apropiadament, de conformitat amb el que estableixen les diferents figures del planejament urbanístic i de l'ordenació del sòl, així com de conformitat amb la normativa de protecció del patrimoni cultural, fins que es produeixi l'exhumació total de les fosses localitzades.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que la normativa sobre protecció del patrimoni cultural no conté disposicions específiques adreçades a protegir les fosses de manera integral.

Art. 26. Modificació apartat 5.

L'Administració de la Generalitat ha d'establir mecanismes i acords de col·laboració i cooperació a nivell internacional, amb l'administració general de l'Estat, amb d'altres

65

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 65 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

comunitats autònomes i amb les entitats locals, per tal d'elaborar els Mapes de Fosses a Catalunya, cooperant amb la realització dels documents cartogràfics i geogràfics d'abast supraautonòmic o supramunicipal que es considerin pertinents.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el contingut proposat no difereix del que consta en l'Avantprojecte de llei i, en canvi, la terminologia emprada no és la que, de conformitat amb els principis de tècnica normativa, cal emprar per redactar una norma amb rang de llei en l'àmbit de Catalunya.

11. Al·legacions a l'article 27:

Art. 27. Nova redacció apartat 3.

Les actuacions per a localitzar i, si escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes, i per a senyalitzar i dignificar espais, requereixen, en tots els casos, els estudis històrics, arqueològics i antropològics pertinents, que poden incloure prospeccions, excavacions, estudis analítics i recollida de testimonis, per a determinar les circumstàncies, personals o socials, de la desaparició.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que l'actual article 26 té per objecte regular les actuacions per a localitzar i, si escau, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes, i no les actuacions de dignificació de fosses, a les quals es destina un altre article, el 32.

Art. 27. Addició a l'apartat 6.

El procediment per a l'ocupació temporal dels terrenys haurà d'ajustar-se a la legislació d'expropiació forçosa i, si escau, al que estableix la legislació sectorial aplicable. Mitjançant un acord del Govern, es declararà, prèvia informació pública i motivadament, la necessitat d'ocupació temporal dels terrenys, públics o privats, per a realitzar les activitats que la motiven.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el redactat proposat resulta reiteratiu del text que ja consta a l'apartat 7, el qual ja fa referència a l'aplicació de la normativa en matèria d'expropiació forçosa per poder ocupar els terrenys. Tampoc no és necessari establir els tràmits que cal seguir, si en el precepte ja s'ha indicat que se seguiran els tràmits fixats a la normativa sobre expropiació forçosa.

Art. 27. Nou apartat 9.

Art. 27.9 passa a anomenar-se 27.9.1.

Art. 27.9.2 Les actuacions per a recuperar i identificar les restes de persones desaparegudes, han d'assegurar el dret a la justícia de les víctimes i familiars. A tal fi, les actuacions han de complir amb els protocols d'aixecament, custòdia de les restes i extracció de mostres i han de comptar amb especialistes forenses durant tot el procés d'exhumació de les restes i la consideració de les fosses com a proves d'execucions extrajudicials, sumàries o arbitràries vinculades a possibles desaparicions forçades, crims de guerra i crims contra la humanitat als efectes de la seva investigació judicial,

66

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 66 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

conformement amb la legislació vigent. En tot cas, l'actuació administrativa serà subsidiària o accessòria respecte de l'actuació de l'autoritat jurisdiccional.

Art. 27.9.3 Els espais amb restes de persones desaparegudes que hagin de ser objecte d'excavació o prospecció, així com les restes mobles que continguin, tenen la consideració de patrimoni cultural català, i concretament de patrimoni arqueològic català, d'acord amb el que estableix la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català. D'acord amb aquesta llei, per a l'estudi d'aquests bens caldrà utilitzar la metodologia arqueològica. Les intervencions hauran de ser dirigides almenys per un arqueòleg, d'acord amb el que estableix el decret 78/2002, de 5 de març, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, i per un antropòleg físic i/o forense

Art. 27.9.4 En tot allò no regulat per aquesta llei i per les disposicions que la desenvolupen, serà d'aplicació supletòria la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Art. 27.9.5 Les persones físiques reconegudes fefaentment com a familiars de les persones desaparegudes que presumptament puguin trobar-se en una determinada fossa, tenen dret a ser informades i a estar presents en els treballs d'excavació de l'esmentada fossa. Per evitar la revictimització dels familiars durant el procés de localització, exhumació de les restes de les persones desaparegudes i dignificació de la fossa, s'habilitarà un protocol d'acompanyament psicosocial. Aquest protocol, liderat per psicòlegs especialitzats en trauma i memòria històrica, ha de permetre acompanyar als familiars durant tot el procés, segons les necessitats que puguin anar sorgint, que pot incloure moment previs i posteriors del procés de localització, exhumació i dignificació.

Resposta: pel que fa a la intervenció judicial en el procediment, l'Avantprojecte de llei disposa de diverses previsions relatives a la comunicació a l'autoritat judicial dels indicis de Comissió d'il·lícits penals. En aquest sentit, trobem l'article 10, l'article 26.10, l'article 28.1 i l'article 28.4. La regulació d'aspectes específics queda fora de l'àmbit de la regulació que es proposa.

Així mateix, pel que fa a l'acompanyament psicosocial, l'article 26 ja estableix que "Durant els procediments de recuperació, identificació i destinació final de les restes de persones desaparegudes, cal respectar en tot moment el dret a la intimitat, la dignitat, les conviccions religioses, filosòfiques o culturals i el dolor dels familiars, a qui s'ha de procurar l'acompanyament".

Pel que fa a la consideració de les fosses com a patrimoni arqueològic, cal dir que les restes arqueològiques són béns de domini públic (de conformitat amb l'article 44 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol), motiu pel qual, si les restes recuperades de les fosses tinguessin aquesta consideració, no podrien ser lliurades als familiars, amb a qual cosa es frustraria l'objectiu de la norma.

12. Al·legacions a l'article 28:

Art. 28.1 Nova redacció (en substitució de l'apartat 1 de l'avantprojecte).

67

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 67 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

1. El procediment per cercar, localitzar, recuperar i identificar les persones desaparegudes s'inicia d'ofici o a sol·licitud de les persones següents:

- a) L'Administració de la Generalitat
- b) Els ajuntaments que cerquin el destí de desapareguts oriünds del seu municipi o que presumiblement tinguin en el seu terme municipal un possible lloc d'enterrament.
- c) Els familiars de les víctimes, i en concret, les persones que n'han estat cònjuges; les que hi han estat vinculades per una relació de convivència anàloga a la conjugal; els descendents directes; i els parents consanguinis fins al quart grau, o per adopció.
- d) Les associacions memorialistes sense afany de lucre a què fa referència l'article 38, que, entre llurs finalitats, incloguin la recuperació de la Memòria Històrica i la defensa dels drets civils, i especialment, la recerca i localització de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, a Catalunya.
- e) Les universitats i altres centres de recerca que tinguin com a objectiu programes de recerca i localització de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista

En el cas d'oposició d'un o més familiars a l'exhumació d'una fossa, prevaldran els drets de la resta de familiars i en tot cas, l'interès públic que aquesta llei garanteix, d'acord amb el principi de reparació i recuperació de totes les víctimes que estan inhumades irregularment sense identificar i dignificar.

Art. 28. 3. Modificació.

3. El termini per resoldre i notificar la resolució corresponent és de quatre mesos. Transcorregut aquest termini, es produeix la caducitat del procediment, si l'inici ha estat d'ofici, o la desestimació per silenci de la sol·licitud.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 27.1 queda redactat de la manera següent:

1. El procediment per cercar i, si s'escau, localitzar, recuperar i identificar les persones desaparegudes s'inicia d'ofici o a sol·licitud de les persones següents:

- a) Les persones que en són o n'han estat cònjuges, les que hi estan o han estat vinculades per una relació de convivència anàloga a la conjugal, les ascendents, les descendents i les colaterals fins al quart grau, consanguínies o per adopció.
- b) Els ens locals.
- c) Les entitats memorialistes a què fa referència l'article 38.
- d) Persones que formin part de la comunitat acadèmica i científica.

No s'accepta l'observació relativa al termini, ja que aquest és insuficient per dur a terme les actuacions que cal efectuar.

13. Al·legacions a l'article 29:

Art. 29.1 Nou redactat.

1. L'Administració de la Generalitat ha de comunicar a l'autoritat judicial competent les

68

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 68 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

troballes de restes de persones desaparegudes així com les actuacions de recuperació i identificació que s'emprenguin. En relació a aquestes darreres, l'Administració de la Generalitat instarà a l'autoritat judicial corresponent la seva intervenció, així com la dels cossos policials competents, perquè s'obrin les diligències judicials que corresponguin durant les actuacions.

Art. 29.1 bis. Nou apartat.

Els informes pertinents derivats de les actuacions, elaborats pels arqueòlegs i/o antropòlegs responsables, d'acord amb el protocol establert, podran, a efectes judicials, revestir valor de prova pericial.

Art. 29.3. Modificació-addició.

Les restes han de romandre en el seu emplaçament original, excepte quan es tracti de restes que es trobin a la superfície terrestre i siguin fàcilment transportables per part de la persona que les ha trobat, la qual les ha de lliurar a l'Administració de la Generalitat o a l'Ajuntament corresponent en el termini de quaranta-vuit hores, amb tota la informació possible sobre la seva exacta localització. Mai no es poden extreure restes, tant si es tracta de restes humanes com d'objectes o altres béns mobles que hi puguin estar associats, quan calgui fer qualsevol remoció de terra, per mínima que sigui, ni quan calgui deslligar-los de cap altre objecte o resta.

Resposta: pel que fa a la intervenció judicial en el procediment, l'Avantprojecte de llei disposa de diverses previsions relatives a la comunicació a l'autoritat judicial dels indicis de Comissió d'il·lícits penals. En aquest sentit, trobem l'article 10, l'article 26.10, l'article 28.1 i l'article 28.4. La regulació d'aspectes processals queda fora de l'àmbit competencial de la regulació que es proposa.

S'accepta l'al·legació efectuada respecte l'article 28.3, que queda redactat de la manera següent:

"Les restes han de romandre en el seu emplaçament original, excepte quan es tracti de restes que es trobin a la superfície terrestre i siguin fàcilment transportables per part de la persona que les ha trobat, la qual les ha de lliurar a l'Administració de la Generalitat o a l'Ajuntament corresponent en el termini de quaranta-vuit hores, a qui ha de comunicar l'indret on s'ha efectuat la troballa. Mai no es poden extreure restes, tant si es tracta de restes humanes com d'objectes o altres béns mobles que hi puguin estar associats, quan calgui fer qualsevol remoció de terra, per mínima que sigui, ni quan calgui deslligar-los de cap altre objecte o resta".

14. Al·legacions a l'article 30.

Art. 30. Addició al final de l'apartat 1.

Art. 30.1.1 L'esmentat programa podrà ser gestionat en conveni amb una o diverses institucions científiques de rang universitari de Catalunya.

Art. 30. Nous apartats.

69

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 69 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Art. 30.1.2 El Banc d'identificació genètica ha d'incloure les mostres genètiques i bioantropològiques dels familiars dels desapareguts inclosos al Cens de persones desaparegudes previst a l'art. 25, d'acord amb els procediments que s'estableixin per reglament. L'Administració de la Generalitat ha d'establir els mecanismes pertinents per sol·licitar i obtenir sistemàticament mostres genètiques de cada familiar inclòs al Cens.

Art. 30.1.3 Per tal de poder creuar les dades genètiques, el Banc d'identificació genètica ha d'incloure igualment, d'acord amb els procediments que s'estableixin per reglament, mostres d'ADN obtingudes de forma sistemàtica per part de l'Administració de la Generalitat de totes les restes humanes que s'hagin obtingut en les intervencions d'exhumació de fosses o bé s'hagin recuperat fortuïtament en cementiris, escenaris de combat i altres indrets.

Art. 30.1.4 L'Administració de la Generalitat establirà els acords necessaris per coordinar i compartir les dades el Banc d'identificació genètica amb les de bancs similars creades per l'Administració de l'Estat i per altres comunitats autònomes.

Art. 30.1.5 Per tal de poder creuar les dades genètiques, el Banc d'identificació genètica ha d'incloure igualment, d'acord amb els procediments que s'estableixin per reglament, mostres d'ADN obtingudes de forma sistemàtica per part de l'Administració de la Generalitat de totes les restes humanes que s'hagin obtingut en les intervencions d'exhumació de fosses o bé s'hagin recuperat fortuïtament en cementiris, escenaris de combat i altres indrets.

Art. 30.1.6 L'Administració de la Generalitat establirà els acords necessaris per coordinar i compartir les dades el Banc d'identificació genètica amb les de bancs similars creades per l'Administració de l'Estat i per altres comunitats autònomes.

Art. 30. Nou redactat de l'apart 4 (en substitució de l'apartat 4 de l'avantprojecte).

Les restes òssies identificades hauran de ser traslladades, recuperades i lliurades als familiars, que podran decidir el seu destí, d'acord amb les condicions i els procediments pertinents que es determinin per via reglamentària. Les restes òssies que hagin estat traslladades i no hagin estat identificades i reclamades han d'ésser inhumades en el cementiri corresponent al terme municipal en què es van trobar. De forma prèvia, l'Administració de la Generalitat prendrà mostres biològiques de totes les restes per tal de possibilitar la identificació mitjançant el Banc d'Identificació Genètica contemplat en aquest article.

Art. 30. Nou redactat de l'apart 5 en substitució de l'apartat 5 de l'avantprojecte).

Les persones físiques reconegudes fefaentment com a familiars de les persones desaparegudes identificades tenen dret a recuperar els objectes mobles de caràcter personal que s'hi puguin associar de forma efectiva. Per via reglamentària es regularà el tractament i la devolució, si escau, dels objectes mobles esmentats. Els objectes personals de persones no identificades i que no hagin estat reclamades, així com la resta de materials de caràcter moble recuperats, passaran a formar part del patrimoni Cultural Català en els termes i terminis que s'estableixin reglamentàriament.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: no s'accepta l'al·legació relativa a establir una possible forma de gestió en concret, ja que això exclouria altres possibilitats que hores d'ara són possibles en base a la normativa sobre procediment administratiu.

Pel que fa a la resta de propostes, cal dir que els aspectes organitzatius no han de ser objecte de regulació per una norma amb rang de llei, els quals pot ser necessari modificar al llarg del temps, d'acord amb el avenços de la ciència.

D'altra banda, els redactats proposats resulten reiteratius.

Pel que fa a la proposta de redactat de l'article 30.5, aquesta produeix una llacuna jurídica, ja que comporta eliminar la regulació actual sobre la destinació que han de rebre els béns que, pels seus valors, han de ser considerats patrimoni arqueològic.

15. Al·legacions a l'article 31:

Art. 31. Apartat 3. Esmenes.

Punt b) nova redacció

b) Cinc professionals i acadèmics de prestigi reconegut en els camps, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània i el dret, a proposta dels departaments amb competències, respectivament, en matèria de cultura, universitats, salut, memòria democràtica i justícia.

Punt c) nova redacció

c) Dues persones en representació de les entitats memorialistes sense ànim de lucre que compleixin llurs funcions majoritàriament a Catalunya

Punt d) nova redacció

d) El Director/a de l'Institut de Medicina Legal, com a representant del Departament de Salut

Punt e) nova redacció

e) El/la Cap de Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura, o persona en qui delegui

Punt f bis) Nou apartat

f bis) El Director/a del Memorial Democràtic

Punt f tris) Nou apartat

F tris). El Director/a del Banc d'Identificació Genètica

Resposta: s'accepta parcialment l'al·legació. L'actual article 31.3 queda redactat de la manera següent:

"3. El Comitè és integrat per les persones membres següents:

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- e) Una persona en representació del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, que n'exerceix la presidència i disposa de vot diriment en cas d'empat.
- f) Cinc persones professionals o acadèmiques de prestigi reconegut en l'àmbit, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània i el dret, a proposta del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.
- g) Una persona en representació de les entitats memorialistes de Catalunya, a proposta del Consell de Participació del Memorial Democràtic.
- h) Una persona en representació del Consell de Govern Locals, a proposta d'aquest.

Art. 31. Nou redactat de l'apartat 4.

4. La presidència i els membres del Comitè Tècnic Assessor establerts a l'apartat anterior són nomenats pel conseller/a del departament competent en matèria de memòria democràtica, per un període de quatre anys, renovables, a proposta dels departaments i entitats corresponents.

Art. 31. Nou redactat de l'apartat 6.

6. El Comitè Tècnic té les funcions següents:

- a) Emetre informes preceptius sobre les actuacions a què fa referència els articles 15 a 21 d'aquesta llei.
- b) Aprovar, si escau, les sol·licituds dels projectes d'intervenció a què fa referència l'article 18, a excepció de les intervencions preventives i/o d'urgència que ordeni d'ofici l'Administració de la Generalitat.
- c) Elaborar un Pla d'actuació plurianual que contempli les accions necessàries per desplegar els articles 15 a 21 d'aquesta llei.
- d) Emetre un informe anual d'avaluació de les actuacions dutes a terme, que ha d'enviar al Govern i al Parlament.
- e) Emetre els informes que li sol·liciti el conseller o consellera del departament que té atribuïdes les competències establertes per aquesta llei.
- f) Formular les observacions i les propostes que consideri pertinents.

Art. 31. Nou redactat de l'apartat 7.

Els membres del Comitè Tècnic que no siguin representats d'òrgans de la pròpia Administració de la Generalitat han de percebre les dietes d'assistència que determini el Govern, si escau.

Resposta: no s'accepta l'observació respecte l'article 31.4, ja que el resultat a obtenir no difereix del que s'obté amb la redacció actual, i generaria una burocràcia que resulta supèrflua.

No s'accepta l'observació respecte l'article 31.6, ja que el compliment d'aquests tràmits genera una burocràcia que es considera prescindible.

L'apartat 9 de l'article ja regula la percepció de dietes, d'acord amb el règim establert amb caràcter general per la normativa aplicable als òrgans col·legiats.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

16. Al·legacions a l'article 40:

Art. 40.3. Afegir dos nous punts com a drets de les entitats memorialistes.

- c bis) Percebre ajuts públics i altres mesures de foment.
- c tris) Integrar-se en òrgans administratius de participació

Resposta: el contingut de la proposta ja figura actualment en l'Avantprojecte de llei. Pel que fa al dret a "percebre ajuts públics i altres mesures de col·laboració", la lletra b) de l'article 39 preveu "mesures de suport i ajut destinades a entitats memorialistes per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la memòria democràtica, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries". En relació amb el dret a "integrar-se en òrgans administratius de participació", la lletra b) de l'article 40.3 estableix el dret de les entitats memorialistes a "disposar de representació en òrgans administratius de participació".

17. Al·legacions al títol VII. Paisatges de Memòria Democràtica a Catalunya.

Cal revisar els art. 44 apartats 1 i 2 i 45 apartats 4 i 5 per millorar l'encaix entre la llei de Memòria Democràtica i la Llei 9/1993 de patrimoni cultural català, en termes de protecció i inventaris de béns. També es podria esperar per incorporar a la nova llei de patrimoni cultural una classificació específica d'espais Memòria Democràtica d'acord amb la nova llei de Memòria Democràtica.

Resposta: el contingut d'aquest títol és congruent amb la regulació establerta per la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge. La normativa en matèria de patrimoni cultural és aplicable en allò que escaigui.

18. Al·legacions a l'article 44:

Art. 44 apartat 2. Supressió.

Supressió de "si n'escau l'aplicació" a la primera línia de l'apartat.

Art. 44 apartat 3. Supressió de tot l'apartat.

Possiblement, no es pugui obligar a propietaris a comunicar prèviament actuacions en béns MD si aquests no estan protegits.

Art. 44 apartat 5. Supressió de tot l'apartat.

Si s'exclouen els béns de l'AGE (podria afectar a determinades estructures militars de la guerra civil) això impediria declarar espai de Memòria Democràtica la caserna de Via Laietana o els búnquers de la Línia P o de la costa per exemple.

Resposta: no s'accepta l'al·legació, ja que la normativa en matèria de memòria democràtica i la normativa en matèria de patrimoni cultural protegeixen valors diferents, de manera que no sempre concorreran tots dos en un mateix espai. Aquest seria el cas de les obres públiques realitzades en condicions de treball forçat. La supressió de la referència

73

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 73 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

esmentada comportaria, per tant, que la regulació resultant fos incongruent. Cal tenir en compte quines serien les conseqüències jurídiques que totes les obres públiques de Catalunya realitzades per presos republicans es protegissin d'acord amb la normativa sobre patrimoni cultural català (carreteres, vies fèrries, ponts, etc.).

Pel que fa a la supressió de l'apartat 3, l'objecte de dit apartat és, precisament, protegir els béns que no queden protegits en base a altres normes. L'apartat 3 queda redactat de la manera següent:

"3. En cas d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya que hagin estat declarats, catalogats o inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català per raó de valors diferents als que fa referència l'article 41.1 i d'Espais als quals no sigui aplicable la normativa sobre patrimoni cultural català, les persones que en siguin promotores han de comunicar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, amb caràcter previ a la sol·licitud de la resta d'autoritzacions o llicències, la intenció de dur a terme qualsevol intervenció, actuació o canvi d'ús que afecti l'Espai de què es tracti. La comunicació s'ha d'acompanyar del projecte corresponent. Als efectes de salvaguardar els valors dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot assessorar sobre les actuacions que cal efectuar."

Pel que fa a la supressió de l'apartat 5, no s'accepta l'observació, per qüestions de competència. Cal tenir en compte l'establert a la STC 17/1991, de 31 de gener, en relació amb l'exercici de competències sobre béns adscrits a serveis de l'Estat. En el mateix sentit que l'apartat 5, trobem l'article 20.4 de la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana.

19. Al·legacions a l'article 46:

Art. 46.5 Addició de dos apartats.

"L'Administració de la Generalitat ha d'establir una línia anual d'ajuts econòmics als ens titulars dels espais de la Xarxa d'Espais de MD de Catalunya per a que es puguin desenvolupar les finalitats i els projectes de la Xarxa, i d'acord amb els convenis o acords de col·laboració subscrits entre les parts".

"Formen part de la Xarxa d'Espais de MD de Catalunya els consorcis participats per la Generalitat de Catalunya Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre (COMEBE) i Consorci del Museu Memorial de l'Exili (MUME), regulats d'acord amb els art. 71 bis i tris d'aquesta llei.

Resposta: no s'accepta l'observació. D'una banda, els aspectes pressupostaris depenen de l'establert en la llei de pressupostos corresponent, per la qual cosa aquest Avantprojecte no pot assegurar que dita llei estableixi crèdit adequat i suficient per complir amb l'obligació proposada. D'altra banda, pel que fa als consorcis, aquests es regulen pels seus estatuts respectius, aprovats per Acord de Govern, motiu pel qual la regulació de determinats aspectes d'aquests en una norma amb rang de llei no resulta adequada en termes de tècnica normativa i podria vulnerar l'autonomia local.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

20. Al·legacions a l'article 49:

Art. 49. Addició d'un nou apart 7 bis.

7 bis. En el procediment de retirada de simbologia obert en relació als apartats 4 i 7 d'aquest article, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de Memòria democràtica ha de demanar un informe preceptiu a l'ajuntament del municipi corresponent.

Resposta: arran d'altres al·legacions formulades, s'ha modificat la redacció de l'article 49, la qual cosa afecta l'al·legació formulada. L'article 49 queda redactat de la manera següent:

"Article 49. Retirada de simbologia franquista

1. Les administracions públiques de Catalunya, en l'exercici de les seves competències, han d'adoptar les mesures necessàries per retirar la simbologia franquista.
2. Quan la simbologia estigui col·locada en immobles de titularitat pública, les persones jurídiques titulars estan obligades a retirar-la. També tenen aquesta obligació els municipis en relació amb les seves vies i espais públics.
3. Quan la simbologia estigui col·locada en immobles de titularitat privada amb projecció a un espai públic, les persones propietàries, titulars d'altres drets reals o simples posseïdors estan obligades a evitar que es produeixi la projecció esmentada.
4. Si la persona obligada de conformitat amb l'apartat 3 no adopta les mesures que s'hi estableixen dins el termini fixat a la disposició addicional vuitena, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'incoar d'ofici el procediment per retirar-la.
5. Quan la persona obligada de conformitat amb l'apartat 3 vulgui fer una retirada parcial o, si escau d'acord amb l'establert a l'article 50, una resignificació, ha de presentar la sol·licitud corresponent al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica. La sol·licitud s'ha de presentar amb anterioritat a la finalització del tràmit d'audiència a què fa referència l'apartat 6, si s'escau.
6. Durant la tramitació del procediment s'ha de donar tràmit d'audiència a les persones interessades per un termini de quinze dies.
7. La resolució del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de determinar la retirada total o parcial i, si escau, la resignificació de la simbologia franquista de què es tracti, i el termini per fer-ho.
8. El termini per resoldre i notificar la resolució corresponent és de dotze mesos. Transcorregut aquest termini, es produeix la caducitat del procediment, si l'inici ha estat d'ofici, o la desestimació per silenci de la sol·licitud de retirada parcial o de resignificació.

75

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 75 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

9. Transcorregut el termini establert sense que s'hagi retirat la simbologia, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot adoptar les mesures d'execució forçosa següents:

- a) Imposar multes coercitives, fins a un total de dotze, per un import de 600 a 6.000 euros cadascuna, quan la simbologia estigui en immobles de titularitat privada.
- b) Efectuar l'execució subsidiària a càrrec de la persona obligada.

Les multes coercitives són independents i compatibles amb les sancions que es puguin imposar.

10. Els béns i elements retirats dels immobles de titularitat pública poden ser dipositats en dependències que s'han de comunicar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica."

21. Al·legacions a l'article 50:

Art. 50. Apartat 1. Sobre retirada de simbologia. Modificació.

On diu: 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé.

Ha de dir: 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural, o un informe a l'ajuntament corresponent, si es tracta d'un bé immoble catalogat com a bé cultural d'interès local. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé, amb l'informe favorable de l'ajuntament corresponent, si es tracta d'un bé immoble catalogat com a bé cultural d'interès local.

Justificació: cal adequar aquesta llei a les competències que tenen els ajuntaments quant a béns catalogats, és a dir, BCiIs, d'acord amb la llei 9/1993.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 50.1 queda redactat de la manera següent:

"1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional o d'un bé catalogat, s'ha de sol·licitar un informe de l'Administració competent per fer-ne la declaració o catalogació. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, l'Administració competent ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé".

22. Al·legacions a l'article 51:

Art. 51. Modificacions.

76

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 76 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Sobre la comissió de col·laboració mixta ens local /GC en cas de desacord en simbologia franquista (apartats 2, 3, 4). Els terminis que es contemplen són massa breus. Esmenes de modificació.

- Apartat 2. Substituir el termini de 20 dies per un termini de 3 mesos
- Apartat 3. Substituir el termini de 10 dies per un termini de 2 mesos
- Apartat 4. Substituir el termini d'un mes per un termini de 4 mesos

Resposta: arran d'altres al·legacions formulades, se suprimeix l'article 51.

23. Al·legacions a l'article 52:

Art. 52. Apartat 2. Modificació.

On diu: 2. L'Administració de la Generalitat ha d'actualitzar el Cens de simbologia franquista, incloent-hi els elements....

Ha de dir: El Memorial Democràtic ha d'actualitzar el Cens de simbologia franquista, incloent-hi els elements...

Justificació: Aquest cens ha estat elaborat pel MD, i actualment el manté i gestiona.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que els aspectes organitzatius no han de ser regulats per una norma amb rang de llei.

24. Al·legacions a l'article 58:

Art. 58. Apartat 1 . Addició d'una nova lletra e bis.

E bis) El departament competent en matèria de justícia, per tot allò que fa referència a la reparació, indemnitzacions i reconeixements de les persones que són l'objecte d'aquesta llei

Justificació: oblit degut a que actualment la Direcció General està al Departament de Justícia. Però no té per què ser així, ni la llei ho contempla.

Resposta: arran d'altres al·legacions formulades, se suprimeix l'article 58.

25. Al·legacions a l'article 63:

Art. 63.2. Modificacions.

Composició de la Junta de Govern del Memorial Democràtic

- Modificar el punt e: una representant de l'Institut català de les dones (en lloc de la presidència)
- Modificar el punt g): la presidència del consell de participació del MD (en lloc d'un representant)

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Supressió del punt h). Representació de la Xarxa d'Arxius Comarcals. No cal, si està l'ANC. Es un altre representant més de la GC.
- Addició d'un nou punt i). Dues persones representants de les organitzacions associatives d'ens locals representatives de Catalunya.

Resposta: no s'accepta l'observació. La composició dels diferents òrgans col·legiats es determina en funció de les competències de cadascun d'aquests i, per tant, dels temes que s'hi hagin de tractar. La representació de les entitats locals s'ha previst per al Consell de Participació perquè és en l'àmbit d'actuació d'aquest on és necessari comptar amb el parer dels municipis i comarques a l'hora de formar la voluntat de l'òrgan col·legiat.

Pel que fa a la referència a la Xarxa d'Arxius de Catalunya, aquesta ha estat inclosa per exigència del Departament de Cultura.

26. Al·legacions a l'article 66:

Art. 66. Direcció del Memorial Democràtic. Modificació.

On diu que serà nomenada pel Govern, a proposta del HC corresponent, dir que serà nomenat pel Govern d'acord amb el resultat de la convocatòria d'un concurs públic regit pels principis de mèrit, capacitat, publicitat, igualtat, transparència i lliure concurrència

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. S'estableix la redacció següent per a l'actual article 67.3:

"3. El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte".

27. Al·legacions a l'article 68:

Art. 68.2. Composició del Consell de participació del MD. Modificació.

És un redactat confús. Prima les persones de trajectòria reconeguda per sobre dels representants d'entitats memorialistes. Es proposa modificar l'apartat 2.

On diu: "2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica, i representants d'entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació"

Ha de dir: "2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones representants

78

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 78 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

d'entitats memorialistes, representants de les organitzacions associatives d'ens locals, dels sindicats, de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i d'altres persones amb una trajectòria reconeguda en la lluita antifranquista i en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica.

Art. 68.2 bis. Composició del Consell de participació del MD. Addició d'un nou apartat 2 bis.

El Consell de Participació estarà compost per un mínim de 40 membres i un màxim de 60 membres. Els representants dels ens locals seran entre 4 i 6. En el nomenament dels membres, cal vetllar per la representació equilibrada de dones i homes. La seva participació és gratuïta.

Justificació: Cal establir un número màxim i mínim de membres. D'altra banda, l'art. 68.1 diu que està compost per ens locals, entitats memorialistes i altres persones. Però de representants municipals actualment només n'hi ha 2.

Resposta: s'accepta l'observació relativa a l'actual article 66.2, que queda redactat de la manera següent:

"2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, i altres persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica".

Respecte la composició relativa al Consell de Participació, no s'accepta l'observació, ja que els aspectes organitzatius han de ser establerts per reglament. En aquest cas, atès que es preveu que el nombre de membres vagi disminuint al llarg dels anys, caldrà actualitzar-lo periòdicament.

28. Al·legacions al títol III. Afegir nou capítol II bis. (entre els art. 71 i 72) amb el títol "Altres organismes consorciats de Memòria Democràtica"

Amb aquesta proposta s'incorporaria a la llei la existència dels organismes de Memorial Democràtic participats per la Generalitat. Ens referim al COMEBE i al MUBE.

Nou capítol II bis. Altres organismes consorciats de Memòria Democràtica Article 71 bis.

Article 71.1 bis. Consorci del Museu Memorial de l'Exili (MUME).

1. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili és una entitat de dret públic, de caràcter associatiu, naturalesa voluntària, i personalitat jurídica pròpia i diferenciada de la de les entitats que en formen part, i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats, adscrita a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

2. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili, és un ens públic constituït per a l'establiment i la gestió en comú, al municipi de La Jonquera, del Museu d'aquesta mateixa denominació, que té per objecte l'exposició, la recerca, la interpretació i divulgació dels fenòmens històrics a l'entorn dels exilis.

Article 71.2 bis. Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre (COMEBE).

1. El Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre és un ens adscrit a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, que gaudeix de personalitat jurídica pròpia i Independent de la dels seus membres, i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats.
2. El Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre té per objecte la recuperació de la història i la memòria de la batalla de l'Ebre, així com la posada en valor i la gestió dels vestigis i del patrimoni memorial que hi estan vinculats.

Art. 71.3 bis. Règim i relació amb el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.

1. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili i el Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre es regeixen pels seus propis estatuts, pels reglaments interns que regulen la seva organització, pels acords que adoptin vàlidament els seus òrgans de govern, per les disposicions legals de caràcter general que li siguin aplicables i, supletòriament, per la normativa reguladora del règim jurídic de l'Administració de la Generalitat.
2. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili i el Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre es relacionen amb la Generalitat de Catalunya mitjançant el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.
3. Les direccions tècniques del Consorci del Museu Memorial de l'Exili i del Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre serà nomenats pels respectius òrgans de govern d'acord amb el resultat de sengles convocatòries de concursos públics regits pels principis de mèrit, capacitat, publicitat, igualtat, transparència i lliure concurrència

Resposta: no s'accepta l'observació, atès que la regulació proposada no s'ajusta al procediment de creació de consorcis. La Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya regula als articles 113 i següents el procediment que cal seguir per crear un consorci i respectar l'autonomia local. Els consorcis són entitats de dret públic "de naturalesa voluntària". La norma reguladora dels consorci és els seus estatuts, els quals han d'incloure una "indicació singularitzada de les entitats, públiques o privades, que el constitueixen". Per constituir un consorci, "l'òrgan competent de cada una de les entitats interessades a constituir el consorci aprova l'acord d'inici del procediment". "Els estatuts del consorci són aprovats per totes i cada una de les entitats consorciades, de conformitat amb el procediment i els requisits establerts per la normativa respectiva". La Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic de les administracions públiques (estatal i bàsica) també regula els consorcis. En el cas de l'Administració de la Generalitat, els estatuts s'aproven per Acord del Govern.

80

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 80 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

29. Al·legacions a la Disposició Addicional Setena. Retirada d'honors.

Cal incrementar de 1 a 3 anys el termini.

Justificació: Molts ajuntaments petits o mitjans han de fer una recerca prèvia per conèixer si estan afectats, i precisen de més temps.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació, i el termini queda establert en dos anys.

30. Al·legació: Noves Disposicions Derogatòries (Addició).

Cal addicionar les següents:

- Art 94 de la LLEI 11/2011, del 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per a agilitar l'activitat administrativa. (que regulava la composició del Consell de Participació del Memorial Democràtic)
- Article 188 de la LLEI 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni (DOGC Núm. 7340 - 30.3.2017) (que regulava la composició de la Junta de Govern del Memorial Democràtic)

Resposta: s'accepta l'al·legació. La disposició derogatòria queda redactada de la manera següent:

"Disposició derogatòria

1. Resten derogades les lleis i les normes següents:

- a) Llei 16/2001, de 29 de novembre, d'ampliació dels terminis de resolució del procediment i de presentació de sol·licituds concedits pel Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.
- b) Disposició transitòria tercera de la Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives.
- c) Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic.
- d) Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.
- e) Articles 93 i 94 de la Llei 11/2011, del 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per a agilitar l'activitat administrativa.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

f) Article 77 de la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.

g) Article 188 de la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.

h) Disposicions finals de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.

i) Article 11 del Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.

2. Resten derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que estableix aquesta llei o que la contradiguin.”

2.6. Fundació Cipriano Garcia.

1. **Al·legació:** malgrat el reconeixement formal explícit de les entitats memorials que es fa en l'avantprojecte, trobem a faltar més concreció i capacitat d'incidència respecte del nostre paper i la nostra funció. A diferència de les universitats i centres de recerca, no es reconeix a les entitats memorials la possibilitat de signar acords de col·laboració amb l'administració per desenvolupar projectes d'investigació i divulgació de la memòria democràtica. I, malgrat que es reconeix el dret de les entitats memorials a ser declarades d'interès públic, no se'ls acaba de reconèixer la seva tasca de suplència de polítiques públiques i tampoc es garanteix els recursos ni la infraestructura necessària per al seu funcionament, limitant-se el text a anunciar “mesures de suport i ajut d'acord amb les disponibilitats pressupostàries”.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 33.4 queda redactat de la manera següent:

“4. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar acords de col·laboració institucional amb les universitats, els centres de recerca i les entitats memorialistes per desenvolupar projectes d'investigació i divulgació de la memòria democràtica de Catalunya”.

Pel que fa a les mesures de suport, no és possible concretar-los en la norma que es proposa atès que, tal com s'indica en el mateix Avantprojecte de llei, depèn dels recursos econòmics de què es disposi en cada moment, els quals depenen del que disposi la norma reguladora dels pressupostos corresponents. Cal tenir en compte que les subvencions es regulen per la seva normativa específica, que estableix el procediment per aprovar les bases reguladores i les convocatòries corresponents.

2. **Al·legació:** Sobre la consideració de víctima, el text especifica que s'escau als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya, però, durant la guerra civil i la dictadura, és obvi que també va haver-hi víctimes que no disposaven de la condició jurídica de ciutadà de Catalunya. La llei

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

hauria de referir-se en general a les "persones", amb independència de la seva condició jurídica-administrativa.

Resposta: no es comparteix l'observació. L'article 14.1 no limita la condició de víctima als ciutadans de Catalunya. Diu que es consideren víctimes "les persones que, en el territori de Catalunya, hagin sofert danys, individualment o col·lectivament, incloses lesions físiques o mentals, sofriment emocional, pèrdues econòmiques o menyscabament substancials dels seus drets fonamentals, com a conseqüència d'accions o omissions que constitueixin una violació manifesta de les normes internacionals de drets humans o una violació greu del dret internacional humanitari en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". Per tant, inclou persones que no siguin ciutadanes de Catalunya que van patir danys en aquest territori.

3. Al·legació: En una classificació de víctimes que pretén ser molt detallada i que sovint remet a un concepte passiu en un context bèl·lic o de violència generalitzada, trobem a faltar menció específica de les persones que van patir tortures; d'aquelles persones i organitzacions que, en general, no es consideren víctimes sinó represaliades per la seva activitat de lluita i reivindicació dels drets i llibertats democràtiques, socials i nacionals; i, molt específicament, d'aquelles persones treballadores que, al marge de les que van ser depurades de la funció pública o de determinats col·lectius professionals, van ser acomiadades o van patir discriminació i repressió laboral per la seva activitat política o sindical.

Resposta: no es comparteix l'observació. L'article 14.1 fa referència a les persones que van patir tortures, ja que dit precepte fa referència a "persones que van patir danys, personals o morals, incloent-hi lesions físiques o mentals, patiment emocional, o menyscabament substancial dels seus drets fonamentals i llibertats públiques, com a conseqüència de la violència i la repressió dutes a terme [...]". També es fa referència a les persones que van ser depurades professionalment, ja que es fa referència a "danys, personals o morals, a nivell individual o de manera col·lectiva, incloent-hi lesions físiques o mentals, patiment emocional, privacions de béns, pèrdues financeres, o menyscabament substancial dels seus drets fonamentals i llibertats públiques". L'article 14.4 fa referència expressa a "les persones que van patir qualsevol tipus de privació de llibertat, escarni, tortura o treballs forçats per la seva oposició a la dictadura franquista" i "les persones que van ser depurades o represaliades professionalment per haver exercit càrrecs i ocupacions públiques durant la Segona República o per motius ideològics".

Cal tenir en compte que la definició de víctima que consta en l'Avantprojecte de llei es correspon amb l'establerta en la Declaració sobre els principis fonamentals de justícia per a les víctimes de delictes i de l'abús de poder (A/RES/40/34, 1985), aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el novembre de 1985; i en la Resolució 60/147, aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides, de 16 de desembre de 2005.

És necessari que la definició establerta en l'Avantprojecte de llei sigui coherent amb el dret internacional vigent, per tal d'assegurar que es respecti i es doni compliment a la normativa sobre drets humans i al dret internacional humanitari, que totes les víctimes rebin la

83

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 83 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

protecció que els proporciona la normativa esmentada, i que totes les víctimes tinguin el mateix nivell de protecció.

La mateixa definició consta en altres lleis de memòria democràtica, com ara la Ley 2/2017, de 28 de marzo, de Memoria Histórica y Democrática de Andalucía, i la Ley 14/2017, de 10 de noviembre, de memoria democrática y para la convivencia de la Comunitat Valenciana.

4. Al·legació: sotmetem a reflexió la possibilitat de descartar en el text l'expressió "dret a la veritat" i substituir-la per una altra formulació, com ara la de "dret a la memòria democràtica". Creiem, així mateix, que aquest concepte contribuiria a un major equilibri d'un text legislatiu que, tal com està plantejat en l'avantprojecte, és prolífic i exhaustiu en matèria de víctimes (no tant de victimaris) però deixa de banda la noció menys passiva o victimista de represaliats i, en definitiva, podria recollir molt millor la noció de memòria democràtica com a dret del conjunt de la ciutadania.

Resposta: no s'accepta l'al·legació. Cal tenir en compte que els principis de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició són principis de dret internacional adoptats per l'ONU, definits i regulats, tal com s'indica en l'exposició de motius de l'Avantprojecte, en el Conjunt de principis actualitzat per a la protecció i la promoció dels drets humans mitjançant la lluita contra la impunitat (en què s'identifiquen com a obligacions dels estats garantir els drets a la veritat, a la justícia, i a la reparació, i l'adopció de garanties de no repetició) i els Principis i directrius bàsics sobre el dret de les víctimes de violacions manifestes de les normes internacionals de drets humans i de violacions greus del dret internacional humanitari a interposar recursos i obtenir reparacions (Resolució 60/147, de 16 de desembre de 2005, de l'Assemblea General de les Nacions Unides). A aquests principis cal sumar el concepte de "processos de memòria", emprat des del 2020.

Per tal que l'Avantprojecte de llei sigui coherent amb el dret internacional vigent, és necessari que els conceptes que s'hi empen es corresponguin tant en el terme emprat com en la definició d'aquest amb els definits a nivell internacional.

5. Al·legació: apel·lar a la "garantia de no repetició" és un objectiu polític plausible que, tanmateix, no és propi d'un text jurídic, sinó l'expressió d'un pura retòrica moral sobrer a en una disposició legal. No depèn de la llei que en l'esdevenidor polític puguin repetir-se, per exemple, règims polítics d'infausta memòria.

Resposta: no es comparteix l'observació. Tal com s'ha indicat, el concepte de "garanties de no repetició" és un principi de dret internacional que està clarament definit en el Conjunt de principis actualitzat per a la protecció i la promoció dels drets humans mitjançant la lluita contra la impunitat. Prova que aquest principi no és mera retòrica és, per exemple, l'existència en el si de les Nacions Unides de la figura del relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, en els informes del qual es supervisa que es doni compliment als principis esmentats.

6. Al·legació: D'acord amb el que s'ha expressat fins ara, considerem que no s'escau la creació de cap comissió de la veritat amb l'objectiu explícit de fixar una veritat unívoca o un relat històric oficial en el termini d'un període normativament establert de cinc anys. Si aquesta és la intenció declarada de la creació del que a l'avantprojecte de llei s'anomena "comissió de memòria democràtica", creiem que no es té prou present la diferència de

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

moment o perspectiva temporal del cas de Catalunya i Espanya en relació amb el d'altres països en els què, tot just sortint d'un procés recent de dictadura o conflicte armat, sí han tingut o tenen sentit les comissions de la veritat. Així mateix, sembla que en aquest cas s'ignori o es menystingui tot el coneixement acadèmic, la recerca històrica i el treball memorial acumulat al nostre país després de més de quaranta anys de la fi de la dictadura i de més de vuitanta de la guerra civil.

Només en el cas que aquesta comissió de memòria democràtica tingués un caràcter assessor renovat (i alhora substitutori) de la comissió d'experts o assessora del Memorial Democràtic podria tenir sentit la seva creació, sempre que se'n garanteixi la seva designació i funcionament democràtic i transparent. En tot cas, el que es defineix en el text com a "comissió independent, amb funcions consultives i d'assessorament", composta "per un màxim de nou persones membres, nomenades pel Parlament de Catalunya entre professionals dels àmbits del dret, la història, l'antropologia, la politologia, la filosofia, la psicologia, l'arxivística i la gestió de documents i altres disciplines científiques", no pot suplir en cap cas, i encara menys amb un límit temporal de cinc anys, la ingent tasca de recerca i investigació històrica, acadèmica i memorial realitzada des de fa dècades. Això és un fet per molt que la llei proclami "el suport" del departament de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i prometi "els recursos i el finançament suficients per assolir els seus objectius".

Resposta: s'accepta l'observació i se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica. El relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, Pablo de Greiff, en l'informe de 22 de juliol de 2014, posa de manifest la necessitat que Espanya:

- D'una banda, es doti d'informació oficial sobre els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (com ara el nombre de víctimes, el recurs als treballs forçats, les diferents formes de repressió, la responsabilitat de les empreses privades per la seva participació o complicitat en la violació de drets humans...).
- D'altra banda, es doti d'un mecanisme oficial per a l'esclariment de la veritat, per tal d'"oficialitzar la veritat" i resoldre el problema de l'excessiva fragmentació que caracteritza la construcció de la memòria democràtica a Espanya. Cal centralitzar i analitzar la informació de què es disposa sobre els fets esdevinguts, i fer el reconeixement oficial de dits fets.

El relator considera que el reconeixement dels fets i la responsabilitat i la presentació de disculpes oficials no poden ser un reconeixement genèric, sinó que ha de ser individualitzat, i que té un valor fonamental.

La creació, mitjançant l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, de la Comissió de Memòria Democràtica tenia per objecte donar compliment, en l'àmbit de Catalunya, a les recomanacions del relator especial de les Nacions Unides, així com a les STC 83/2020 i 139/2020, respecte les funcions d'aquest tipus de comissions. No obstant això, atesa l'al·legació formulada, i atès que l'article 57.5 de la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica regula una comissió, a nivell estatal, amb la mateixa finalitat, a la qual es poden adreçar els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que desitgin ser-hi ateses, se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica.

85

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 85 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

7. Al·legació: De fet, la mateixa creació i designació per part del Parlament de Catalunya de la comissió de memòria democràtica, tal i com està plantejada a l'avantprojecte de llei, pot col·lisionar o entrar en contradicció amb les funcions, competències i funcionament d'altres ens ja existents. És el cas del mateix Memorial Democràtic, institució pionera a Catalunya i creada el 2007 en bona mesura per la reivindicació d'entitats com l'Associació Catalana d'Expresos Polítics del Franquisme, que ara justament fa 20 anys va elaborar el manifest del Liceu per un Memorial Democràtic. En aquest avantprojecte de llei, al Memorial no se'l dota ni dels recursos ni de la mateixa independència (entesa com a dependència del Parlament i no del Govern) ni de les competències que sí es prometen o s'assignen a d'altres ens. Ens preocupa, doncs, que la necessària refosa i actualització de la legislació en matèria de memòria democràtica d'aquest avantprojecte buidi de contingut i redueixi encara més l'autonomia, eines i recursos del Memorial Democràtic, únic ens que té un òrgan participatiu obert a les entitats memorials. El cert és que l'arquitectura institucional i de polítiques públiques sobre memòria democràtica que es prefigura en aquest avantprojecte de llei és, a voltes, ambigua o confusa i, en qualsevol cas, en cap cas simplifica, sinó tot el contrari, l'arquitectura institucional i memorial, per altra banda insuficient, existent en l'actualitat.

Resposta: no es comparteix l'observació. L'estructura organitzativa reflectida en l'Avantprojecte és la mateixa que existeix actualment i les funcions assignades al Memorial Democràtic no s'han modificat.

8. Al·legació: Des de la mateixa exposició de motius -excessivament llarga i que es podria formular de manera més concisa, atès que no es tracta de convertir-la en una síntesi històrica- i al llarg de tot l'articulat de l'avantprojecte de llei s'indica que el període comprès d'atenció, treball, estudi i divulgació memorial va des de la proclamació de la II República fins a la constitució del primer Govern de la Generalitat restaurada fruit d'unes eleccions catalanes democràtiques a l'any 1980. És, de fet, el mateix que ja va establir el 2007 la pionera llei del Memorial Democràtic. Malgrat la reiteració d'aquesta periodització al llarg de tot el text, en la pràctica es presta molta més atenció, tant en l'exposició de motius com en l'articulat, als subperíodes de la República, la guerra civil i la primera postguerra, explícitament fins a la dècada de 1950.

Això deixa massa fora de focus i sense prou atenció gairebé la meitat del període teòricament considerat: les dues darreres dècades de la dictadura franquista i el període de la transició democràtica. Creiem que no és innocent o, en tot cas, no és irrellevant. Perquè si bé es correspon amb lògica a la visió victimista, guerracivilista i republicana (però al mateix temps classista) de la llei, en canvi oblida o margina la importància que van tenir, a partir dels anys 50, fenòmens socials com la immigració, l'antifranquisme o el catalanisme popular i els moviments sociopolítics de lluita per la democràcia, on justament va jugar un paper central el moviment obrer, al costat del moviment veïnal, del moviment estudiantil, del cristianisme progressista, del feminisme i de l'esquerra i el catalanisme polític en general.

En alguns apartats del text s'esmenta els diferents col·lectius i víctimes en què es va centrar de manera més cruenta la repressió franquista, ja fossin militars, persones assassinades, exiliades, deportades, o amb motiu de la seva condició de guerrillers, resistents al nazisme, infants desapareguts, de la seva orientació sexual o de gènere, la seva pertinença a la maçoneria o filiació política, sindical, cultural o religiosa. Però la classe

86

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 86 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

treballadora i el món obrer com a tal no queda prou reconegut, amb una única referència tangencial en tot el text a la "discriminació laboral" de les dones i cap menció als nombrosos treballadors i treballadores acomiadats o represaliats per la seva activitat sociopolítica o sindical i, en no pocs casos, jutjats pel Tribunal de Orden Público (TOP).

Malgrat es pugui entendre que s'engloba el col·lectiu obrer i sindical en la resistència política general a la dictadura, la realitat és que no s'esmenten mai, o en molt poques ocasions (i no sempre amb una connotació positiva), vocables com sindicats, lluita obrera, treballs forçats, vaga, drets laborals o de cotització o qualsevol altre que tingui a veure amb el món del treball. Aquesta absència en el conjunt del text articulat o al mateix preàmbul hauria de ser corregida. Si bé no podem catalogar totes les actuacions de repressió del franquisme de la mateixa manera, i en aquest sentit tenen màxima prioritat totes les mesures relacionades amb les fosses dels milers d'assassinats i el llistat de represaliats durant la guerra i la immediata postguerra -per això requereixen d'un apartat específic d'actuació i reconeixement-, també és molt important tot allò relacionat amb el cens de persones que van ser detingudes per la seva oposició a la dictadura. Això ens permetria dignificar la seva memòria i poder fer justícia i rescabalar persones encara vives de drets tant elementals com el d'una pensió digna d'acord amb els anys cotitzats, inclosos aquells que se'ls va negar fruit de represàlies empresarials.

Justament en el darrer període del franquisme i durant la transició no es pot oblidar o amagar que un dels principals focus de la resistència a la dictadura i de lluita democràtica va ser el moviment obrer organitzat en sindicats clandestins o infiltrat al sindicat vertical i molt actiu, també, en nombrosos barris a través del moviment veïnal. És per això que creiem que la lluita sindical i veïnal hauria de tenir més visibilitat al text, com a garantia de que els organismes públics i les polítiques públiques de memòria li presten atenció i destinen recursos econòmics per estudiar-los. A banda del cens de víctimes, caldria considerar l'elaboració d'un cens de represaliats que en algun moment van ser detinguts, empresonats o acomiadats i en què es faci constar no només el nom i altres dades de filiació, sinó també la seva condició política i sindical i les causes de la seva detenció. De la mateixa manera, caldria atorgar la consideració de represaliats a les persones treballadores que van ser acomiadades per raons sindicals o polítiques i, en el cas de les que encara sobreviuen, establir que els períodes de no cotització per raó de represàlies laborals els fossin reconeguts com a cotitzats a efectes de pensions.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 16.1, relatiu als actes de reconeixement i homenatge, queda redactat de la manera següent:

"1. La Generalitat promou mesures de reconeixement i homenatge a les víctimes reconegudes d'acord amb aquesta llei. Així mateix, promou mesures de reconeixement i homenatge als moviments obrer, estudiantil, veïnal i feminista; al cristianisme compromès amb la democràcia; al catalanisme popular i polític; a l'activisme pels drets lingüístics i culturals; als col·lectius i les organitzacions polítiques i sindicals, les entitats cíviques i culturals, i altres persones, tant físiques com jurídiques, que es van distingir en la defensa de la legalitat democràtica republicana durant la Guerra Civil i dels valors i les llibertats democràtics durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia".

En concordança amb això, per tal que es puguin dur a terme estudis en aquest àmbit, a la disposició addicional relativa als tractaments de dades personals, s'afegeix una referència

87

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 87 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

expressa als col·lectius de persones que durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia es van distingir en la defensa dels drets i les llibertats democràtics (membres dels moviments obrer, estudiantil, veïnal i feminista; del cristianisme compromès amb la democràcia; del catalanisme popular i polític; o activistes pels drets lingüístics i culturals).

Cal palesar que al llarg de l'Avantprojecte de llei es fa referència en dotze ocasions als treballs forçats, als quals es destina específicament un article, el 21. Així mateix, s'esmenten una vintena de vegades a les lluites pels drets i les llibertats (com ara a l'article 61, que fa menció expressa a la resistència i les lluites obreres, veïnals i culturals contra la dictadura franquista de les organitzacions sindicals, cíviques, polítiques i religioses). També es fa referència una desena de vegades a la depuració de treballadors (com ara la menció a l'article 14.4 a les persones que van ser depurades o represaliades professionalment per haver exercit càrrecs i ocupacions públiques durant la Segona República o per motius ideològics, i la disposició addicional primera, que permetrà l'estudi d'aquest fenomen).

Pel que fa a la creació d'un cens de persones represaliades, cal tenir en compte que el Cens de víctimes inclou tot tipus de víctimes i, per tant, també inclou les persones represaliades per les seves opcions ideològiques.

Cal tenir en compte que la matèria de Seguretat Social és competència estatal, pel que queda fora de l'objecte de l'Avantprojecte de llei objecte d'estudi.

2.7. Unió General de Treballadors (UGT).

1. Al·legació: Art. 66. Direcció del MD. La direcció del Memorial Democràtic es nomenarà a través d'un concurs públic.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 67.3 queda redactat de la manera següent:

"3. El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte".

2. Al·legació: Art. 15.4 i). Modificació.

On diu:

i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals, les lògies maçòniques, les associacions vinculades a moviments feministes, els ateneus i les agrupacions culturals i religioses represaliades per la dictadura franquista,

ha de dir:

i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: s'accepta l'observació. La lletra i) de l'article 14.4 queda redactada en els termes exposats.

3. Al·legació: Art. 40.3. Afegir dos nous punts com a drets de les entitats memorialistes

c bis) Percebre ajuts públics i altres mesures de col·laboració
c tris) Integrar-se en òrgans administratius de participació

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el contingut de la proposta ja figura actualment en l'Avantprojecte de llei. Pel que fa al dret a "percebre ajuts públics i altres mesures de col·laboració", la lletra b) de l'article 39 preveu "mesures de suport i ajut destinades a entitats memorialistes per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la memòria democràtica, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries". En relació amb el dret a "integrar-se en òrgans administratius de participació", la lletra b) de l'article 40.3 estableix el dret de les entitats memorialistes a "disposar de representació en òrgans administratius de participació".

3. Informació pública.

D'acord amb el que disposa l'article 36.4 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya es va sotmetre a informació pública, per un termini de quinze dies hàbils. L'edicta corresponent es va publicar en el DOGC número 8654, de 26.4.2022.

Dins del termini establert, va formular al·legacions la persona següent:

- Senyor Francesc Xavier Menéndez Pablo

Senyor Francesc Xavier Menéndez Pablo

1. Al·legació: Observacions generals en comparació a l'avantprojecte de 2019-20

Exposició de motius. No discrepo de cap apartat, excepte quan diu al darrer paràgraf de l'apartat II que la transició va començar abans de la mort de Franco.

Resposta: s'accepta l'al·legació. El paràgraf esmentat queda redactat de la manera següent:

"La transició al sistema democràtic es va produir en un context complex. Dit procés va partir del marc legal franquista i va estar condicionat per la greu crisi econòmica, per importants episodis de violència i per una reforma insuficient de les institucions estatals".

2. Al·legacions a l'article 2:

Art. 2.3. Modificació. "L'administració de la Generalitat ha d'adaptar les mesures necessàries (...)"

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

En l'anterior AP 2019, en aquest apartat es feia referència a totes les administracions públiques de Catalunya. Caldria redactar el precepte de manera que fos vinculant per a totes les AAPP.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 2.3 queda redactat de la manera següent:

"3. Les administracions públiques de Catalunya, en l'exercici de les seves competències respectives, han d'adoptar les mesures necessàries per fer efectius, de manera integral:".

3. Al·legacions a l'article 6:

Art. 6. Supressió "Comissió de Memòria democràtica" i de la disp. Add. 1a.
S'objecta la necessitat d'aquest òrgan, de nova creació (9 experts nomenats pel Parlament). Es necessari aquest un nou òrgan?. Entenc que no, atès que ja existeix la JG del Memorial Democràtic (en endavant MD), amb 8 experts nomenats pel Parlament, entre altres. També hi ha el C. Assessor del MD, el Consell de Participació del MD i el Comitè de fosses. Calen més òrgans consultius?

Art. 6.7 (en cas de que no es suprimís tot l'article). Modificació.

On diu" El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats poden transmetre a la Comissió la informació de què disposin...."

Ha de dir" El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats han de transmetre a la Comissió la informació de què disposin...."

Resposta: s'accepta l'observació i se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica. El relator especial sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició, Pablo de Greiff, en l'informe de 22 de juliol de 2014, posa de manifest la necessitat que Espanya:

- D'una banda, es doti d'informació oficial sobre els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (com ara el nombre de víctimes, el recurs als treballs forçats, les diferents formes de repressió, la responsabilitat de les empreses privades per la seva participació o complicitat en la violació de drets humans...).

- D'altra banda, es doti d'un mecanisme oficial per a l'escleriment de la veritat, per tal d' "oficialitzar la veritat" i resoldre el problema de l'excessiva fragmentació que caracteritza la construcció de la memòria democràtica a Espanya. Cal centralitzar i analitzar la informació de què es disposa sobre els fets esdevinguts, i fer el reconeixement oficial de dits fets.

El relator considera que el reconeixement dels fets i la responsabilitat i la presentació de disculpes oficials no poden ser un reconeixement genèric, sinó que ha de ser individualitzat, i que té un valor fonamental.

La creació, mitjançant l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, de la Comissió de Memòria Democràtica tenia per objecte donar compliment, en l'àmbit de Catalunya, a les

90

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 90 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

recomanacions del relator especial de les Nacions Unides, així com a les STC 83/2020 i 139/2020, respecte les funcions d'aquest tipus de comissions. No obstant això, atesa l'al·legació formulada, i atès que l'article 57.5 de la Llei 20/2022, de 19 d'octubre, de memòria democràtica regula una comissió, a nivell estatal, amb la mateixa finalitat, a la qual es poden adreçar els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que desitgin ser-hi ateses, se suprimeix l'article relatiu a la Comissió de Memòria Democràtica.

Art. 9. Apartat 3. Addició al final de l'apartat

3. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar la preservació i el desenvolupament del Banc de la Memòria Democràtica mitjançant el Memorial Democràtic.

Resposta: s'accepta parcialment l'al·legació i se suprimeix l'actual article 8.3.

4. Al·legacions a l'article 15:

Art. 15.4 i). Modificació.

On diu:

i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals, les lògies maçòniques, les associacions vinculades a moviments feministes, els ateneus i les agrupacions culturals i religioses represaliades per la dictadura franquista

Ha de dir

i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.
i bis) Les entitats i associacions socials, culturals, recreatives, religioses i esportives, represaliades per la dictadura franquista, incloses les lògies maçòniques, les associacions vinculades a moviments feministes, les societats obreres i pageses locals i els ateneus, i les cooperatives.

Justificació: Cal separar els partits i sindicats de les entitats, millorar la redacció i ampliar el concepte d'associacions i entitats.

Resposta: s'accepta l'observació. Les lletres i) i j) de l'article 14.4 queden redactats de la manera següent:

i) Els partits polítics, les organitzacions sindicals i altres moviments sociopolítics.
j) Les entitats culturals, socials, religioses, esportives i recreatives; els ateneus; les cooperatives; les organitzacions obreres i pageses; les entitats vinculades a moviments feministes; i les lògies maçòniques.

5. Al·legacions a l'article 18:

Art. 18. Addició d'un nou punt a bis) a l'apartat 1.

91

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web [csv.gencat.cat](https://www.csv.gencat.cat) fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 91 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

A bis) El 5 de maig de cada any es commemora el Dia nacional de la deportació dels catalans i catalanes als camps nazis

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 17.2 queda redactat de la manera següent:

"2. La Generalitat impulsa actes d'homenatge i reparació cada 27 de gener, Dia internacional de commemoració en memòria de les víctimes de l'Holocaust; cada 8 de maig, Dia internacional per al record i la reconciliació i d'homenatge a totes les víctimes de la Segona Guerra Mundial; així com altres diades vinculades a la defensa dels drets humans i la condemna d'episodis de violacions greus de drets humans."

6. Al·legacions al capítol III del títol IV. Art. 24-32 (Apartat de fosses).

Art. 40.3. Afegir dos nous punts com a drets de les entitats memorialistes (estaven al AP 20199)

c bis) Percebre ajuts públics i altres mesures de foment.

c tris) Integrar-se en òrgans administratius de participació.

Resposta: el contingut de la proposta ja figura actualment en l'Avantprojecte de llei. Pel que fa al dret a "percebre ajuts públics i altres mesures de col·laboració", la lletra b) de l'article 39 preveu "mesures de suport i ajut destinades a entitats memorialistes per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la memòria democràtica, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries". En relació amb el dret a "integrar-se en òrgans administratius de participació", la lletra b) de l'article 40.3 estableix el dret de les entitats memorialistes a "disposar de representació en òrgans administratius de participació".

7. Al·legacions al títol VII. Paisatges de MD a Catalunya.

Cal revisar els art. 44 apartats 1 i 2 i 45 apartats 4 i 5 per millorar l'encaix entre la llei de MD i la Llei 9/1993 de patrimoni cultural català, en termes de protecció i inventaris de bens. També es podria esperar per incorporar a la nova llei de patrimoni cultural (en teoria, anunciada per a aquesta legislatura) una classificació específica d'espais MD d'acord amb la nova llei de MD.

Art. 44 apartat 2. Supressió de "si n'escau l'aplicació" a la primera línia de l'apartat.

Art. 44 apartat 3. Supressió de tot l'apartat.

Possiblement, no es pugui obligar a propietaris a comunicar prèviament actuacions en bens MD si aquests no estan protegits.

Art. 44 apartat 5. Supressió de tot l'apartat

No entenem la raó d'excloure els bens de l'AGE (podria afectar a determinades estructures militars de la guerra civil). Això impediria declarar espai de MD via laietana, p.e. O els búnquers de la Línia P o de la costa....

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: el contingut d'aquest títol és congruent amb la regulació establerta per la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge. La normativa en matèria de patrimoni cultural és aplicable en allò que escaigui.

No s'accepta l'al·legació, ja que la normativa en matèria de memòria democràtica i la normativa en matèria de patrimoni cultural protegeixen valors diferents, de manera que no sempre concorreran tots dos en un mateix espai. Aquest seria el cas de les obres públiques realitzades en condicions de treball forçat. La supressió de la referència esmentada comportaria, per tant, que la regulació resultant fos incongruent. Cal tenir en compte quines serien les conseqüències jurídiques que totes les obres públiques de Catalunya realitzades per presos republicans es protegissin d'acord amb la normativa sobre patrimoni cultural català (carreteres, vies fèrries, ponts, etc.).

Pel que fa a la supressió de l'apartat 3, l'objecte de dit apartat és, precisament, protegir els béns que no queden protegits en base a altres normes. L'apartat 3 de l'actual article 42 queda redactat de la manera següent:

"3. En cas d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya que hagin estat declarats, catalogats o inclosos en l'Inventari del Patrimoni Cultural Català per raó de valors diferents als que fa referència l'article 41.1 i d'Espais als quals no sigui aplicable la normativa sobre patrimoni cultural català, les persones que en siguin promotores han de comunicar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, amb caràcter previ a la sol·licitud de la resta d'autoritzacions o llicències, la intenció de dur a terme qualsevol intervenció, actuació o canvi d'ús que afecti l'Espai de què es tracti. La comunicació s'ha d'acompanyar del projecte corresponent. Als efectes de salvaguardar els valors dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot assessorar sobre les actuacions que cal efectuar."

Pel que fa a la supressió de l'apartat 3, no s'accepta l'observació, per qüestions de competència. Cal tenir en compte l'establert a la STC 17/1991, de 31 de gener, en relació amb l'exercici de competències sobre béns adscrits a serveis de l'Estat. En el mateix sentit que l'apartat 5, trobem l'article 20.4 de la Llei 14/2017, de 10 de novembre, de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana.

8. Al·legacions a l'article 46:

Art. 46. Addició d'un nou apartat 5 bis.

"L'Administració de la Generalitat ha d'establir una línia anual d'ajuts econòmics als ens titulars dels espais de la Xarxa d'Espais de MD de Catalunya per a que es puguin desenvolupar les finalitats i els projectes de la Xarxa, i d'acord amb els convenis o acords de col·laboració subscrits entre les parts".

Art. 46. Addició d'un nou apartat 5 tris.

93

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 93 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"Formen part de la Xarxa d'Espais de MD de Catalunya els consorcis participats per la Generalitat de Catalunya Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre (COMEBE) i Consorci del Museu Memorial de l'Exili (MUME), regulats d'acord amb els art. 71 bis i tris d'aquesta llei.

Resposta: no s'accepta l'observació. D'una banda, els aspectes pressupostaris depenen de l'establert en la llei de pressupostos corresponent, per la qual cosa aquest Avantprojecte no pot assegurar que dita llei estableixi crèdit adequat i suficient per complir amb l'obligació proposada. D'altra banda, pel que fa als consorcis, aquests es regulen pels seus estatuts respectius, aprovats per Acord de Govern, motiu pel qual la regulació de determinats aspectes d'aquests en una norma amb rang de llei no resulta adequada en termes de tècnica normativa.

9. Al·legacions a l'article 50:

Art. 50. Apartat 1. Sobre retirada de simbologia. Modificació

On diu: 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé.

Ha de dir: 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural, o un informe a l'ajuntament corresponent, si es tracta d'un bé immoble catalogat com a bé cultural d'interès local. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé, amb l'informe favorable de l'ajuntament corresponent, si es tracta d'un bé immoble catalogat com a bé cultural d'interès local.

Justificació: cal adequar aquesta llei a les competències que tenen els ajuntaments en quan a bens catalogats, es a dir, BCiIs, d'acord amb la llei 9/1993.

Resposta: s'accepta l'observació. L'actual article 51.1 queda redactat de la manera següent:

"1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional o d'un bé catalogat, s'ha de sol·licitar un informe de l'Administració competent per fer-ne la declaració o catalogació. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de tres mesos. Si escau, l'Administració competent ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé."

10. Al·legacions a l'article 51:

Art. 51. Sobre la comissió de col·laboració mixta ens local /GC en cas de desacord en simbologia franquista (apartats 2, 3, 4). Els terminis que es contempen son massa curts. Esmenes de modificació.

94

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 94 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Apartat 2. Substituir el termini de 20 dies per un termini de 3 mesos
- Apartat 3. Substituir el termini de 10 dies per un termini de 2 mesos
- Apartat 4. Substituir el termini d'un mes per un termini de 4 mesos

Resposta: arran d'altres al·legacions formulades, se suprimeix l'article 51.

11. Al·legacions a l'article 52:

Art. 52. Apartat 2. Modificació

On diu: 2. L'Administració de la Generalitat ha d'actualitzar el Cens de simbologia franquista, incloent-hi els elements....

Ha de dir: El Memorial Democràtic ha d'actualitzar el Cens de simbologia franquista, incloent-hi els elements...

Justificació: Aquest cens ha estat elaborat pel MD, i actualment el manté i gestiona. L'AP2019 ja deia que aquest tenda corresponia al MD.

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que els aspectes organitzatius no han de ser regulats per una norma amb rang de llei.

12. Al·legacions a l'article 58:

Article 58. Apartat 1 . Addició d'una nova lletra e bis

E bis) El departament competent en matèria de justícia, per tot allò que fa referència a la reparació, indemnitzacions i reconeixements de les persones que són l'objecte d'aquesta llei.

Justificació: oblit degut a que actualment el DG està al Dep. de Justícia. Però no te per que ser així, ni la llei ho contempla.

Resposta: arran d'altres al·legacions formulades, se suprimeix l'article 58.

13. Al·legacions a l'article 63:

Art. 63.2. Modificacions. Composició de la JG del MD.

Modificar el punt e: una representant de l'Institut català de les dones (en lloc de la presidència).

Modificar el punt g): la presidència del consell de participació del MD (en lloc d'un representant).

Supressió del punt h). Representació de la Xarxa d'Arxius Comarcals. No cal, si està l'ANC. Es un altre representant més de la GC.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Addició d'un nou punt i). Dues persones representants de les organitzacions associatives d'ens locals representatives de Catalunya.

D'altra banda, expresso el meu acord amb el punt b), referents als 8 membres del Parlament en una sola llista. S'haurà de pactar entre els grups, i serà difícil evitar quotes, però es millor això que no la fórmula actual, un representant a cada grup parlamentari. Així es podrà fer cordó sanitari a VOX.

Resposta: no s'accepta l'observació. La composició dels diferents òrgans col·legiats es determina en funció de les competències de cadascun d'aquests i, per tant, dels temes que s'hi hagin de tractar. La representació de les entitats locals s'ha previst per al Consell de Participació perquè és en l'àmbit d'actuació d'aquest on és necessari comptar amb el parer dels municipis i comarques a l'hora de formar la voluntat de l'òrgan col·legiat.

Pel que fa a la referència a la Xarxa d'Arxius de Catalunya, aquesta ha estat inclosa per exigència del Departament de Cultura.

14. Al·legacions a l'article 66:

Art. 66. Direcció del MD. Modificació.

On diu que serà nomenada pel Govern, a proposta del HC corresponent, dir que serà nomenat pel Govern d'acord amb el resultat de la convocatòria d'un concurs públic regit pels principis de mèrit, capacitat, publicitat, igualtat, transparència i lliure concurrència

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 67.3 queda redactat de la manera següent:

"3. El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte."

15. Al·legacions a l'article 68:

Art. 68.2. Composició del Consell de participació del MD. Es un redactat confús. Prima les persones de trajectòria reconeguda per sobre dels representants d'entitats memorialistes. Es proposa modificar l'apartat 2.

On diu: "2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica, i representants d'entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació"

Ha de dir: "2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el

96

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 96 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones representants d'entitats memorialistes, representants de les organitzacions associatives d'ens locals, dels sindicats, de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i d'altres persones amb una trajectòria reconeguda en la lluita antifranquista i en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica.

Art. 68.2 bis. Composició del Consell de participació del MD. Addició d'un nou apartat 2 bis.

El Consell de Participació estarà compostat per un mínim de 40 membres i un màxim de 60 membres. Els representants dels ens locals seran entre 4 i 6. En el nomenament dels membres, cal vetllar per la representació equilibrada de dones i homes. La seva participació es gratuïta.

Justificació: Cal establir un numero màxim i mínim de membres. D'altra banda, l'art. 68.1 diu que esta compost per ens locals, entitats memorialistes i altres persones. Però de representants municipals només n'hi ha 2. .

Resposta: s'accepta l'observació relativa a l'actual article 66.2, que queda redactat de la manera següent:

"2. Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, i altres persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica."

Respecte la composició relativa al Consell de Participació, no s'accepta l'observació, ja que els aspectes organitzatius han de ser establerts per reglament. En aquest cas, atès que es preveu que el nombre de membres vagi disminuint al llarg dels anys, caldrà actualitzar-lo periòdicament.

16. Al·legacions al títol III:

Títol III. Afegir nou capítol II bis. (entre els art. 71 i 72) amb el títol "Altres organismes consorciats de Memòria Democràtica" pel que s'incorporaria a la llei la existència dels organismes de MD participats per la Generalitat. Ens referim al COMEBE i al MUBE.

Nou capítol II bis. Altres organismes consorciats de Memòria Democràtica Article 71 bis Consorci del Museu Memorial de l'Exili (MUME)

1. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili és una entitat de dret públic, de caràcter associatiu, naturalesa voluntària, i personalitat jurídica pròpia i diferenciada de la de les entitats que en formen part, i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats, adscrita a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
2. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili, és un ens públic constituït per a l'establiment i la gestió en comú, al municipi de La Jonquera, del Museu d'aquesta mateixa

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

denominació, que té per objecte l'exposició, la recerca, la interpretació i divulgació dels fenòmens històrics a l'entorn dels exilis.

Article 71 tris. Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre (COMEBE)

1. El Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre és un ens adscrit a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, que gaudeix de personalitat jurídica pròpia i Independent de la dels seus membres, i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats.
2. El Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre té per objecte la recuperació de la història i la memòria de la batalla de l'Ebre, així com la posada en valor i la gestió dels vestigis i del patrimoni memorial que hi estan vinculats.

Art. 71 quattris. Règim i relació amb el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica

1. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili i el Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre es regeixen pels seus propis estatuts, pels reglaments interns que regulen la seva organització, pels acords que adoptin vàlidament els seus òrgans de govern, per les disposicions legals de caràcter general que li siguin aplicables i, supletòriament, per la normativa reguladora del règim jurídic de l'Administració de la Generalitat.
2. El Consorci del Museu Memorial de l'Exili i el Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre es relacionen amb la Generalitat de Catalunya mitjançant el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.
3. Les direccions tècniques del Consorci del Museu Memorial de l'Exili i del Consorci Memorial de la batalla de l'Ebre serà nomenats pels respectius òrgans de govern d'acord amb el resultat de sengles convocatòries de concursos públics regits pels principis de mèrit, capacitat, publicitat, igualtat, transparència i lliure concurrència

Resposta: no s'accepta l'observació, atès que la regulació proposada no s'ajusta al procediment de creació de consorcis. La Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya regula als articles 113 i següents el procediment que cal seguir per crear un consorci i respectar l'autonomia local. Els consorcis són entitats de dret públic "de naturalesa voluntària". La norma reguladora dels consorci és els seus estatuts, els quals han d'incloure una "indicació singularitzada de les entitats, públiques o privades, que el constitueixen". Per constituir un consorci, "l'òrgan competent de cada una de les entitats interessades a constituir el consorci aprova l'acord d'inici del procediment". "Els estatuts del consorci són aprovats per totes i cada una de les entitats consorciades, de conformitat amb el procediment i els requisits establerts per la normativa respectiva". La Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic de les administracions públiques (estatal i bàsica) també regula els consorcis. En el cas de l'Administració de la Generalitat, els estatuts s'aproven per Acord del Govern.

17. Al·legacions a la disposició addicional 7a.

Incrementar de 1 a 3 anys el termini.

Justificació: Molts ajuntaments petits o mitjans han de fer una recerca prèvia per conèixer si estan afectats, i necessiten més temps.

98

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 98 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: s'accepta parcialment l'observació, i el termini queda establert en dos anys.

18. Al·legacions a l'article 15:

Noves disp. Derogatòries (Addició).

- Art 94 de la LLEI 11/2011, del 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per a agilitar l'activitat administrativa. (que regulava la composició del CP del MD)
- Article 188 de la LLEI 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni (DOGC Núm. 7340 - 30.3.2017) (que regulava la composició de la JG del MD)

Resposta: s'accepta l'al·legació. La disposició derogatòria queda redactada de la manera següent:

"Disposició derogatòria

1. Resten derogades les lleis i les normes següents:

- a) Llei 16/2001, de 29 de novembre, d'ampliació dels terminis de resolució del procediment i de presentació de sol·licituds concedits pel Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992.
- b) Disposició transitòria tercera de la Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives.
- c) Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic.
- d) Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.
- e) Articles 93 i 94 de la Llei 11/2011, del 29 de desembre, de reestructuració del sector públic per a agilitar l'activitat administrativa.
- f) Article 77 de la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
- g) Article 188 de la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

h) Disposicions finals de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.

i) Article 11 del Decret 111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.

2. Resten derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que estableix aquesta llei o que la contradiguin."

19. Al·legacions a l'article 16:

Aspectes a revisar

Art. 16.4. " Les dades del cens de víctimes son publiques". Això podria ser contrari a llei. Confrontar amb la (llarguissima) disp. Addicional 3a. També comprovar l'art. 19 i 25.3 (Cens desapareguts).

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que no és exacte que l'actual article 15.5 estableixi el que s'ha transcrit.

20. Al·legacions al capítol III del títol IV. Art. 24-32

Continuament a tot l'articulat de la llei, per emmarcar el període d'actuació de la llei, es referencia "el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil". Al llarg de la llei, pot tenir sentit esmentar com a punt final -en lloc de transició o 1980- la "constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil", però en l'apartat de fosses, no te cap mena de sentit (art. 24.1, 24.2 i 24.5; art. 25.1; 27.5, ...).

Resposta: no s'accepta l'observació ja que, atesa la definició de persona desapareguda establerta a l'article 23, es pot donar el supòsit indicat.

4. Informes

Durant la tramitació de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya s'han sol·licitat els informes següents:

4.1. Informe de Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda.

De conformitat amb el que estableix l'article, 36.1.h) del Decret 58/2022, de 29 de març, de reestructuració del Departament d'Economia i Hisenda, l'11 d'abril de 2022 la Direcció General de Pressupostos va emetre un informe favorable.

100

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 100 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

4.2. Informe de l'Oficina d'Organització de l'Administració i del Sector Públic de la Direcció General d'Administració Digital.

D'acord amb el que estableix l'article 71.b) del Decret 19/2022, de 8 de febrer, de reestructuració del Departament de la Presidència, el 27 d'abril de 2022 es va sol·licitar l'informe de la Subdirecció General d'Organització de l'Administració i del Sector Públic de la Direcció General d'Administració Digital i d'Organització, el qual va ser emès el 10 de maig de 2022.

1. Observació: S'hauria d'especificar que el Memorial Democràtic és una entitat de dret públic sotmesa a l'ordenament jurídic privat o fer referència expressa a l'article 1.b).1 del Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 57.1 queda redactat de la manera següent:

"El Memorial Democràtic és una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, de les regulades per l'apartat primer de la lletra b de l'article 1 del text refós de la Llei de l'Estatut de l'Empresa Pública Catalana, aprovat pel Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre".

2. Observació: L'article 60.2 s'ha de valorar si és necessari. La part dispositiva d'una disposició de caràcter general no ha d'explicar ni justificar. Tampoc s'han de fer referències a òrgans (direcció general...) la creació, modificació o supressió dels quals correspon al Govern. Aquesta última consideració és extensible a altres previsions de l'Avantprojecte de llei. Les referències a direccions generals es podrien substituir per unitats directives departamentals.

Resposta: No s'accepta l'observació. El redactat proposat de l'actual article 58 concreta tots aquells aspectes relatius a la memòria democràtica que es consideren rellevants i que han de ser objecte de les actuacions dutes a terme per l'entitat esmentada. La redacció prové de l'establert en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, i va ser el resultat d'un consens de tots els grups parlamentaris.

Pel que fa a les referències a les unitats directives, cal tenir en compte que en el títol X es regula el règim sancionador, procediment en què cal separar les fases d'instrucció i de sanció i, per tant, cal indicar quins són els òrgans competents per efectuar els tràmits dels procediments (de conformitat amb l'art. 63 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic de les administracions públiques, i l'art. 25.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic).

3. Observació: L'article 62 disposa que els òrgans de govern i administració del Memorial Democràtic són la Junta de Govern, la presidència, la vicepresidència, la direcció i la gerència. Es recomana diferenciar entre els òrgans de govern i de direcció.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 60.2 queda redactat de la manera següent:

101

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 101 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"2. Els òrgans de govern del Memorial Democràtic són la Junta de Govern, la presidència i la vicepresidència. L'òrgan de direcció és la direcció".

4. Observació: La referència de l'apartat 3 a "que ho requereixin" és molt genèrica i prescindible.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 60.3 queda redactat de la manera següent:

"3. Els òrgans de govern i direcció del Memorial Democràtic són assistits pel Consell Assessor i pel Consell de Participació".

5. Observació: L'article 63 disposa que la Junta de Govern és el màxim òrgan de govern i administració del Memorial Democràtic i recull la seva composició. La majoria de membres de la Junta, directament o indirectament, haurien de ser representants de l'Administració de la Generalitat.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 61.2 queda redactat de la manera següent:

"2. La Junta de Govern és integrada per la presidència, que correspon a la presidència del Memorial Democràtic, per la vicepresidència i per les vocalies, que són designades de la manera següent:

- a) Tres persones membres nomenades pel Govern de la Generalitat, a proposta del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.
- b) Sis persones membres nomenades pel Parlament d'entre professionals de prestigi reconegut en la matèria pròpia d'aquesta llei, que poden ser membres d'entitats, associacions o plataformes en defensa de la memòria antifeixista.
- c) La direcció del Museu d'Història de Catalunya.
- d) La direcció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.
- e) La presidència de l'Institut Català de les Dones.
- f) Una persona representant del Consell Assessor del Memorial Democràtic.
- g) Una persona representant del Consell de Participació del Memorial Democràtic.
- h) Una persona representant de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya".

6. Observació: En aquest article també es regulen les funcions de la Junta de Govern, en la seva majoria ja regulades en la Llei 13/2007, del 31 d'octubre. Cal fer constar que convindria revisar el terme "normes" de l'apartat 6.b) "aprovar els reglaments d'organització, les instruccions de contractació i altres *normes* d'organització interna".

Resposta: S'accepta l'observació. La lletra b) de l'actual article 61.6 queda redactada de la manera següent:

"b) Aprovar els reglaments d'organització, les instruccions de contractació i altres instruccions d'organització interna, inclosos els reglaments de funcionament de la mateixa Junta, del Consell Assessor i del Consell de Participació".

102

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 102 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

7. Observació: A l'apartat 6.e) s'indica "Promoure la participació del Memorial Democràtic en consorcis, fundacions, societats i altres ens associatius, i constituir-ne". Entenem que s'ha de validar jurídicament el terme "constituir-ne" tenint en compte previsions legals com la de l'article 26.o) de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, i el paper del Govern. També pot ser contradictori amb la disposició adicional novena.

Resposta: No s'accepta l'observació. El verb "constituir" és l'emprat, per exemple, en l'article 113 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, i també s'empra en altres lleis, coma ara la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran, i el considerem escaient en el context en què s'ha emprat.

8. Observació: Les funcions contingudes en les lletres i) i j) es poden fusionar (per exemple, "aprovar les bases reguladores de les subvencions, els ajuts, les beques i els premis del Memorial Democràtic, i resoldre el seu atorgament").

Resposta: No s'accepta l'observació. La redacció establerta, separada en dos apartats, es justifica pel fet que les funcions a què fa referència la lletra j) de l'apartat 6 poden ser delegades en la direcció, mentre que les establertes en la lletra i) no són delegables.

9. Observació: Respecte a la funció continguda en la lletra m), cal tenir en compte que atès que el personal del Memorial Democràtic es regeix pel dret laboral, però està previst que els llocs de treball que impliquen l'exercici de funcions o potestats públiques corresponguin al personal funcionari adscrit, seria convenient precisar que a la Junta de Govern li correspon aprovar la plantilla de personal i la relació dels llocs de treball *laboral*.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual lletra n) de l'article 61.6 queda redactada de la manera següent:

"n) Aprovar la plantilla de personal i la relació dels llocs de treball laboral".

10. Observació: L'article 64 regula la presidència del Memorial Democràtic -que correspon a la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic- i les seves funcions. A l'apartat 2.b) es disposa que li correspon convocar i presidir les sessions de la Junta de Govern. Es recomana adaptar aquesta funció al que preveu la normativa reguladora dels òrgans col·legiats de l'Administració de la Generalitat, segons la qual al president o presidenta d'un òrgan col·legiat li correspon acordar la convocatòria de les sessions ordinàries i extraordinàries i la fixació de l'ordre del dia, i al secretari o secretària efectuar la convocatòria de les sessions de l'òrgan per ordre del president o presidenta.

Resposta: S'accepta l'observació. Les lletres b) i c) de l'actual article 62.2 queden redactades de la manera següent:

"b) Ordenar la convocatòria de les sessions ordinàries i extraordinàries i fixar-ne l'ordre del dia.

"c) Presidir les sessions de la Junta de Govern, moderar el desenvolupament de les deliberacions i els debats i dirimir els empats amb el seu vot de qualitat."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

11. Observació: Pel que fa a l'article 66, que regula la Direcció del Memorial Democràtic, considerem que no està suficientment justificada la creació de la Gerència atès que les funcions com a òrgan d'execució del Memorial Democràtic les realitza la Direcció. També es discutible l'atribució de funcions que se li fa. L'estructura del Memorial es completarà en els Estatuts i/o en reglament intern amb les unitats que es consideri necessàries per exercir les funcions pròpies de l'organisme.

Resposta: S'accepta l'observació. Se suprimeix l'apartat 4 de l'actual article 64.

12. Observació: A l'article 67.6.a) caldria concretar que al Consell Assessor li correspon assessorar els òrgans de govern *del Memorial Democràtic*.

Resposta: S'accepta l'observació. La lletra a) de l'actual article 65.6 queda redactada de la manera següent:

"a) Assessorar els òrgans de govern del Memorial Democràtic sobre els continguts científics, històrics i pedagògics de les activitats del Memorial Democràtic".

13. Observació: A l'article 69.2 s'ha de tenir en compte i, per tant, preveure, que el Memorial Democràtic, a més d'actuar subjecte al dret privat, resta sotmès al dret públic en l'exercici de les seves funcions públiques, en el funcionament dels seus òrgans col·legiats, d'acord amb les lleis de règim jurídic de l'Administració de la Generalitat i del procediment administratiu, en les relacions amb el Departament d'adscripció i/o l'Administració de la Generalitat de Catalunya...

Resposta: S'accepta l'observació. L'article 67 queda redactat de la manera següent:

"Article 67. Règim jurídic del Memorial Democràtic

1. El Memorial Democràtic es regeix per aquesta llei; pel text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana, aprovat pel Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre; pels seus estatuts i per la resta de l'ordenament jurídic.

2. El Memorial Democràtic ha d'ajustar la seva activitat al dret privat, sens perjudici dels àmbits en què, segons la legislació vigent, s'ha de sotmetre al dret públic. En l'exercici de les seves funcions públiques, el Memorial Democràtic ha d'actuar d'acord amb les lleis de règim jurídic de l'Administració de la Generalitat i del procediment administratiu i amb la normativa en matèria de protecció de les dades personals.

3. El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte.

4. Els acords de la Junta de Govern i les resolucions de la presidència posen fi a la via administrativa i són susceptibles de recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa i, potestativament, de recurs de reposició previ.

104

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 104 de 148

1000

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

14. Observació: En l'article 69.3 s'indica que el Memorial Democràtic es relaciona amb el Govern de la Generalitat mitjançant el departament al qual és adscrit. Es més adequat indicar que "s'adscriu a l'Administració de la Generalitat de Catalunya mitjançant el departament competent en matèria de memòria democràtica", o, millor, directament, s'adscriu al Departament competent en matèria de memòria democràtica, donat que l'expressió "s'hi relaciona" és més pròpia d'altres entitats (per exemple, organismes independents). En qualsevol cas, atès que ja es preveu a l'article 59 la seva adscripció, s'ha de suprimir el punt 3 de l'article 69.

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 67.3 queda redactat com s'ha indicat en la resposta a l'observació anterior.

15. Observació: Únicament s'haurien de regular per llei aquells òrgans col·legiats que necessàriament ho han de ser per una norma d'aquest rang (per exemple, quan es tracta de modificar una llei que crea o regula un òrgan col·legiat). De manera excepcional, es crearan per llei si són de gran importància pel seu caràcter institucional o per la repercussió o l'impacte de les seves activitats i tinguin vocació de permanència. La regulació per llei dificulta modificacions o supressions posteriors, condiciona innecessàriament l'executiu en l'exercici de les seves atribucions i, normalment, no implica cap avantatge sobre la regulació per reglament. Per tant, recomanem al Departament impulsor que valori si es donen aquestes circumstàncies per mantenir en l'Avantprojecte de llei els òrgans col·legiats que preveu, concretament els òrgans col·legiats que no s'integrarien dins del Memorial Democràtic.

Resposta: El Memorial Democràtic es va crear el 2007 per recuperar, preservar i difondre la memòria democràtica del període comprès entre 1931 i 1980, mitjançant la realització d'activitats que donen a conèixer una visió actualitzada del passat recent, que posen en valor les accions de defensa dels valors democràtics durant dit període i que reten reconeixement a les víctimes. Atès que dit passat està present per a moltes persones que van ser represaliades o que són familiars de les víctimes, l'estructura orgànica del Memorial Democràtic preveu que en formin part entitats memorialistes i altres persones que s'hagin significat en la preservació de la memòria democràtica, juntament amb professionals de solvència reconeguda en el coneixement de les matèries que són objecte del Memorial Democràtic i representants d'institucions la funció de les quals està relacionada amb la memòria democràtica. Atès que l'activitat desenvolupada per aquesta institució d'ençà de la seva creació ha posat de manifest l'interès de la ciutadania per les actuacions que du a terme i l'ha consolidat com una institució clau per fer efectius els principis de justícia transicional de veritat, justícia, reparació i no repetició, es considera justificat que els aspectes determinants del seu funcionament constin en l'Avantprojecte de llei, que té com a objecte reunir en un text únic les diverses normes actualment vigents en matèria de memòria democràtica.

16. Observació: Sens perjudici d'aquestes consideracions, a continuació es revisen els òrgans col·legiats presents en l'Avantprojecte de llei. L'article 67 regula el Consell Assessor del Memorial Democràtic i l'article 68 regula el Consell de Participació. D'entre altres funcions, els hi correspon "les altres funcions que li atribueixin els estatuts del Memorial Democràtic". L'atribució d'una referència genèrica a qualsevol altra funció que se li pugui atribuir és més pròpia d'un òrgan no col·legiat o unitat administrativa que no pas d'un òrgan

105

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 105 de 148

1001

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

col·legiat, el qual ha de tenir clarament establertes les seves finalitats i funcions en la norma o disposició de creació. Segons això, es proposa eliminar aquesta funció.

Resposta: S'accepta l'observació. Se suprimeix la lletra g) de l'actual article 65.6.

17. Observació: L'article 6 regula la Comissió de Memòria Democràtica (òrgan col·legiat de nova creació) com a comissió independent, amb funcions consultives i d'assessorament, composta per un màxim de nou persones membres nomenades pel Parlament de Catalunya.

No es té constància de l'existència de cap òrgan amb les mateixes o similars funcions que les previstes per aquesta Comissió; a la vista de les seves característiques, entenem que es tracta d'un òrgan col·legiat que està vinculat al Parlament (l'apartat 8 reforça aquesta interpretació). La Comissió haurà de disposar de presidència i secretaria. Igualment, pot resultar estrany que es prevegi que s'hagi de constituir en el termini de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor de la llei, però no es disposi un termini per aprovar el seu reglament. També resulta estrany que si està vinculada al Parlament a l'apartat 6 es prevegi que "El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de prestar el suport i l'organització necessaris per al bon desenvolupament de les tasques de la Comissió, així com els recursos i el finançament suficients per assolir els seus objectius".

Resposta: arran de les al·legacions formulades durant els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

18. Observació: L'article 31 regula el Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista. És d'aplicació el que s'ha indicat abans sobre el contingut de la regulació dels òrgans col·legiats.

Resposta: Cal tenir en compte que el Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista es regula actualment a l'article 12 de la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.

19. Observació: Encara que és habitual utilitzar el terme "s'adscriu" recomanem al Departament impulsor que valori la utilització de l'expressió "s'integra".

Resposta: El verb "adscriure" és l'emprat en tot l'avantprojecte perquè és l'emprat pel Decret 47/2022, de 15 de març, de reestructuració del Departament de Justícia per fer referència a aquest concepte.

20. Observació: Actualment l'Acord GOV/163/2021, de 19 d'octubre, pel qual es nomenen la presidència i les persones membres del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista, disposa que la participació en aquest òrgan no genera dret a percebre dietes per assistència. En aquesta línia, la memòria d'impacte de les mesures proposades corresponent a aquest Avantprojecte de llei indica que el funcionament d'aquest òrgan

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

col·legiat no suposa un increment de la despesa. Per tant, entenem que s'hauria de suprimir la referència de punt 7 de l'article 31 sobre la percepció de dietes d'assistència de les persones membres del Comitè.

Resposta: No s'accepta l'observació. De conformitat amb les instruccions vigents relatives a la percepció d'indemnitzacions per part de les persones membres d'òrgans col·legiats, aquestes no perceben dietes. Aquest criteri, però, pot ser modificat en un futur. En aquest cas, la possibilitat que les persones membres del Comitè es regiria pel mateix criteri establert per a la resta d'òrgans d'aquesta naturalesa.

21. Observació: L'article 6.7 disposa que "El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens que en depenen o hi estan vinculats poden transmetre a la Comissió la informació de què disposin i que sigui necessària per exercir les seves funcions." Recomanem substituir "poden transmetre" per "han de...". Igualment a l'article 58.2, s'hauria de plantejar la possibilitat de substituir "pot" per "ha de".

Resposta: arran de les al·legacions formulades durant els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeixen els articles 6 i 58.

22. Observació: A l'article 6.11 es disposa que "La Comissió es regeix pel seu reglament, si escau, i per les normes de funcionament dels òrgans col·legiats aplicables a les administracions públiques de Catalunya en tot allò que no és regulat per aquesta llei." Entenem que es fa referència a un reglament *intern* i no a una disposició aprovada pel Govern. Hauria de quedar clar, ja que es tracta d'una Comissió que funciona amb independència i això reforça la conveniència d'un reglament intern.

Resposta: arran de les al·legacions formulades durant els tràmits d'audiència a les entitats interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

23. Observació: En aquells casos en què es fa referència a representants de l'Administració de la Generalitat (per exemple, a l'article 31.3 que regula el Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista) convindria fixar un rang orgànic mínim per tal de garantir una mínima homogeneïtat en les representacions departamentals, en cas que aquesta previsió es mantingui en la Llei i no es derivi a una disposició reglamentària.

Resposta: S'accepta l'observació. S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 31, amb la redacció següent:

"4. Les persones membres del Comitè que ho són en representació dels diferents departaments de l'Administració de la Generalitat han de tenir un rang mínim de cap de servei o assimilat".

En conseqüència, es renumeren els apartats següents.

24. Observació: L'article 57 resulta discutible que sigui necessari a la vista del seu contingut. Les disposicions amb rang de llei han d'evitar referències a òrgans com direccions generals ja que la creació, modificació i supressió d'aquests correspon al Govern, i una llei

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

pet dificultar i condicionar al Govern en l'exercici de les seves atribucions. No obstant això el fet que l'article 57 tingui rang reglamentari limita i relativitza les conseqüències de la seva regulació en una llei.

Sense perjudici del que s'ha indicat, convindria revisar el contingut de l'apartat 2 per tal de limitar el paper de la Direcció General respectant la normativa actual sobre les funcions i relacions dels òrgans i ens als que fa referència. Seria mitjançant el decret d'estructura corresponen on es podria preveure l'adscripció de les entitats instrumentals (no els òrgans col·legiats) corresponents al Departament competent mitjançant la unitat directiva departamental que es determini.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. Se suprimeix l'article 57 i se suprimeixen les referències a la direcció general competent en matèria de memòria democràtica de tot l'articulat, excepte les contingudes als articles 64.1, 79.1 i 79.3, als quals una disposició addicional atorga rang reglamentari als efectes de la seva modificació i derogació.

25. Observació: Si no es fa una remissió a la via reglamentària convindria fer alguna referència a la secretaria dels òrgans col·legiats i, si és el cas, a la presidència.

Resposta: S'accepta l'observació.

- L'actual article 31.6 queda redactat de la manera següent:

"6. La secretaria és nomenada per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica d'entre les persones que són membres del Comitè o entre personal al servei del departament esmentat".

En conseqüència, es renumeren els apartats següents.

- L'actual article 61.8 queda redactat de la manera següent:

"8. El procediment per designar la secretaria i les persones membres suplents i el règim de sessions de la Junta de Govern són regulats pels estatuts del Memorial Democràtic".

- L'actual article 65.5 queda redactat de la manera següent:

"5. El Consell Assessor n'elegeix la presidència i la vicepresidència d'entre les persones que en són membres. El procediment per designar la secretaria es regula pels estatuts del Memorial Democràtic".

- L'actual article 66.5 queda redactat de la manera següent:

"5. El Consell de Participació n'elegeix la presidència i la vicepresidència d'entre les persones que en són membres. El procediment per designar la secretaria es regula pels estatuts del Memorial Democràtic".

26. Observació: La disposició addicional novena disposa que "el Govern de la Generalitat pot constituir consorcis amb altres administracions públiques i entitats públiques i privades sense ànim de lucre per implementar accions d'interès comú que concretin prioritats

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

sectorials o territorials en la matèria objecte d'aquesta llei, com a fórmula organitzativa que desenvolupa i precisa els àmbits de responsabilitat de les administracions i entitats implicades, en el marc de llurs competències, els quals tindran les atribucions que determinin els seus estatuts respectius".

Considerem que aquesta disposició s'hauria de suprimir, ja que és innecessària i s'ha de tenir en compte que la creació o constitució d'entitats instrumentals s'ha de fer quan sigui absolutament necessari i que, abans, com s'indica a l'Acord del Govern de 10 de juliol de 2012 pel qual s'aproven criteris per a la creació, la modificació i la supressió d'entitats participades per la Generalitat, per a la presa de participació i la desvinculació d'entitats existents i per a la tramitació de determinades propostes d'acord del Govern relatives a fundacions, s'han d'utilitzar altres instruments com la subscripció de convenis, l'atorgament de subvencions...

Igualment la Llei 40/20215, d'1 d'octubre, al regular els consorcis ja no inclou el requisit de constituir consorcis amb altres administracions públiques i entitats públiques i privades *sense ànim de lucre*.

Resposta: S'accepta parcialment l'observació. La previsió de crear consorcis s'ha establert sovint en altres normes, com ara l'article 162.4 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, el qual estableix que "Per a desenvolupar accions educatives que concretin prioritats sectorials o territorials, i a iniciativa de la Generalitat i dels ens locals, es poden constituir consorcis, com a fórmula jurídica que desenvolupa i precisa els àmbits de coresponsabilitat entre ambdues administracions, amb les competències que determinin llurs estatuts. Aquests estatuts han de garantir que en l'òrgan decisor del consorci la representació de la Generalitat sigui majoritària".

No obstant això, s'esmenta la redacció, en el sentit indicat. En conseqüència, l'actual disposició adicional desena queda redactada de la manera següent:

"Disposició adicional desena. Constitució de consorcis

El Govern de la Generalitat pot constituir consorcis amb altres administracions públiques i entitats públiques i privades per implementar accions d'interès comú que concretin prioritats sectorials o territorials en la matèria objecte d'aquesta llei, com a fórmula organitzativa que desenvolupa i precisa els àmbits de responsabilitat de les administracions i entitats implicades, en el marc de llurs competències, els quals tindran les atribucions que determinin els seus estatuts respectius".

27. Observació: La disposició final segona estableix que el Govern de la Generalitat, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'adaptar els estatuts del Memorial Democràtic al que estableix aquesta llei. Se suggereix afegir un incís: "Mentrestant, són aplicables els estatuts vigents en tot allò que no la contradigui"

Resposta: S'accepta l'observació. La disposició final segona queda redactada de la manera següent:

"Disposició final segona. Adaptació dels estatuts del Memorial Democràtic

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"El Govern de la Generalitat, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'adaptar els estatuts del Memorial Democràtic al que estableix aquesta llei. Mentrestant, són aplicables els estatuts vigents en tot allò que no la contradiguin".

28. Observació: La disposició final tercera, amb el títol "Adaptació de les normes reguladores d'òrgans col·legiats", estableix que en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els departaments de l'Administració de la Generalitat i les entitats adscrites han d'adaptar les disposicions reguladores de les entitats i dels òrgans col·legiats que hi són adscrits per tal que no en formin part persones en representació d'entitats que tinguin com a objecte la realització d'actuacions prohibides per aquesta llei.

A l'Avantprojecte de llei expressament hi ha una referència en el preàmbul a les activitats prohibides per aquesta ("es prohibeix realitzar actes i homenatges d'enaltiment del franquisme, i concedir ajuts per realitzar projectes que siguin contraris a la memòria democràtica i a les persones sancionades per incomplir aquesta llei") i a l'article 78.3.g ("incomplir els requisits, les obligacions o les prohibicions establerts en aquesta llei, quan la infracció no estigui tipificada com a molt greu o greu).

Entenem que caldria validar jurídicament aquest manament legal, ja que en l'actual redacció de la part dispositiva de l'Avantprojecte de llei sembla que les prohibicions no estan expressament qualificades i tipificades, i per seguretat jurídica és necessari conèixer quines actuacions són determinants per instar l'exclusió o no admissió de persones en representació de determinades entitats.

Resposta: No s'accepta l'observació. L'actual article 76 de l'Avantprojecte estableix les infraccions. Una fundació que efectuï actuacions tipificades com a infracció per dit article (com ara celebrar actes d'enaltiment d'un dirigent franquista) no podria disposar de representants en òrgans de la Generalitat.

29. Observació: Finalment recomanem al Departament impulsor valorar la possibilitat de preveure una previsió com la següent:

"El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa (o la denominació que es consideri més adient) que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte".

Resposta: S'accepta l'observació. L'actual article 67.3 queda redactat de la manera següent:

"3. El departament d'adscripció i el Memorial Democràtic han d'establir un contracte programa, de durada pluriennal, que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'entitat s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte".

En conseqüència, es renumera l'apartat següent.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

En concordança amb l'anterior, s'afegeix un nova lletra, la k), a l'actual article 61.6, amb el redactat següent:

"k) Aprovar la proposta de contracte programa entre el Memorial Democràtic i el departament d'adscripció".

4.3. Informe de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

De conformitat amb l'article 5.m) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el 28 d'abril de 2022 es va sol·licitar l'informe de l'entitat esmenada, el qual va ser emès el 23 de maig de 2022.

1. Al·legació: el tractament de les dades genètiques dels familiars de les persones desaparegudes i mortes amb la finalitat d'efectuar el procés d'identificació de les restes que es localitzin i exhumin, s'ha de fonamentar necessàriament en el consentiment explícit d'aquells.

Resposta: s'accepta l'observació. Es fa referència expressa a la necessitat del consentiment de la persona afectada per tractar i cedir les dades a l'article 4.2, a l'article 29, i a l'apartat 6 de la disposició addicional quarta, com s'exposarà més endavant.

2. Al·legació: tot i que es valora positivament els esforços per donar claredat tant a la finalitat i als termes en què es volen tractar les dades, com a les garanties aplicables, el contingut dels diferents apartats en què es divideix la disposició addicional relatius als diferents tractaments de dades va més enllà del que seria exigible en aplicació de l'esmentada sentència STC 76/2019 que, com s'ha exposat, requereix la identificació de la finalitat del tractament, les dades que es tractaran, les condicions del tractament inclosos els fluxos de la informació, així com les garanties específiques a aplicar. A més si cal introduir alguna limitació als drets, també caldria preveure-ho, d'acord amb el que estableix l'article 23 RGPD.

De fet, el seu contingut sembla coincidir en gran mesura amb la informació que ha de recollir el Registre d'Activitats de Tractament a què fa referència l'article 30 de l'RGPD i 31 de la LOPDGDD i en algun cas reproduïx previsions de l'RGPD o l'LOPDGDD que no seria estrictament necessari reiterar. Seria suficient que la norma recollís amb precisió els tres elements esmentats relatius a les finalitats, les condicions del tractament, les garanties adequades relatives al tractament de categories especials de dades. A més, tal com ja es fa, de les limitacions a l'exercici de drets d'acord amb l'article 23 de l'RGPD.

En aquest sentit, per exemple, si agafem com a referència l'apartat 2 de la Disposició addicional tercera (però això seria extrapolable als altres apartats de la disposició addicional), poden resultar superflus i reiteratius respecte al que ja estableix la normativa vigent, els apartats següents (es reproduïxen de manera literal els paràgrafs que poden resultar superflus en ser reiteratius):

"Transparència: atesa la procedència de les dades obtingudes, les obligacions d'informació a les persones interessades a efectes de l'article 13 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, s'ajustaran al fet

111

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 111 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

que la informació sigui coneguda per la persona interessada, quan hagi estat facilitada per aquesta.

Quan la informació no hagi estat obtinguda de les persones interessades, han de ser informades en els termes de l'article 14 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, tret que la comunicació d'aquesta informació sigui impossible o suposi un esforç desproporcionat, per fer referència a tractaments amb finalitats d'investigació científica o històrica, o amb finalitat estadística. En aquests supòsits, s'han d'adoptar les mesures apropiades per fer-la pública.

(...)

El responsable del tractament ha de garantir l'aplicació de les mesures de seguretat corresponents, en compliment del Reial decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'Administració electrònica.

(...)

D'acord amb l'article 2.1.b) de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals, no estan subjectes a la normativa de protecció de dades personals les dades personals corresponents a persones mortes.

L'exercici de drets per a les persones físiques, tant víctimes com familiars, subjectes a la normativa de protecció de dades personals es garanteix d'acord amb la normativa general de protecció de dades personals.

Garanties per evitar transferències o accessos il·lícits o abusius: el responsable del tractament estableix mesures organitzatives i tècniques que garanteixen l'emmagatzemament segur dels documents físics. Així mateix, el responsable del tractament estableix mesures organitzatives i tècniques per impedir accessos il·lícits o abusius i transferències il·lícites, mitjançant codis que permeten l'accés al Cens únicament al personal autoritzat, i limitat a la informació estrictament necessària per al desenvolupament de les funcions que els han estat atribuïdes. Es disposa de mitjans per evitar l'accés a tercers no autoritzats o transferències il·legals."

Resposta: s'accepta l'observació. Se suprimeixen els paràgrafs indicats dels diferents apartats de l'actual disposició addicional cinquena en què apareixen, llevat del relatiu a la seguretat de les dades, que es manté amb la redacció següent:

"El responsable del tractament ha de garantir l'aplicació de les mesures de seguretat corresponents, en compliment del Reial decret 311/2022, de 3 de maig, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat".

En qualsevol cas, i als efectes de millorar la sistemàtica de la Llei, seria bo que en els articles respectius del text articulat on es regulen els diferents tractaments que després es detallen a la disposició addicional tercera, es fes una remissió a l'apartat corresponent de la disposició addicional tercera.

112

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 112 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: S'accepta l'observació. Els actuals articles 15.2, 24.1 i 29.1 queden redactats com s'indica a continuació. Alhora, l'apartat corresponent de la disposició addicional cinquena remet a l'article on es regula cada tractament.

L'article 15.2 queda redactat de la manera següent:

"2. El Cens, d'acord amb l'establert a l'apartat 2 de la disposició addicional cinquena, té com objectiu compilar la informació sobre les circumstàncies en què es van cometre violacions de drets humans i, en cas de desaparició, sobre la sort que van córrer les víctimes, amb la finalitat darrera de permetre conèixer els esdeveniments que van tenir lloc durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, i de fer un reconeixement a les víctimes."

L'article 24.1 queda redactat de la manera següent:

"1. El Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, d'acord amb l'establert a l'apartat 3 de la disposició addicional cinquena, es configura com un registre administratiu en què s'han d'inscriure les dades i la informació relatives a les persones desaparegudes durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil que puguin permetre conèixer la sort que van córrer i, si s'escau, localitzar-les, recuperar-ne les restes i identificar-les."

L'article 29.1 queda redactat de la manera següent:

"1. L'Administració de la Generalitat, a través dels departaments competents, garanteix el manteniment i desenvolupament d'un programa d'identificació genètica específic, públic i gratuït, per a tots els familiars inscrits al Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista que hagin consentit participar-hi, amb l'objectiu de poder identificar les persones desaparegudes. Als efectes establerts en aquesta llei, resta habilitada per establir un banc de dades genètiques de víctimes i familiars, d'acord amb l'establert a l'apartat 6 de la disposició addicional cinquena."

3. Al·legació: També amb caràcter general cal posar de manifest la conveniència d'efectuar una Avaluació d'Impacte de Protecció de Dades en el context del procediment d'aprovació d'aquest avantprojecte de llei en aplicació del que estableix l'article 35.10 de l'RGPD. Es considera que els tractaments de les dades que es portaran a terme, tant pel que fa al cens de víctimes de la guerra civil regulat a l'article 16, com el tractament de les dades genètiques regulat a l'article 30, estan inclosos en la llista orientativa del tipus de tractaments que requereixen una avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades publicada per l'APDCAT.

Resposta: es valorarà efectuar una Avaluació d'Impacte de Protecció de Dades.

4. Al·legació: La regulació continguda a l'apartat d'exercici de drets de la disposició addicional tercera sembla que vol constituir la norma que reculli expressament la limitació de l'exercici per part de les persones vinculades a les persones difuntes del dret de supressió de les dades personals de les persones difuntes que consten als diferents

113

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 113 de 148

1009

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

censos i tractaments de dades (Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, tractament de dades personals relatives a combatents i al tractament de dades personals relatives al Banc de la Memòria).

De fet, la redacció d'aquest paràgraf de l'apartat 2 de la disposició addicional tercera no limita el dret de supressió, sinó que sembla excloure'l. No sembla que això estigui justificat, des de la perspectiva de l'article 23 RGPD, que no preveu la possibilitat d'excloure el dret sinó només de limitar-lo.

Tenint en compte això, es proposa la redacció següent:

"Exercici de drets: les persones vinculades a les víctimes mortes poden sol·licitar l'accés, la rectificació i la supressió de les dades personals del seu familiar d'acord amb l'article 3.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals. No procedirà el dret de supressió respecte d'aquelles dades la supressió de les quals pugui afectar el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania en general a la verificació dels fets i el coneixement públic dels motius i de les circumstàncies en què es van cometre violacions de drets humans o violacions greus de les normes internacionals sobre drets humans durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i, en cas de desaparició, sobre la sort que va córrer la víctima i l'esclariment del seu parador."

Aquestes consideracions serien també extensibles a l'apartat 4 de la disposició addicional tercera i a l'apartat 3, pel que fa a les persones desaparegudes que s'hagin declarat mortes.

Resposta: s'accepta l'observació. El paràgraf indicat queda redactat de la manera que s'indica a continuació per a cadascun dels apartats:

Apartat 2:

Exercici de drets: les persones vinculades a les víctimes mortes poden sol·licitar l'accés, la rectificació i la supressió de les dades personals del seu familiar d'acord amb l'article 3.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals. No escau el dret de supressió respecte d'aquelles dades la supressió de les quals pugui afectar el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania en general que es garanteixi la verificació dels fets i el coneixement públic dels motius i de les circumstàncies en què es van cometre violacions manifestes de les normes internacionals de drets humans i de violacions greus del dret internacional humanitari durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i, en cas de desaparició, sobre la sort que va córrer la víctima i l'esclariment del seu parador.

Apartat 3:

Exercici de drets: les persones vinculades a les víctimes mortes poden sol·licitar l'accés, la rectificació i la supressió de les dades personals del seu familiar d'acord amb l'article 3.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals. No escau el dret de supressió respecte d'aquelles dades la supressió de

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

les quals pugui afectar el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania en general que es garanteixi la verificació dels fets i el coneixement públic dels motius i de les circumstàncies en què es van cometre violacions manifestes de les normes internacionals de drets humans i de violacions greus del dret internacional humanitari durant el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i, en cas de desaparició, sobre la sort que va córrer la víctima i l'esclariment del seu parador.

Apartat 4:

Exercici de drets: les persones vinculades a les persones mortes poden sol·licitar l'accés, la rectificació i la supressió de les dades personals del seu familiar d'acord amb l'article 3.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i de garantia dels drets digitals. No escau el dret de supressió respecte d'aquelles dades la supressió de les quals pugui afectar el dret de la ciutadania a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, i en concret, de les accions, les actuacions i les actituds de lluita en favor dels drets i les llibertats que formen part de la memòria democràtica.

5. Al·legació: També cal referir-se al règim d'accés a la informació pública (article 8 de l'Avantprojecte).

L'article 8 de l'avantprojecte, en el seu apartat 1 regula el dret d'accés als documents mitjançant una remissió al que estableix la Llei 19/2014, de 30 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant LTC) i la Llei 10/2001. A més de l'article 8, també s'hi refereixen els articles 16.4 (Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista) i 25.3 (Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista), que preveuen expressament que les dades d'aquests censos són públiques en els termes establerts per la LTC i la Llei 10/2001 d'arxius.

D'entrada s'ha d'assenyalar que caldria suprimir la referència a la Llei 10/2001 atès que en l'actualitat el règim d'accés a la informació pública està regulat a Catalunya a la LTC. La referència a la Llei 10/2001, sembla que cal entendre-la feta a l'article 36 d'aquesta Llei, segons el qual:

"1. D'una manera general, les exclusions establertes legalment quant a la consulta de documents públics queden sense efecte al cap de trenta anys de la producció del document, llevat que la legislació específica disposi una altra cosa. Si es tracta de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat, l'honor, la intimitat o la imatge de les persones, com a norma general, i llevat que la legislació específica disposi una altra cosa, poden ésser objecte de consulta pública amb el consentiment dels afectats o quan hagin passat vint-i-cinc anys d'ençà de la seva mort o, si no se'n coneix la data, cinquanta anys d'ençà de la producció del document."

La primera part d'aquest apartat, que preveu que les exclusions de consulta desapareguin al cap de trenta anys amb caràcter general, està en oberta contradicció no només amb l'LTC sinó, especialment amb el RGPD.

115

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 115 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

D'acord amb la regulació de l'LTC els límits al dret d'accés només tenen caràcter temporal si així ho estableix la llei que els regula (art. 22.2 LTC). Per tant, no hi hauria una derogació general automàtica als 30 anys. Per altra banda, i centrant-nos en el dret a la protecció de dades, les normes que regulen el límit són l'RGPD i l'LOPDGDD. D'acord amb aquestes normes el dret a la protecció de dades no desapareix fins a la mort de la persona. Per tant, la remissió a la Llei 10/2001, només introdueix un element de confusió i seria suficient la remissió a l'LTC.

A l'LTC el transcurs del temps constitueix un dels elements que cal tenir en compte a l'hora de fer la ponderació entre l'interès públic en l'accés i el dret a la protecció de dades (art. 24.2.a) LTC) però no fa desaparèixer el límit de manera automàtica al cap de 30 anys.

Per això, es proposa suprimir les referències dels articles 8.1 i 8.2, 16.4 i 25.3 a la Llei 10/2001.

Resposta: s'accepta l'observació. Els actuals articles 7.1, 7.2, 7.4, 15.5 i 24.4 queden redactats de la manera següent:

Article 7.1:

1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per garantir el dret d'accés als documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, per tal de satisfer el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania a esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, i per al coneixement d'aquesta.

Article 7.2:

2. Qualsevol persona pot consultar la informació existent en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents i que puguin proporcionar informació sobre els fets esdevinguts a la víctima, sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini.

Article 7.4:

4. Les persones que duguin a terme una recerca històrica per a la producció i creació literària, artística, científica i tècnica poden sol·licitar accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini, quan dites dades personals facin referència a: [...]

Article 15.5:

5. L'accés a les dades del Cens, fora dels supòsits establerts a l'article 8, s'efectua en els termes establerts per la normativa reguladora del dret d'accés a la informació pública. Als efectes d'autoritzar l'accés a la informació, s'ha de tenir en compte, com a element de ponderació favorable, la rellevància i interès públic a disposar col·lectivament del resultat de

116

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 116 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya.

Article 24.4:

4. L'accés a les dades del Cens, fora dels supòsits establerts a l'article 8, s'efectua en els termes establerts per la normativa reguladora del dret d'accés a la informació pública. Als efectes d'autoritzar l'accés a la informació, s'ha de tenir en compte, com a element de ponderació favorable, la rellevància i interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya.

6. **Al·legació:** Per altra banda, les referències dels articles 16.4 i 25.3 de l'Avantprojecte a que les dades són "públiques en els termes establerts per la Llei 19/2014" introdueix un element de confusió. És obvi que les dades d'aquests censos constitueixen informació pública en el sentit de l'article 2.b) de l'LTC. Però més enllà d'això, la redacció d'aquests apartats podria generar la confusió de portar a entendre que es tracta d'informació d'accés públic general. Per això, i atès que l'article 8 ja es refereix al dret d'accés, es proposa suprimir els articles 16.4 i 25.3 o, si escau, substituir-los per una remissió a l'article 8.

Resposta: S'accepta l'observació. Els actuals articles 15.5 i 24.4 queden redactats com s'indica en l'al·legació anterior.

7. **Al·legació:** l'apartat 2 de l'article 8 estableix el següent:

"2. Qualsevol persona pot consultar íntegrament la informació existent en documents que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei i que estigui subjecta a la Llei 19/2014, del 29 de desembre. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents, sense subjecció als terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol."

D'entrada s'ha de dir que en aquest cas no ens trobaríem davant d'un exercici del dret d'accés a la informació pública previst a l'LTC sinó davant del dret d'accés a la pròpia informació reconegut per l'article 15 de l'RGPD. En la mesura que es tracta d'informació vinculada a la seva condició de víctima (i això pot incloure també informació de terceres persones vinculades als fets que van donar lloc a la seva condició de víctima, o altres persones que hagin contribuït a l'esclariment dels fets), es tractaria d'informació personal de la pròpia víctima. En canvi, no sembla justificat l'accés a dades d'altres terceres persones que puguin constar als documents que no tinguin relació amb la seva condició de víctima.

Per posar un exemple, estaria justificat l'accés a la identitat de les persones que van participar en la persecució de la víctima, però podria no estar-ho l'accés a les dades d'altres víctimes (per exemple, altres nadons sostrets als seus pares).

Per això, es proposa la redacció següent:

"2. Qualsevol persona pot consultar la informació existent en documents que acreditin la

117

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 117 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei, incloent, si escau, les dades que hi constin de terceres persones que hagin participat en els fets soferts per la víctima o que hagin contribuït a l'esclariment dels fets."

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 7.2 queda redactat com s'indica en l'al·legació 5.

8. Al·legació: Per altra banda, i als efectes de millorar la sistemàtica de la llei seria recomanable incloure en aquest article també la regulació continguda a la disposició addicional segona de l'avantprojecte, relativa a l'accés a la informació pública relativa a determinades persones empleades públiques, professionals i empleades de determinades entitats.

Resposta: no s'accepta l'observació. El contingut establert a la disposició addicional segona és molt llarg, específic (es limita a documentació relativa a depuració de professionals) i complex (ja que fa referència a documentació pública, documentació privada i documentació privada subjecta al dret d'accés a la informació pública), i té certa autonomia i singularitat en el context de la norma proposada. Per aquest motiu s'ha optat per incloure'l de manera separada.

9. Al·legació: Pel que fa a la publicitat activa, cal fer esment de les previsions de l'article 19 del projecte sobre la publicitat del nom de les víctimes.

Aquest article recull els supòsits en els quals la Generalitat ha de publicar les dades del nom i cognoms de les víctimes.

D'entrada, i per millorar la sistemàtica de la llei, es troba a faltar entre els supòsits que preveu aquest article, la publicació del nom i cognoms de les víctimes a les quals es refereix l'article 13.1 de l'avantprojecte de llei, en el qual es reproduïen les previsions de la disposició final primera de la Llei 11/2017, del 4 de Juliol de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.

En segon lloc, el supòsit previst a la lletra d) es formula de manera excessivament oberta. Lluny d'aportar seguretat jurídica, aquesta lletra d) pot generar problemes interpretatius que convindria evitar. Per això es recomana concretar els supòsits als quals es refereix o, en cas de no ser possible, eliminar-lo.

En la mesura que és una habilitació, la redacció hauria de concretar en quins supòsits la Generalitat pot donar publicitat a aquesta informació, per a quines finalitats i la manera en que es donarà publicitat a aquesta informació. Així mateix, seria convenient identificar els mecanismes que permetin l'oposició a la publicació d'aquesta informació si hi ha altres interessos legítims de terceres persones que es puguin oposar a aquesta publicació.

Per altra banda, per bé que és innegable l'interès públic en l'esclariment i la reparació dels fets als quals es refereix l'avantprojecte de llei, no es pot descartar que en determinats supòsits, especialment en el cas de fets succeïts durant la minoria d'edat, l'exposició pública de determinats fets pugui revictimitzar-la o exposar aspectes de la seva vida personal o íntima que vol excloure del coneixement públic. S'ha de tenir en

118

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 118 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

compte que malgrat que només es faci referència al fet que es publicaran el nom i cognoms, la seva identitat estarà associada a uns determinats fets que poden resultar especialment penosos per a les víctimes. Per això seria bo introduir en aquest article una referència expressa al dret d'oposició previst a l'article 21 de l'RGPD.

Per això es proposa introduir un apartat 2 en aquest article, amb la redacció següent:

"2. El que preveu l'apartat 1 d'aquest article es pot limitar en el cas que la víctima exerceixi el dret d'oposició previst a la normativa de protecció de dades personals."

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 18 queda redactat de la manera següent:

"Article 18. Publicitat dels noms de les víctimes

La Generalitat dona publicitat dels noms i dels cognoms de les víctimes en els supòsits següents:

- a) En les comunicacions de les troballes i de les identificacions de persones desaparegudes.
- b) En els actes de reconeixement i homenatge a les víctimes i les seves famílies.
- c) En el decurs de les investigacions per esclarir les circumstàncies en què es van cometre violacions de drets humans de les víctimes i, en cas de desaparició, sobre la sort que aquestes van córrer, i per localitzar-ne els familiars.
- d) En els supòsits a què fan referència l'article 12 i la disposició addicional tercera, en els termes que s'hi estableixen".

10. Al·legació: s'analitzen a continuació els diferents apartats de la disposició addicional tercera de l'avantprojecte.

a) Licitud del tractament

Els apartats 2, 3, 4, 6 i 7 en definir la base jurídica del tractament contenen algun element que pot generar confusió, atès que es refereixen de manera conjunta a l'existència d'una missió en interès públic (art. 6.1.e RGPD), l'existència d'un interès públic essencial (art. 9.2.g) i l'existència de finalitats de recerca científica i històrica, i amb finalitats estadístiques, i amb finalitats d'arxiu en interès públic (at. 9.2.j).

D'entrada, no sembla que siguin aplicables en aquest cas ni la finalitat de recerca científica (diferent a la històrica), ni la finalitat estadística. Per això s'hauria de suprimir la referència a aquests dos aspectes.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. Se suprimeix la referència a la finalitat de recerca científica del paràgraf relatiu a la licitud del tractament de l'apartat 4 de l'actual disposició addicional quart, que queda redactat de la manera següent:

"El tractament és necessari per raons d'un interès públic essencial, com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica per fer efectius els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes, així com per garantir la no repetició, i en concret, per reconèixer el compromís de les persones que van lluitar per les llibertats i la democràcia en el període comprès entre la Segona República i la constitució del primer govern escollit

119

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 119 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil; així com amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca històrica i amb finalitats estadístiques (apartats g) i j) de l'article 9.2 del Reglament general de protecció de dades)".

Es manté la referència a la finalitat esmentada a la resta de tractaments (atès que actualment és possible determinar els trets físics d'una persona a partir de l'ADN, la qual cosa pot facilitar la identificació de les restes), així com la referència a la finalitat estadística, ja que tots els tractaments indicats són susceptibles de ser explotats a efectes estadístics (tal com ha fet constar l'IDECAT en les observacions formulades durant el tràmit d'audiència interdepartamental).

11. Al·legació: En segon lloc, la base jurídica de l'apartat 2 (i també els apartats 4 i 6) conté un tercer paràgraf relatiu a la possibilitat de publicar les dades d'autoritats i funcionaris públics.

D'entrada s'ha de dir que sistemàticament resultaria més adequat regular aquesta publicació en el text articulat. Així per exemple es podria regular a l'article 19 (caldrà adequar el títol de l'article) per tal d'unificar la regulació de les publicacions previstes.

Més enllà d'això, la redacció d'aquest apartat pot resultar confusa, atès que no queda clar si l'incís "que siguin d'interès públic" es refereix a les funcions o a les dades publicades. Per això es proposa la redacció següent (que, si escau s'hauria d'incorporar a l'article 19 com un apartat 3):

"3. En el cas de les investigacions històriques es poden publicar dades de les víctimes mortes o en els altres casos en què sigui d'interès públic. També es poden publicar, quan sigui d'interès públic, les dades personals d'autoritats i funcionaris i funcionàries públics relacionades amb l'exercici de les seves funcions."

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. Així mateix, s'introdueixen nous apartats a l'article 7, a efectes de permetre l'accés a la informació amb finalitat de recerca històrica, incloses les dades d'autoritats i de personal al servei de les administracions públiques. L'article 7 queda redactat de la manera següent:

"Article 7. Règim d'accés especial als documents per a la recuperació de la memòria democràtica

"1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per garantir el dret d'accés als documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, per tal de satisfer el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania a esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, i per al coneixement d'aquesta.

"2. Qualsevol persona pot consultar la informació existent en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents i que puguin proporcionar informació sobre els fets

120

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 120 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

esdevinguts a la víctima, sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini.

"3. Les persones que tenen la consideració de víctimes indirectes d'acord amb aquesta llei poden consultar la informació existent als documents que acreditin la condició de víctima de la persona el vincle amb la qual els atribueix aquesta consideració en els termes establerts a l'apartat 2, a efectes d'esclarir els fets que van esdevenir a la víctima i de reparació, sempre que la mort o la declaració de mort de la víctima consti inscrita en el Registre Civil o que es pugui presumir per raons biològiques la seva mort, per haver superat la longevitat màxima registrada.

"4. Les persones que duguin a terme una recerca històrica per a la producció i creació literària, artística, científica i tècnica poden sol·licitar accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini, quan dites dades personals facin referència a:

"a) Persones que tinguin la condició de víctima d'acord amb aquesta llei, sempre que es tracti d'informació referida als fets victimitzants que els van esdevenir.

"b) Persones que tinguin relació amb els fets victimitzants esdevinguts a víctimes, sempre que es tracti d'informació referida a dits fets.

"c) Autoritats, càrrecs públics, personal al servei d'administracions i ens públics, i altres persones titulars de funcions públiques, sempre que es tracti d'informació referida al desenvolupament de les seves funcions.

"d) Personatges de la història contemporània, sempre que es tracti d'informació referida al seu paper a la història.

"5. Per tal que les persones que desitgin dur a terme una recerca històrica puguin accedir a les dades a què fa referència l'apartat 4, dites persones han de presentar una sol·licitud al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, el qual ha de resoldre prèvia ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació de la informació, la rellevància de les dades i la necessitat d'accedir-hi per dur a terme la recerca i per complir la finalitat d'aquesta llei, i els drets de les persones afectades, i cal adoptar les mesures necessàries per minimitzar el dany en el dret de les persones afectades. Per dur a terme aquesta ponderació s'han de tenir en compte, entre d'altres circumstàncies, la pertinença, l'especificitat i la necessitat d'accedir a la informació sol·licitada; les garanties que ofereixi la persona que sol·licita l'accés, atesa la seva trajectòria en l'àmbit de la recerca històrica, de fer un ús adequat de les dades a què accedeixi; i la rellevància i l'interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya. Les sol·licituds s'han de tramitar d'acord amb l'establert a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en tot allò que no resulti contrari a les especificitats establertes en aquest article.

"6. La resolució del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'autoritzar l'accés, total o parcial, a la informació sol·licitada, o bé denegar-ne l'accés; així com determinar les condicions en què la informació pot ser

121

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 121 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

difosa posteriorment, de conformitat amb la normativa reguladora del dret a la protecció de dades i els drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. En el cas de víctimes mortes, es poden difondre les dades personals que tinguin interès històric i en els altres casos en què siguin d'interès públic. En el cas que estiguin vives, és necessari el consentiment de les víctimes per difondre les seves dades personals identificatives associades a dades personals especialment protegides o a informació relativa al tipus de violència o repressió patida i a la causa d'aquesta que n'afectin l'honor, la intimitat personal i familiar i la pròpia imatge. També es poden difondre, quan sigui d'interès públic, les dades personals d'autoritats i personal al servei d'administracions i ens públics relacionades amb l'exercici de les seves funcions.

"7. Queden excloses del dret d'accés regulat als apartats 2, 3 i 4 les dades genètiques a què fa referència l'article 29.1.

"8. Per tal de permetre l'accés a documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, les persones que en són titulars tenen dret a dipositar-los temporalment i sense cost en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol."

12. Al·legació: Pel que fa l'apartat 5 de la disposició addicional tercera (procediments sancionadors), sembla que la base jurídica més adequada seria l'exercici de potestats públiques (art. 6.1.e) RGPD.

Resposta: s'accepta l'observació. El paràgraf corresponent de l'apartat 5 de l'actual disposició addicional quarta queda redactat de la manera següent:

"Base jurídica del tractament: l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament (article 6.1.e) del Reglament general de protecció de dades)".

13. Al·legació: Pel que fa al Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, al Cens de persones desaparegudes, al tractament de dades personals relatives a combatents i al tractament de dades personals relatives al Banc de la Memòria regulat a l'article 9, es troba a faltar una indicació clara de les tipologies de categories especials de dades que poden ser objecte de tractament, és a dir, si són sobre l'origen ètnic o racial, opinions polítiques, conviccions religioses o filosòfiques, afiliació sindical, etc.

Resposta: s'accepta l'observació. El paràgraf corresponent dels apartats 2 i 4 de l'actual disposició addicional quarta queden redactats com s'indica a continuació:

Apartat 2:

"b) Dades relatives a la repressió patida per la víctima (pot incloure categories especials de dades: origen ètnic o racial, opinions polítiques, conviccions religioses o filosòfiques, afiliació sindical, dades relatives a la salut, dades relatives a la vida sexual o l'orientació sexual, dades genètiques)".

Apartat 4:

122

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web [csv.gencat.cat](https://www.csv.gencat.cat) fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 122 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"b) Dades relatives a l'activitat desenvolupada (pot incloure categories especials de dades: origen ètnic o racial, opinions polítiques, conviccions religioses o filosòfiques, afiliació sindical, dades relatives a la salut, dades relatives a la vida sexual o l'orientació sexual)".

14. Al·legació: L'article 4 regula la col·laboració amb administracions públiques i entitats.

D'entrada, l'article hauria de diferenciar entre la recollida de la informació per part del departament de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, i si escau, la possibilitat que es pugui obtenir de les entitats amb les que s'arribin a acords o convenis per a les finalitats a què fa referència l'article, i la seva incorporació en els diferents censos que regula l'avantprojecte (que en el cas que contingui dades personals de persones vives tindrà com a base jurídica l'article 9.1.g) i 9.1.f) RGPD), de les possibles cessions de la informació que l'administració de la Generalitat pugui fer a les entitats amb les que signa convenis o acords.

A aquests efectes seria bo incloure un article on es preveïés de manera expressa l'habilitació per recollir tota la informació necessària per dur a terme les investigacions, sens perjudici del que després es dirà respecte de les mostres d'ADN.

En aquest article s'hauria d'incloure les previsions que actualment figuren relatives a la Font de les dades que apareix a diferents apartats de la disposició addicional tercera i també l'actual article 4.3 de l'avantprojecte, si bé respecte d'aquest apartat cal fer alguna observació addicional.

Resposta: s'accepta l'observació. S'afegeix un nou apartat 2 a l'article 3, amb el contingut següent:

"2. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'obtenir i recollir la informació que consti en bases de dades documentals i obres de referència especialitzades, així com la que tenen en el seu poder centres d'arxiu, universitats, centres de recerca, altres administracions públiques, entitats del sector públic, entitats memorialistes i altres tipus de persones jurídiques, víctimes, familiars, persones interessades o relacionades amb els fets esdevenuts i qualsevol altra font, nacional o internacional, que disposi d'informació rellevant per a la investigació històrica".

L'apartat 2 passa a ser el 3 i el 3, el 4, amb el redactat següent:

"4. La informació recollida d'acord amb l'establert en els apartats 1, 2 i 3 s'ha d'incorporar, si escau, en el Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, en el Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i en altres tractaments efectuats pel departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica".

L'article 4.1 passa a tenir la redacció següent:

"1. L'Administració de la Generalitat ha d'establir protocols, convenis o acords de col·laboració amb universitats, centres de recerca, administracions públiques i entitats, incloses les d'altres estats i organismes internacionals, que duen a terme actuacions en l'àmbit de la memòria democràtica, amb l'objectiu de recollir i comunicar informació per

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i de les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre vulneracions de drets humans; per obtenir informació sobre les persones que, directament o indirecta, van prendre part en el conflicte bèl·lic, les víctimes i llur sort i, si s'escau, localitzar-ne, recuperar-ne i identificar-ne les restes; per obtenir informació sobre persones exiliades i altres persones considerades víctimes d'acord amb aquesta llei; per obtenir informació per localitzar víctimes indirectes i familiars de les persones esmentades i per assolir la resta d'objectius d'aquesta llei."

15. Al·legació: Respecte als apartats relatius a les fonts de les dades, es suggereix incorporar-hi, de manera expressa, una referència a les dades que es puguin obtenir de les persones familiars i les persones relacionades amb les víctimes o els fets que van patir (actualment només l'apartat 6 fa referència als familiars).

Resposta: s'accepta l'observació. Els apartats de l'actual disposició addicional quarta queden redactats com s'indica a continuació:

Apartat 2:

Fonts de les dades: les dades personals s'obtenen d'arxius, de bases de dades documentals, d'obres de referència especialitzades, d'universitats, de centres de recerca, d'altres administracions públiques i organismes i entitats del sector públic institucional, entitats memorialistes, víctimes, familiars, persones relacionades amb les víctimes i qualsevol altra font, nacional o internacional, que disposi d'informació rellevant per a la investigació.

Apartat 3:

Fonts de les dades: les dades personals s'obtenen del Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista a què fa referència l'apartat 2, del qual és una explotació. En conseqüència, és aplicable l'establert en l'apartat 2 pel que fa a la minimització de dades, l'exactitud de les dades, la transparència, la conservació i la seguretat de les dades i les obligacions d'informació a les persones interessades.

Apartat 4:

Fonts de les dades: les dades personals s'obtenen d'arxius, de bases de dades documentals, d'obres de referència especialitzades, d'universitats, de centres de recerca, d'altres administracions públiques i organismes i entitats del sector públic institucional, entitats memorialistes, persones interessades, familiars, persones relacionades i qualsevol altra font, nacional o internacional, que disposi d'informació rellevant per a la investigació.

16. Al·legació: Respecte l'apartat 3 de l'article 4 de l'avantprojecte, en atenció al principi de minimització de dades caldria afegir la paraula "necessàries". Així, la redacció quedaria de la manera següent:

"De conformitat amb l'establert a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, les administracions públiques han de facilitar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica les dades relatives a les víctimes i les víctimes indirectes, a les demés persones a què fa referència l'apartat 1 i a les persones que puguin tenir la condició d'interessades en el procediment que el

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

departament esmentat sol·liciti, que siguin necessàries per tal de dur a terme les actuacions objecte d'aquesta llei"

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 4.3 queda redactat en els termes exposats.

17. Al·legació: Més enllà d'això, si a banda de la informació directa sobre les víctimes o persones relacionades, també es pretén fer cerques inverses a partir de la informació que consta en el padró o en el Registre d'habitants o altres bases de dades a partir de les quals es pugui determinar la relació amb la persona víctima o desapareguda, resultaria més clar que l'article recollís expressament aquesta habilitació, de manera que sigui l'administració que disposa d'aquestes bases de dades qui efectui la cerca inversa i en retorni el resultat a l'administració competent en matèria de memòria històrica.

Resposta: no s'accepta l'observació. Cal tenir en compte que, quan el Departament de Justícia s'adreça a una altra administració i li sol·licita informació, ho fa en exercici del dret d'accés a la informació pública. Per aquest motiu, les sol·licituds es limiten a sol·licitar la documentació per poder-la analitzar i arribar a la conclusió corresponent. En aquells supòsits en què la sol·licitud ha excedit del mer accés a la informació, s'ha sol·licitat que el Departament signi un conveni de col·laboració amb el departament corresponent.

18. Al·legació: Respecte a les cessions de les dades per part de l'administració competent en matèria de memòria democràtica, a la disposició addicional tercera, en la regulació dels diferents censos i tractaments es preveu: "les dades són comunicades a altres entitats i administracions públiques en exercici de les seves competències, quan sigui necessari per tramitar i resoldre llurs procediments, d'acord amb el principi de minimització de dades".

Aquesta habilitació a la comunicació de dades és massa genèrica i requeriria d'una concreció tant de les entitats destinatàries, com de les dades que poden ser comunicades com de l'exigència dels requisits de seguretat i confidencialitat que cal exigir al possible destinatari de les dades.

En realitat, tenint en compte que ja existeix un article 4 a l'avantprojecte dedicat a la col·laboració amb administracions i entitats, aquests previsions s'haurien de refondre i aclarir.

Resposta: s'accepta l'observació. Els apartats corresponents de l'actual disposició addicional quarta queden redactats de la manera següent:

Apartat 2:

Comunicacions de dades: les dades són comunicades a altres entitats i administracions públiques amb competències en matèria de memòria democràtica, quan sigui necessari per tramitar i resoldre llurs procediments relacionats amb dita matèria i amb finalitats de recerca històrica, d'acord amb el principi de minimització de dades.

Apartat 4:

Comunicacions de dades: les dades són comunicades a altres entitats i administracions públiques amb competències en matèria de memòria democràtica, quan sigui necessari per

125

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 125 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

tramitar i resoldre llurs procediments relacionats amb dita matèria i amb finalitats de recerca històrica, d'acord amb el principi de minimització de dades.

Apartat 5:

Comunicacions de dades: les dades són comunicades a altres entitats i administracions públiques amb competències en matèria de memòria democràtica, per aplicar els beneficis fiscals o concedir subvencions o ajuts públics per raó o en matèria de memòria democràtica, d'acord amb el principi de minimització de dades.

Apartat 6:

Comunicacions de dades: les dades de les persones desaparegudes són comunicades a altres entitats i administracions públiques en exercici de les seves competències, quan sigui necessari per tramitar i resoldre llurs procediments, d'acord amb el principi de minimització de dades. Les dades de familiars de persones desaparegudes que hagin consentit participar en el programa d'identificació genètica poden ser comunicades a altres entitats i administracions públiques per a l'exercici de les seves competències si disposen del consentiment de dites persones, sempre que sigui necessari per tramitar i resoldre llurs procediments, d'acord amb el principi de minimització de dades.

19. Al·legació: L'article 4.1 estableix:

"L'Administració de la Generalitat ha d'establir protocols, convenis o acords de col·laboració amb universitats, centres de recerca, administracions i entitats, incloses les d'altres estats i organismes internacionals, que duen a terme actuacions en l'àmbit de la memòria democràtica, amb l'objectiu d'intercanviar informació per conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i de les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre vulneracions de drets humans; per obtenir informació sobre les persones que, directament o indirecta, van prendre part en el conflicte bèl·lic, les víctimes i llur sort i, si s'escau, localitzar-ne, recuperar-ne i identificar-ne les restes; per obtenir informació sobre persones exiliades i altres persones considerades víctimes d'acord amb aquesta llei; per obtenir informació per localitzar víctimes indirectes i familiars de les persones esmentades i per assolir la resta d'objectius d'aquesta llei. La informació que se n'obtingui s'ha d'incorporar, si escau, en el Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, en el Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i en altres tractaments efectuats pel departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica".

D'acord amb la normativa de protecció de dades, ha de ser la mateixa llei la que estableixi les comunicacions de dades que s'han de dur a terme. En el cas que la comunicació sigui a una altra administració o organisme internacional amb competències sobre les mateixes matèries objecte de l'avantprojecte de llei, i que les dades siguin necessàries per a l'exercici de les respectives funcions, es tractaria d'una finalitat clarament compatible.

També pot ser compatible la comunicació amb finalitats de recerca històrica (art. 5.1.b) RGPD) si bé en aquest cas, si afecta categories especials de dades serà necessari que la llei ho prevegi expressament i que prevegi igualment les garanties necessàries (art.

126

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 126 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

9.2.j) RGPD).

Més enllà d'aquest supòsits, d'acord amb l'article 6.4 RGPD la comunicació amb altres finalitats requeriria que sigui la llei la que prevegi la comunicació per a la consecució d'algun dels objectius inclosos a l'article 23.1 RGPD.

També hauria d'explicitar que en aquesta transferència d'informació estan excloses les dades genètiques de que disposa l'administració de la Generalitat recollides en els bancs de dades genètiques a què fa referència l'article 30 de l'avantprojecte.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 7 queda redactat tal com s'indica en l'al·legació 11.

20. Al·legació: En el cas del banc de la memòria s'afegeix que les dades són comunicades també a persones investigadores i a la ciutadania d'acord amb l'establert a la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i a la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, previsió que no existeix pel que fa als altres censos i tractaments de dades d'aquest apartat i que genera confusió, ja que, en definitiva, es recull el règim general previst a l'article 8 de l'avantprojecte de llei.

Resposta: se suprimeix de l'actual disposició addicional quarta l'apartat relatiu al Banc de la Memòria Democràtica.

21. Al·legació: A més d'aquestes consideracions, en el cas del tractament de dades personals relatives als procediments sancionadors per vulneració de la Llei de la memòria democràtica les comunicacions de dades a altres entitats i administracions públiques s'ha de limitar a les necessàries per fer efectives les previsions de l'article 56 de l'avantprojecte de llei. En aquest sentit, es recomana la modificació de l'apartat 5 de la disposició addicional tercera per precisar que les dades personals relatives als procediments sancionadors per vulneració de la llei de memòria democràtica únicament poder ser comunicades a les administracions competents per aplicar les bonificacions o atorgar les subvencions a què fa referència l'article 56 de l'avantprojecte als efectes d'aplicar aquestes previsions.

Resposta: s'accepta l'observació. El paràgraf relatiu a la comunicació de dades de l'apartat 5 de l'actual disposició addicional quarta queda redactat de la manera següent:

"Comunicacions de dades: les dades són comunicades a altres entitats i administracions públiques amb competències en matèria de memòria democràtica, per aplicar els beneficis fiscals o concedir subvencions o ajuts públics per raó o en matèria de memòria democràtica, d'acord amb el principi de minimització de dades".

22. Al·legació: En els apartats 2, 3, 4 i 6 en els paràgrafs que regulen la conservació i seguretat de les dades es diu " atesa la finalitat del tractament, les dades son de conservació permanent, de conformitat amb la normativa sobre arxius i gestió de documents". Cal tenir en compte que si bé respecte les dades d'identificació de les víctimes i les vinculades a la repressió soferta pot estar justificada la seva conservació permanent, les dades que s'hagin recollit amb motiu de la recerca, (com per exemple les mostres d'ADN de

127

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 127 de 148

1023

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

familiars) o les dades relatives a familiars i altres persones interessades, no sembla justificat que amb caràcter general hagin de ser de conservació permanent.

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat relatiu a la conservació i seguretat de les dades dels diferents apartats de l'actual disposició addicional cinquena queda redactat com s'indica a continuació:

Apartat 2:

Conservació i seguretat de les dades: atesa la finalitat del tractament, les dades d'interès per a la recerca històrica són de conservació permanent, de conformitat amb la normativa sobre arxius i gestió de documents.

Apartat 4:

Conservació i seguretat de les dades: atesa la finalitat del tractament, les dades d'interès per a la recerca històrica són de conservació permanent, de conformitat amb la normativa sobre arxius i gestió de documents.

Apartat 6:

Conservació i seguretat de les dades: les mostres genètiques i els identificadors obtinguts a partir de l'ADN de les persones les restes de les quals han estat recuperades es conserven mentre se'n desconeixi la identitat o puguin ser emprades per identificar altres víctimes. Les mostres genètiques i els identificadors obtinguts a partir de l'ADN de familiars de persones desaparegudes que hagin consentit participar en el programa d'identificació genètica es conserven fins que s'identifiqui la persona per a la identificació de la qual s'ha efectuat la donació.

23. Al·legació: Sens perjudici del que ja s'ha apuntat respecte les fonts de les dades, convindria separar la referència a les fonts de la referència al principi d'exactitud.

Pel que fa a aquesta segona qüestió, s'ofereix una garantia de l'exactitud "per la font de procedència", però no sembla clar el fonament d'aquesta garantia ni quines serien les seves implicacions. També resulten poc concretes les referències a "un procediment de verificació historiogràfica".

Resposta: s'accepta l'observació. Se separen els continguts en dos paràgrafs, d'acord amb el que s'indica a continuació:

Apartat 2:

Fonts de les dades: les dades personals s'obtenen d'arxius, de bases de dades documentals, d'obres de referència especialitzades, d'universitats, de centres de recerca, d'altres administracions públiques i organismes i entitats del sector públic institucional, entitats memorialistes, víctimes, familiars, persones relacionades amb les víctimes i qualsevol altra font, nacional o internacional, que disposi d'informació rellevant per a la investigació.

Exactitud de les dades: s'aplica a les dades obtingudes un mètode de verificació historiogràfica.

Apartat 4:

128

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 128 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Fonts de les dades: les dades personals s'obtenen d'arxius, de bases de dades documentals, d'obres de referència especialitzades, d'universitats, de centres de recerca, d'altres administracions públiques i organismes i entitats del sector públic institucional, entitats memorialistes, persones interessades, familiars, persones relacionades i qualsevol altra font, nacional o internacional, que disposi d'informació rellevant per a la investigació.

Exactitud de les dades: s'aplica a les dades obtingudes un mètode de verificació historiogràfica.

24. Al·legació: Tractament de les dades personals relatives a les persones combatents

L'apartat 4 de la Disposició addicional tercera preveu el tractament de dades personals relatives a persones combatents.

En canvi, més enllà de les referències dels articles 15.2.c) i 15.4.a) als combatents que van ser víctimes, no es troba cap article a la Llei que reguli específicament aquesta qüestió, respecte a persones combatents que no van ser víctimes o les persones combatents que van participar en algun dels fets als quals es refereix l'article 15.

Cal tenir en compte que, atès el caràcter i l'amplitud del conflicte bèl·lic, recopilar aquest tipus d'informació afecta un elevadíssim nombre de persones i podria oferir -encara que no sempre de manera exacta- informació de categories especials de dades vinculades a la ideologia. Per aquest motiu convindria justificar de manera expressa l'interès públic essencial que justificaria aquest tractament.

Resposta: s'accepta l'observació. La referència al concepte de combatent a què s'està fent referència es troba a l'article 16.1, que fa referència a les persones que es van distingir en la defensa de la legalitat republicana. El concepte de combatent inclou diverses tipologies (soldats, personal sanitari, etc.).

El primer paràgraf de l'apartat 4 queda redactat de la manera següent:

4. El tractament de dades personals relatives a combatents antifeixistes té com a finalitat compilar la informació relativa a col·lectius de persones que, de manera directa o indirecta, van prendre part en el conflicte bèl·lic (persones que van formar part de les Milícies Antifeixistes o de l'exèrcit republicà, incloses les Brigades Internacionals, fos com a personal combatent pròpiament dit o com a personal adscrit als serveis dependents de les Milícies Antifeixistes o de l'exèrcit republicà, i altres persones que van combatre el cop d'estat del 18 de juliol de 1936), a persones que van formar part de la guerrilla antifranquista o a col·lectius de persones que durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia es van distingir en la defensa dels drets i les llibertats democràtics (membres dels moviments obrer, estudiantil, veïnal i feminista; del cristianisme progressista; del catalanisme popular i polític; o activistes pels drets lingüístics i culturals), i que s'obtingui arran de les investigacions efectuades d'ofici pel departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, arran de la col·laboració amb altres administracions públiques i entitats, o de la persona interessada, familiars o persones relacionades, amb l'objecte de gestionar les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica regulades en aquesta llei.

129

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 129 de 148

1025

El quart paràgraf de l'apartat 4 queda redactat de la manera següent:

El tractament és necessari per raons d'un interès públic essencial, com és l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica per fer efectius els principis de veritat, justícia i reparació de les víctimes, així com per garantir la no repetició, i en concret, per conèixer les actuacions i actituds de resistència i lluita en favor de les llibertats, de la llengua i la cultura catalanes, dels drets nacionals, de la defensa i recuperació de les institucions de Catalunya i del progrés social dutes a terme per persones, col·lectius i organitzacions durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, i per conèixer i reconèixer-los el seu paper en la construcció de la societat democràtica; així com amb finalitats d'arxiu en interès públic, amb finalitats de recerca històrica i amb finalitats estadístiques (apartats g) i j) de l'article 9.2 del Reglament general de protecció de dades).

25. Al·legació: Pel que fa al tractament de dades genètiques regulat a l'article 30 (apartat 7 de la disposició addicional tercera), cal posar de manifest que el tractament de les mostres biològiques dels familiars de les persones desaparegudes per compilar els seus perfils d'ADN és un tractament de categories especials de dades que s'ha de fonamentar en el consentiment exprés d'aquestes persones (article 9.2.a) RGPD).

D'entrada, cal assenyalar que la referència a "un sistema de bancs" resulta poc clara. Si la finalitat és única no sembla clar per quin motiu l'article 30 es refereix a un sistema de bancs i no a un banc de mostres d'ADN. Caldria clarificar aquesta qüestió, determinar exactament si existeix un o diversos bancs i clarificar-ne també la seva responsabilitat.

Resposta: s'accepta l'observació. Se substitueix la referència a un sistema de bancs de dades genètiques per la referent a un banc de dades genètiques. L'actual article 29.1 queda redactat com s'indica en l'al·legació 2.

26. Al·legació: Sobre aquesta qüestió, l'apartat 7 de la disposició addicional segona, identifica com a responsables del tractament el departament competent en matèria de memòria democràtica i el departament competent en matèria de salut. En canvi, al llarg del projecte no apareix cap altra referència al fet que s'atribueixi alguna funció al departament de Salut respecte al sistema de bancs de dades genètiques. Caldria clarificar aquesta qüestió. Ateses les funcions que s'atribueixen al departament competent en matèria de memòria democràtica, sembla clar que és aquest Departament qui ha de ser-ne el responsable. Això sens perjudici que la mateixa llei pugui preveure la intervenció del Departament de salut en alguna fase del tractament necessari per a fer la identificació de les restes o la recollida i comparació de les mostres (en cas que no ho preveïés la llei, caldria establir-ho a través d'un contracte d'encàrrec del tractament, art. 28 RGPD).

Resposta: s'accepta l'observació. S'estableix com a únic responsable el departament competent en matèria de memòria democràtica. El paràgraf corresponent de l'apartat 6 queda redactat de la manera següent:

"Responsable del tractament: és responsable del tractament el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, per tal de desenvolupar les funcions que li són atribuïdes".

Així mateix, s'establirà un contracte d'encàrrec del tractament a aquest efecte.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

27. Al·legació: Per altra banda, tot i que l'article 30.1 ja fa una referència a les persones que "en vulguin formar part", la menció resulta confusa, atès que sembla referir-se a les persones desaparegudes, quan en realitat hauria de referir-se a les persones familiars de persones desaparegudes. A banda d'això, recordar que per a la recollida de mostres biològiques de familiars de les persones desaparegudes s'ha de disposar del seu consentiment, per la qual cosa seria recomanable recollir-ho d'una manera més clara en aquest article.

Resposta: s'accepta l'observació. L'article 29.1 queda redactat com s'indica en l'al·legació 2.

28. Al·legació: També en aquest sentit, a l'apartat 7 de la Disposició addicional tercera, el subapartat que regula la licitud del tractament de les dades genètiques regulat a l'article 30 s'hauria de modificar per tal d'afegir que la base jurídica del tractament de les dades genètiques dels familiars de les persones desaparegudes és el seu consentiment explícit.

A més, s'hauria d'afegir, de manera clara, que les dades únicament es podran utilitzar per a la investigació i la identificació genètica de les restes humanes de persones desaparegudes en el període que estableix l'avantprojecte de llei, i que únicament es conservaran durant el termini necessari per a la seva identificació.

Resposta: s'accepta l'observació. El primer paràgraf relatiu a la licitud del tractament queda redactat de la manera següent:

"Licitud del tractament: consentiment de la persona interessada per al tractament de les dades personals (article 6.1.a) del Reglament general de protecció de dades)".

29. Al·legació: Sobre aquesta qüestió de la conservació, l'apartat 7 de la Disposició addicional tercera indica que es conservaran "mentre es desconeixi la identitat de la persona a la qual corresponen o puguin ser emprades per identificar altres víctimes." Aquesta previsió si es refereix a l'ADN de persones vives, resulta imprecisa perquè tenint en compte que les dades s'han d'haver recollit amb el consentiment de les persones afectades, ha de tractar-se d'un consentiment específic, de manera que puguin ser utilitzades per identificar una persona o persones determinades. Això estaria en contradicció amb la possibilitat d'emprar-les per identificar "altres víctimes". En el cas que aquesta previsió es refereixi a l'ADN de persones mortes, aleshores es trobaria a faltar alguna previsió respecte la conservació de l'ADN de les persones vives donants. Per això caldria indicar que l'ADN de les persones donants únicament es conservarà durant el termini necessari per a la identificació de les persones per a les quals s'hagi facilitat.

Resposta: s'accepta l'observació. El paràgraf relatiu a la conservació i seguretat de les dades queda redactat de la manera següent:

"Conservació i seguretat de les dades: les mostres genètiques i els identificadors obtinguts a partir de l'ADN de les persones les restes de les quals han estat recuperades es conserven mentre se'n desconeixi la identitat o puguin ser emprades per identificar altres víctimes. Les mostres genètiques i els identificadors obtinguts a partir de l'ADN de familiars de persones

131

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 131 de 148

1027

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

desaparegudes que hagin consentit participar en el programa d'identificació genètica es conserven fins que s'identifiqui la persona per a la identificació de la qual s'ha efectuat la donació".

30. Al·legació: Finalment, en línia amb el que ja s'ha indicat, s'hauria d'incorporar a l'article 4 la previsió que les dades genètiques de les persones familiars de desapareguts, no poden ser cedides a altres administracions públiques sense el seu consentiment.

Resposta: s'accepta l'observació. S'afegeix un nou apartat 2 a l'article 4, amb el contingut següent:

"2. Les dades genètiques dels familiars de les persones desaparegudes que hagin consentit participar en el programa d'identificació genètica no poden ser cedides sense el seu consentiment".

31. Al·legació: Article 15. Definició de les víctimes

Els dos primers apartats d'aquest article contenen les definicions de víctimes als efectes de l'avantprojecte de llei, en el primer apartat es diu que es consideren víctimes "totes aquelles persones que en el territori de Catalunya van patir danys..." a l'apartat 2 es diu que: "es consideren víctimes els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya..." afectats per altres supòsits succeïts fora de Catalunya. Atesa la transcendència de la definició de víctima en relació amb l'aplicació de l'avantprojecte de llei i en el tractament de les dades personals d'aquestes persones considerades com a víctimes, i que ambdós apartats tenen caràcter acumulatiu, convindria afegir la paraula "També..." a l'inici de l'article 4.2.

Resposta: s'accepta l'observació. L'actual article 14.1 queda redactat com s'indica a continuació, i es renumeren els apartats posteriors.

"1. Als efectes d'aquesta llei, es consideren víctimes les persones següents:

- a) Totes aquelles persones que en el territori de Catalunya van patir danys, personals o morals, a nivell individual o de manera col·lectiva, incloent-hi lesions físiques o mentals, patiment emocional, privacions de béns, pèrdues financeres, o menyscabament substancial dels seus drets fonamentals i llibertats públiques, com a conseqüència de la violència i la repressió dutes a terme, promogudes o tolerades per les autoritats públiques en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.
- b) Els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que van patir les mateixes circumstàncies establertes a la lletra a) fora del territori de Catalunya a causa de la privació de llibertat o l'internament en presons, camps de concentració franquistes, Batallons de Treballadors o Batallons Disciplinaris de Soldats Treballadors.
- c) Els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que van ser internats en camps de concentració francesos, allistats en Companyies de Treballadors Estrangers o Grups de Treballadors Estrangers a França o les seves colònies, sotmesos a treballs forçats per l'Alemanya nazi, o internats en camps de concentració i d'extermini nazis o en el Gulag soviètic.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

d) Els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya que van morir o desaparèixer fora del territori de Catalunya a causa de la seva participació en el conflicte bèl·lic com a combatents o en la lluita antifranquista.”

32. Al·legació: Article 9 i apartat 6 de la Disposició addicional tercera: Banc de la memòria democràtica

La regulació continguda a l'article 9 i a la Disposició addicional tercera relativa al Banc de la memòria democràtica, resulta força confusa. El concepte de Banc suggereix la idea d'un conjunt d'informació prèviament delimitat sota la responsabilitat d'una administració. No obstant això, tant de l'article 9 de l'avantprojecte, com de l'apartat 6 de la disposició addicional tercera no queda clar quines són les bases de dades o els fons documentals que l'integren (per exemple no queda clar si els censos que regula l'avantprojecte en formen part), tenint en compte que poden ser elaborats per diferents administracions o fins i tot entitats privades.

Resposta: s'accepta l'observació. L'actual article 8.1 queda redactat de la manera següent:

“Article 8. Banc de la Memòria Democràtica

“1. L'Administració de la Generalitat reuneix i posa a l'abast de la ciutadania bases de dades de la seva titularitat, així com bases de dades i recursos d'informació d'altres administracions públiques i persones físiques i jurídiques, públiques i privades, en matèria de memòria democràtica, i en possibilita la cerca integrada i la visualització de continguts, per tal de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació i el coneixement dels fets històrics vinculats amb la memòria democràtica.”

[...]

33. Al·legació: D'entrada, el fet que hi hagi dos responsables ens portaria a la figura de la corresponsabilitat del tractament (art. 26 RGPD), que, de ser així, convindria recollir de manera clara en el projecte, amb les implicacions que això comportarà després, no només per la necessitat d'establir l'acord a què es refereix l'article 26 sinó a l'hora de complir de manera conjunta les obligacions que comporta la responsabilitat del tractament.

Més enllà d'això, aquesta previsió s'avé poc amb el fet que s'indiqui que el Banc de la Memòria inclou arxius i fons documentals elaborats i documentats per altres administracions.

Més aviat semblaria que el Banc de dades, cas que es vulgui mantenir aquesta figura, no s'hauria de configurar com un tractament autònom, sinó que cadascuna de les administracions o entitats privades responsable d'alguna base de dades o fons documental que s'hi integri seria responsable respecte de la seva base de dades o fons documental. De ser així procediria eliminar l'apartat 6 de la disposició addicional tercera.

Referències a l'Esquema Nacional de Seguretat

Finalment, cal recordar que les remissions de l'avantprojecte de llei a la norma reguladora de l'Esquema Nacional de Seguretat s'han de revisar per tal de fer referència al nou Reial

133

Doc. original signat per:
Alfons Aragonés Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 133 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Decret 311/2022, de 3 de maig, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat, que recull les actualitzacions a què fa referència la disposició addicional primera de l'LOPDGDD pel que fa a les mesures de seguretat en cas de tractament de dades personals.

Resposta: s'accepta l'observació. Se suprimeix l'apartat relatiu al Banc de la Memòria de l'actual disposició addicional quarta.

4.4. Informe de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública.

D'acord amb l'article 7.2.h) del Decret 111/2017, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, el 27 d'abril de 2022 es va sol·licitar l'informe de dita Comissió, el qual va ser emès el 8 de juny de 2022.

1. Observació: Accés general de la ciutadania.

L'apartat primer de l'article 8 de l'Avantprojecte de llei remet a la normativa de transparència i d'arxius per regular el dret de la ciutadania a la informació de la memòria democràtica. És una remissió genèrica a la normativa ja existent que tanmateix, no introdueix cap element que reforci la posició de les persones que sol·liciten informació a l'hora d'accedir a aquests fons que han de permetre superar aquest dèficit de memòria democràtica que ja ha estat identificat com un dels objectius de la Llei. Per tant, l'actual redactat no introdueix cap element que reforci, coherentment amb els seus objectius, el règim d'accés a aquesta informació o que, almenys, introdueixi en la ponderació amb els límits generals a l'accés previstos en la llei de transparència, la consideració prevalent de l'interès públic en la seva divulgació i garantia de l'accés a aquests fons documentals, i remet al règim general d'accés a qualsevol informació pública establert per la normativa prèvia a la Llei de memòria democràtica: de transparència, per a la informació pública i d'arxius, per als arxius privats. **Tenint en compte que aquesta regulació de referència ja és vigent, s'ha de concloure que l'Avantprojecte de llei no modifica ni millora el marc legal d'accés a la informació de la memòria democràtica de Catalunya, malgrat els objectius declarats a la seva Exposició de motius, de manera que queda equiparat al règim d'accés a qualsevol altra informació pública i limitat per les mateixes causes.**

Aplicar el mateix règim general d'accés a la informació de la memòria democràtica que a la resta d'informació en poder de les administracions es considera insuficient per assolir l'objectiu de la llei, d'acord amb els epígrafs anteriors. Cal tenir en compte que el règim general d'accés a la informació pública serveix a l'interès particular en obtenir una informació, i a l'obligació de les administracions públiques de sotmetre's al control de la ciutadania; però en el cas de la informació referida a la Guerra Civil i el franquisme, hi concorre, a més, un altre interès públic, prou explicitat en l'Exposició de motius i en la memòria general, en facilitar la recuperació de la memòria col·lectiva i difondre-la tan àmpliament com es pugui, la qual cosa exigeix un règim d'accés propi i més generós, que la pròpia llei pot establir, que valori i ponderi els límits a l'accés i la seva aplicació d'acord amb la finalitat de la llei i els seus objectius.

En aquest context, resulta necessari valorar i determinar si les regles generals de protecció de dades personals previstes a la legislació de transparència o d'arxius s'han de modular,

134

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 134 de 148

1030

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

per tal de no ser incompatibles amb la finalitat de la Llei. Per exemple, la llei d'arxius estableix terminis de trenta anys de la producció del document, o si es tracta de documents que contenen dades personals que puguin afectar la seguretat, l'honor, la intimitat la seguretat, l'honor, la intimitat o la imatge vint-i-cinc anys d'ençà de la seva mort, o, si no se'n coneix la data, cinquanta anys d'ençà de la producció del document, que l'APDCAT entén que apliquen només quan hi ha la certesa legal de la seva mort, i no només quan se'n desconeix la data. Aquestes cauteles, imprescindibles en l'accés general a informació, resulten desproporcionades quan es tracta d'accedir a dades de persones de les què es pugui presumir, per raons biològiques, la seva mort. En aquests casos, sembla excessiu requerir a qui vulgui accedir a la informació que promogui la declaració legal de mort. Cal no oblidar que la pròpia llei que s'impulsa constituiria una base jurídica suficient i habilitant per a la cessió legítima de dades personals, tal i com s'ha avaluat anteriorment, i de fet, existeix un precedent prou significatiu en la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació de les víctimes del franquisme, que amb la missió pública de reparar la dignitat de les persones que van ser víctimes de la repressió, disposa la publicitat de la identitat de les persones que van ser condemnades sense autorització ni trasllat.

D'acord amb l'exposat, seria adequat un **accés parcial al Banc de la Memòria Democràtica o al Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista en règim de publicitat activa** (accés via web, en un règim almenys igual al del Banc de dades del Cost Humà de la Guerra Civil) i fins i tot caldria plantejar-se si determinada informació pot **publicar-se en format obert**, permetent la reutilització i tractament per altri de les dades, com a forma d'afavorir la reconstrucció de la memòria democràtica en la consciència col·lectiva i per a la satisfacció el dret a la veritat o la justícia de les víctimes i de la ciutadania, en general (no seria tota la informació del Banc de la Memòria, però sí aquella que resulti necessària i adequada per a l'objectiu i finalitat de la llei, i que no comporti un sacrifici desmesurat dels interessos o drets privats, per exemple, dades relatives a persones declarades mortes o de persones presumptament mortes per raons biològiques).

Per a la resta d'informació que no es publiqués en format obert, seria adequat que la llei establís un **règim jurídic d'accés propi i diferenciat del règim general de l'LTAI PBG**, (establint el procediment de sol·licitud: forma de sol·licitud, requisits, termini per resoldre, òrgan competent per resoldre, vies de garantia; els límits legals a l'accés i les causes d'inadmissió aplicables) o, almenys, si es manté l'opció actual de remetre's al règim general d'accés de la llei de transparència, caldria establir per aquesta llei que caldrà considerar com a **element de ponderació favorable** l'interès públic en la garantia del dret a la veritat i en el coneixement i divulgació de la memòria d'aquella època establert per la llei de memòria democràtica.

Resposta: s'accepta l'observació.

- Els apartats 1 i 8 de l'article 7 queden redactats de la manera següent:

"Article 7. Règim d'accés especial als documents per a la recuperació de la memòria democràtica

"1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per garantir el dret d'accés als documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de

135

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 135 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Catalunya, per tal de satisfer el dret de les víctimes, de les víctimes indirectes i de la ciutadania a esclarir la veritat dels fets esdevinguts durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, i per al coneixement d'aquesta.

"8. Per tal de permetre l'accés a documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, les persones que en són titulars tenen dret a dipositar-los temporalment i sense cost en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol."

- L'article 8 queda redactat de la manera següent:

Article 8. Banc de la Memòria Democràtica

1. L'Administració de la Generalitat reuneix i posa a l'abast de la ciutadania bases de dades de la seva titularitat, així com bases de dades i recursos d'informació d'altres administracions públiques i persones físiques i jurídiques, públiques i privades, en matèria de memòria democràtica, i en possibilita la cerca integrada i la visualització de continguts, per tal de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació i el coneixement dels fets històrics vinculats amb la memòria democràtica.

2. Les dades referents a persones físiques han d'incloure les variables gènere (home, dona o persona no binària) i sexe (masculí o femení).

- Els apartats 5 i 6 de l'article 15 queden redactats de la manera següent:

"5. L'accés a les dades del Cens, fora dels supòsits establerts a l'article 7, s'efectua en els termes establerts per la normativa reguladora del dret d'accés a la informació pública. Als efectes d'autoritzar l'accés a la informació, s'ha de tenir en compte, com a element de ponderació favorable, la rellevància i interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya.

"6. A l'efecte d'afavorir la difusió i la reutilització de la informació per tal d'assolir les finalitats d'aquesta Llei, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de fer públiques les dades del Cens que no estiguin afectades per cap limitació legal al dret d'accés a la informació pública, d'acord amb la normativa reguladora d'aquest dret."

- Els apartats 4 i 5 de l'article 24 queden redactats de la manera següent:

"4. L'accés a les dades del Cens, fora dels supòsits establerts a l'article 7, s'efectua en els termes establerts per la normativa reguladora del dret d'accés a la informació pública. Als efectes d'autoritzar l'accés a la informació, s'ha de tenir en compte, com a element de ponderació favorable, la rellevància i interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya.

136

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 136 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"5. A l'efecte d'afavorir la difusió i la reutilització de la informació per tal d'assolir les finalitats d'aquesta Llei, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de fer públiques les dades del Cens que no estiguin afectades per cap limitació legal al dret d'accés a la informació pública, d'acord amb la normativa reguladora d'aquest dret."

- S'afegeix una nova disposició addicional segona, amb el redactat següent:

"Disposició addicional segona. Publicitat de les indemnitzacions reconegudes a persones que van patir privació de llibertat com a conseqüència dels supòsits establerts a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.

"El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'elaborar i fer pública la llista de les indemnitzacions reconegudes en base al Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i 1992 i al Decret 330/2002, de 3 de desembre, pel qual es regulen les compensacions econòmiques de les persones menors de 65 anys el 31 de desembre de 2000 que van patir privació de llibertat i que es troben incloses en els supòsits previstos a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, en què constin el número d'expedient, la data d'inici del procediment, el nom i els cognoms de la persona que va patir privació de llibertat, el sexe, el lloc i les dates de reclusió, i el temps total de reclusió."

- S'afegeix una nova disposició addicional tercera, amb el redactat següent:

"Disposició addicional tercera. Accés a la informació relativa a expedients penitenciaris i a altra documentació referent a la repressió de la dictadura franquista

"1. Les administracions públiques i les altres persones obligades a garantir l'accés a la informació pública d'acord amb la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que disposin d'expedients penitenciaris d'establiments penitenciaris ubicats a Catalunya o documentació relacionada amb aquests relatius a persones privades de llibertat com a mesura repressiva per raons polítiques, ideològiques, de consciència, religioses, culturals, ètniques, socials, d'orientació sexual i de gènere, situació personal o familiar, malaltia o diversitat funcional, per raó d'aporofòbia o d'exclusió social o per la seva oposició a la dictadura franquista i que hagin estat generats durant el període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, han de fer públics la referència de la documentació, la data d'inici del procediment, el nom i els cognoms de la persona que va patir privació de llibertat i les dates de reclusió.

"2. Els centres d'arxiu de la Generalitat que disposin de les dades de la catalogació de la documentació generada per ens i òrgans al servei de la repressió franquista relativa a la repressió exercida a Catalunya contra persones per raons polítiques, ideològiques, de consciència, religioses, culturals, ètniques, socials, d'orientació sexual i de gènere, situació

137

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 137 de 148

1033

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

personal o familiar, malaltia o diversitat funcional, per raó d'aporofòbia o d'exclusió social o per la seva oposició a la dictadura franquista durant el període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, han de fer públics la referència de la documentació, la data d'inici del procediment i el nom i els cognoms de la persona represaliada."

2. Observació: Accés d'investigadors, periodistes i escriptors.

Si la finalitat de la llei és recuperar la memòria democràtica, difondre els fets ocorreguts en una època opaca i sense transparència pública, i garantir el dret a la veritat individual i col·lectiu en relació amb aquella informació, és clar que el dret d'accés haurà de ser especialment protegit i afavorit quan el sol·liciti una persona per a la realització d'un estudi o recerca que permetin la recuperació d'aquest coneixement, o la creació d'una obra periodística, literària o audiovisual que contribueixi a la seva difusió. D'acord amb això, l'avantprojecte de llei hauria de contenir una previsió que legítimi l'accés reforçat per a aquestes professionals (investigadors, estudiosos, historiadors, educadors, periodistes, escriptors, guionistes). Aquesta previsió no evitarà que s'hagi d'analitzar cas per cas, i correspon fer-ho, decidint sobre l'autorització de l'accés (siguin fons documentals o arxius de titularitat pública com privada), al Departament de Justícia, que en la resolució tindrà en compte la pertinència, l'especificitat i la necessitat d'accedir a aquests fons per documentar l'estudi, treball o l'obra, l'afectació de drets de tercers, i la rellevància i interès públic en disposar col·lectivament d'aquest estudi o obra per a la finalitat de la llei, als efectes de contribuir a esclarir la veritat i a reconstruir la memòria de Catalunya en aquella etapa.

Especialment aplicables al cas dels estudiosos o divulgadors per obra creativa d'aquesta època són les consideracions fetes en l'apartat anterior respecte la necessitat de no aplicar els terminis de l'article 36 de la Llei 10/2001 i regular en la llei de la Memòria Democràtica un règim legal específic i diferenciatiu, tal i com permet la pròpia llei d'arxius, que flexibilitzi l'exigència de consentiment o de declaració de mort i permeti l'accés dels estudiosos als fons documentals, en congruència amb els objectius de la llei.

En tot cas, sempre que sigui possible, l'accés als fons documentals i arxius s'ha de produir prèvia dissociació de la identitat de les persones físiques de les què no consti la declaració de mort i que biològicament puguin estar vives. Tanmateix, si el volum o la complexitat de la tasca d'anonimització impedeixen assumir-la sense impedir el normal funcionament del servei d'arxiu o sense una càrrega de feina desproporcionada per al personal responsable del fons documental, el Departament de Justícia valorarà si ha de protegir-se de manera prevalent l'interès públic de l'obra o estudi al qual serveix l'accés, d'acord amb les finalitats de la llei, i en aquest cas podrà autoritzar l'accés de l'investigador o escriptor previ compromís escrit de no divulgar les dades personals que identifiquin les víctimes si poden estar vives, sense el seu consentiment.

Resposta: s'accepta l'observació. Els apartats 4 a 8 de l'article 7 queden redactats de la manera següent:

"4. Les persones que duguin a terme una recerca històrica per a la producció i creació literària, artística, científica i tècnica poden sol·licitar accedir a les dades personals de

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

terceres persones que figurin en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini, quan dites dades personals facin referència a:

- a) Persones que tinguin la condició de víctima d'acord amb aquesta llei, sempre que es tracti d'informació referida als fets victimitzants que els van esdevenir.
- b) Persones que tinguin relació amb els fets victimitzants esdevinguts a víctimes, sempre que es tracti d'informació referida a dits fets.
- c) Autoritats, càrrecs públics, personal al servei d'administracions i ens públics, i altres persones titulars de funcions públiques, sempre que es tracti d'informació referida al desenvolupament de les seves funcions.
- d) Personatges de la història contemporània, sempre que es tracti d'informació referida al seu paper a la història.

"5. Per tal que les persones que desitgin dur a terme una recerca històrica puguin accedir a les dades a què fa referència l'apartat 4, dites persones han de presentar una sol·licitud al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, el qual ha de resoldre prèvia ponderació raonada de l'interès públic en la divulgació de la informació, la rellevància de les dades i la necessitat d'accedir-hi per dur a terme la recerca i per complir la finalitat d'aquesta llei, i els drets de les persones afectades, i cal adoptar les mesures necessàries per minimitzar el dany en el dret de les persones afectades. Per dur a terme aquesta ponderació s'han de tenir en compte, entre d'altres circumstàncies, la pertinença, l'especificitat i la necessitat d'accedir a la informació sol·licitada; les garanties que ofereixi la persona que sol·licita l'accés, atesa la seva trajectòria en l'àmbit de la recerca històrica, de fer un ús adequat de les dades a què accedeixi; i la rellevància i l'interès públic a disposar col·lectivament del resultat de la recerca, als efectes de conèixer la vulneració de drets humans i del dret internacional humanitari, d'esclarir la veritat dels fets esdevinguts i de recuperar la memòria democràtica de Catalunya. Les sol·licituds s'han de tramitar d'acord amb l'establert a la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en tot allò que no resulti contrari a les especificitats establertes en aquest article.

"6. La resolució del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'autoritzar l'accés, total o parcial, a la informació sol·licitada, o bé denegar-ne l'accés; així com determinar les condicions en què la informació pot ser difosa posteriorment, de conformitat amb la normativa reguladora del dret a la protecció de dades i els drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. En el cas de víctimes mortes, es poden difondre les dades personals que tinguin interès històric i en els altres casos en què siguin d'interès públic. En el cas que estiguin vives, és necessari el consentiment de les víctimes per difondre les seves dades personals identificatives associades a dades personals especialment protegides o a informació relativa al tipus de violència o repressió patida i a la causa d'aquesta que n'afectin l'honor, la intimitat personal i familiar i la pròpia imatge. També es poden difondre, quan sigui d'interès públic, les dades personals d'autoritats i personal al servei d'administracions i ens públics relacionades amb l'exercici de les seves funcions.

"7. Queden excloses del dret d'accés regulat als apartats 2, 3 i 4 les dades genètiques a què fa referència l'article 29.1.

139

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 139 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

"8. Per tal de permetre l'accés a documents per a la recuperació de la memòria democràtica de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya, les persones que en són titulars tenen dret a dipositar-los temporalment i sense cost en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol."

3. Observació: Accés de les víctimes.

El punt 2 regula l'accés a la informació o dades pròpies de les víctimes, en aquests termes: el dret de qualsevol persona pot consultar integralment la informació existent en documents que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei i que estigui subjecta a la Llei 19/2014, del 29 de desembre. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents, sense subjecció als terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol.

La remissió que es fa en aquest article a la Llei de transparència, sembla referida al concepte d'informació pública, més que a les condicions d'accés. L'article 2.b LTAIPBG la defineix com la informació "en poder" de les administracions. Resulta, doncs, necessari, si no és que es vol un resultat contrari al dret de les víctimes a accedir a la seva pròpia informació quan consti en arxius privats, que s'aclareixi que el dret d'accés es projecta sobre tota la informació, de titularitat pública o privada, que constitueixi el fons documental de la memòria democràtica.

Quant a la segona part de l'apartat quan fa referència a que la persona que tingui la condició de víctima pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents, sense subjecció als terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol. Caldria valorar si es pot reforçar aquest accés, ateses les circumstàncies excepcionals que el fonamenten, excloent no només els condicionants dels terminis establerts a la Llei d'arxius i documents sinó també als requisits de tramitació que exigeix la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, especialment el tràmit de trasllat a terceres persones que poden veure afectats els seus drets i interessos en la informació que es sol·licita i que podria deixar gairebé en no-res l'exercici d'aquest dret d'accés de la víctima.

Resposta: s'accepta l'observació. Els apartats 2 i 3 de l'article 7 queden redactats de la manera següent:

"2. Qualsevol persona pot consultar la informació existent en documents per a la recuperació de la memòria democràtica considerats informació pública i als de titularitat privada integrants del patrimoni documental de Catalunya que acreditin la seva condició de víctima d'acord amb aquesta llei. A aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents i que puguin proporcionar informació sobre els fets esdevinguts a la víctima, sense subjecció als tràmits establerts a l'article 31 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, ni a cap altre requisit o termini.

"3. Les persones que tenen la consideració de víctimes indirectes d'acord amb aquesta llei poden consultar la informació existent als documents que acreditin la condició de víctima de la persona el vincle amb la qual els atribueix aquesta consideració en els termes establerts a l'apartat 2, a efectes d'esclarir els fets que van esdevenir a la víctima i de reparació, sempre que la mort o la declaració de mort de la víctima consti inscrita en el Registre Civil o que es

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

pugui presumir per raons biològiques la seva mort, per haver superat la longevitat màxima registrada.

4.5. Informe de l'Institut Català de les Dones.

De conformitat amb l'article 3.g) de la Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, el 27 d'abril de 2022 es va sol·licitar l'informe de dit Institut, el qual va ser emès el 27 de juny de 2022.

1. Al·legació:

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar els termes androcèntrics emprats al projecte, atenent a les propostes següents:

- On diu "tots els ciutadans" hi ha de dir "**tota la ciutadania**" o "**tots els ciutadans i ciutadanes**".
- On diu "l'explotació de treballadors" hi ha de dir "**l'explotació de persones treballadores**".
- On diu "un grup d'eurodiputats" hi ha de dir "**un grup de persones eurodiputades**".
- On diu "al responsable del tractament" hi ha de dir "**a qui és responsable del tractament**".
- On diu "empleats" hi ha de dir "**persones empleades**".
- On diu "funcionaris" hi ha de dir "**persones funcionàries**".
- On diu "el responsable del tractament" hi ha de dir "**qui és responsable del tractament**".
- On diu "tercers" hi ha de dir "**terceres persones**".

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. S'inclou en l'Avantprojecte la referència a "les ciutadanes", les "eurodiputades", i "terceres persones".

No s'introdueixen les referències a "persones treballadores" (ja que entenem que el significat de "treballadors" no és el mateix que el de "persones treballadores") "persones empleades" i "persones funcionàries" (ja que es desitja fer constar literalment els termes que apareixen en el títol de les normes citades), ni "a qui és responsable del tractament" (ja que es vol emprar el terme jurídic establert per la normativa en matèria de protecció de dades per fer referència a aquest concepte, per evitar confusions).

2. Al·legació:

SEGONA. L'apartat 3 de l'article 6 sobre la Comissió de Memòria Democràtica, ha de quedar redactat de la següent forma:

- "La Comissió està composta per un màxim de nou persones membres, nomenades pel Parlament de Catalunya entre professionals dels àmbits del dret, la història, l'antropologia, la politologia, la filosofia, la psicologia, el gènere, l'arxivística i la gestió de documents i altres disciplines científiques."

141

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 141 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: a resultes de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les persones interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

3. Al·legació:

TERCERA. En l'apartat 4 de l'article 6 (Comissió de Memòria Democràtica), l'apartat 5 de l'article 31 (Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista), en l'apartat 4 de l'article 63 (Junta de Govern del Memorial Democràtic) i en l'apartat 3 de l'article 67 (Consell Assessor del Memorial Democràtic), allà on consta "*En el nomenament de les persones membres de XXX cal vetllar per la representació equilibrada de dones i homes*", ha de constar:

- "Entre els membres de XXX hi ha d'haver paritat de dones i homes".

Resposta: a resultes de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les persones interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

4. Al·legació:

QUARTA. En l'apartat 10 de l'article 6 (Comissió de Memòria Democràtica), incloure el Departament d'Igualtat i Feminismes com un dels que vetllarà de manera específica per contribuir a fer efectiu el dret a la veritat mitjançant la difusió de les recomanacions contingudes als informes i les conclusions de la Comissió, en especial, sobre tot allò que té incidència de manera específica en el reconeixement de l'impacte i la reparació a les dones víctimes directes i indirectes. I així, hi ha de constar:

- "Les institucions públiques catalanes i, en particular, els departaments de l'Administració de la Generalitat competents en matèria de memòria democràtica, cultura, educació i igualtat i feminismes, així com els mitjans de comunicació públics, en la seva condició de servei públic, han de contribuir a fer efectiu el dret a la veritat mitjançant la difusió de les recomanacions contingudes als informes i les conclusions de la Comissió."

Resposta: a resultes de les al·legacions formulades en els tràmits d'audiència a les persones interessades i d'informació pública, se suprimeix l'article 6.

5. Al·legació:

CINQUENA. L'article 9, sobre el Banc de la Memòria Democràtica, ha d'incloure aquest nou punt:

- "4. Totes les dades referents a persones físiques del Banc han d'incloure les variables gènere (home / dona / persona no binària) i sexe (maculí/femení)".

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 3 de l'actual article 8 queda redactat de la manera següent:

"3. Les dades referents a persones físiques del Banc de la Memòria Democràtica han d'incloure les variables gènere (home, dona o persona no binària) i sexe (masculí o femení)."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

6. Al·legació:

SISENA. La lletra h) del punt 4 de l'article 15 sobre la definició de les víctimes, ha de quedar redactat de la següent forma:

- h) Les dones que van patir violència física, psicològica, sexual, obstètrica i de vulneració de drets sexuals i reproductius, de segon ordre, vicària, digital o econòmica, així com discriminació o assetjament sexual o per raó de sexe, com a conseqüència de la repressió directa contra elles o indirecta contra algun familiar. Ja fos en els àmbits de la parella, familiar, laboral, social o comunitari, digital, institucional, en l'esfera pública o la vida política, en l'àmbit educatiu o en d'altres àmbits en què s'hagin lesionat o es puguin lesionar la dignitat humana, la integritat o la llibertat de les dones.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. La lletra h) de l'apartat 4 de l'actual article 14 queda redactat de la manera següent:

"h) Les dones que van patir violència física, psicològica, sexual, obstètrica i de vulneració de drets sexuals i reproductius, de segon ordre, vicària, o econòmica, així com discriminació o assetjament sexual o per raó de sexe, com a conseqüència de la repressió directa contra elles o indirecta contra algun familiar, ja fos en els àmbits de la parella, familiar, laboral, social o comunitari, institucional, en l'esfera pública o la vida política, en l'àmbit educatiu o en d'altres àmbits en què s'hagi lesionat la dignitat humana, la integritat o la llibertat de les dones."

No s'inclou la referència a la violència digital, ja que considerem que no es donava en el període 1931-1980.

7. Al·legació:

SETENA. L'article 16, sobre el Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, ha d'incloure aquest nou punt

- "5. Totes les dades del cens han d'incloure les variables gènere (home / dona / persona no binària) i sexe (maculí/femení)".

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 4 de l'actual article 15 queda redactat de la manera següent:

"4. Les dades referents a persones físiques del Cens han d'incloure les variables gènere (home, dona o persona no binària) i sexe (masculí o femení)."

8. Al·legació:

VUITENA. L'article 25, sobre el Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil, ha d'incloure aquest nou punt:

- "4. Totes les dades del cens han d'incloure les variables gènere (home / dona / persona no binària) i sexe (maculí/femení)".

143

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 143 de 148

1039

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Resposta: s'accepta l'observació. L'apartat 3 de l'actual article 24 queda redactat de la manera següent:

"3. Les dades referents a persones físiques del Cens han d'incloure les variables gènere (home, dona o persona no binària) i sexe (masculí o femení)."

9. Al·legació:

NOVENA. A la lletra b) de l'apartat 3 de l'article 31 (Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista) incloure la modificació següent:

- "Sis persones professionals o acadèmiques de prestigi reconegut en l'àmbit, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània, el dret i de la igualtat i la perspectiva de gènere interseccional".

Resposta: no s'accepta l'observació. En les reunions del Comitè es tracten temes com ara l'evolució de les inscripcions en el Cens de persones desaparegudes, l'evolució del Mapa de fosses i dels treballs tècnics per a la documentació de fosses, les actuacions en fosses efectuades i la previsió de noves intervencions, l'evolució de l'elaboració de perfils genètics de familiars, o el nombre d'individus exhumats identificats i de restes retornades als familiars. Per aquest motiu, considerem que el perfil proposat no s'adiu amb les funcions de l'òrgan col·legiat.

10. Al·legació:

DESENA. Afegir el següent nou paràgraf a l'apartat 1 de l'article 33, sobre el foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica:

- "També s'ha de promoure la investigació sobre les diferents repressions sobreposades contra les dones: per les seves actuacions político-socials i les de les seves parelles i familiars, sumades al seu gènere. També de la repressió exercida contra elles per motius de moral, i sexisme i masclisme institucionalitzats."

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 1 de l'article 33 queda redactat de la manera següent:

"1. La Generalitat ha de promoure la investigació històrica i la divulgació del període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil. S'ha de promoure la investigació del paper i l'experiència específica de les dones durant el període esmentat, de la mort i la desaparició de persones en els combats al front, de les violències polítiques a les rereguardes durant la Guerra Civil, dels exilis durant la Guerra Civil, de la repressió exercida per la dictadura franquista, i de la deportació i els desplaçaments forçosos de persones durant la Segona Guerra Mundial."

11. Al·legació:

144

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 144 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

ONZENA. Afegir un nou apartat en l'article 35. Educació i formació en matèria de memòria democràtica:

- “Els departaments de l'Administració de la Generalitat competents en matèria d'educació i en matèria de memòria democràtica, col·laboraran amb el Departament d'Igualtat i Feminismes i l'Institut Català de les dones, per donar a conèixer l'impacte diferencial en la vida de les dones de les condicions de vida en aquest període històric i posar en valor les seves aportacions, tradicionalment invisibilitzades i menystingudes.”

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. Els apartats 2 i 5 de l'article 35 queden redactats de la manera següent:

“2. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i els ens dependents o vinculats a l'Administració de la Generalitat competents en dita matèria han d'oferir als centres educatius eines didàctiques per facilitar la inserció dels continguts a què fa referència l'apartat 1 en els ensenyaments que s'hi indiquen. Les eines esmentades s'han de basar en el rigor històric, la pluralitat i la perspectiva de gènere.”

“5. En el marc dels plans de formació contínua de l'Administració de la Generalitat i dels ens dependents o vinculats, així com en les activitats formatives que integren els processos selectius, s'han d'incorporar continguts específics de capacitació i sensibilització en relació amb la memòria democràtica, especialment en el cas de la formació adreçada al personal que, en el desenvolupament de les seves funcions, s'ha de relacionar amb persones que tenen la consideració de víctimes d'acord amb aquesta llei. Els continguts s'han d'elaborar tenint en compte la perspectiva de gènere.”

12. Al·legació:

DOTZENA. Afegir un paràgraf final a l'article 36. Difusió de les produccions culturals objecte de censura:

- “Aquests departaments col·laboraran amb el Departament d'Igualtat i Feminismes i l'Institut Català de les dones, en aquesta difusió i posada en valor de les produccions d'autoria femenina objecte de censura en el període històric esmentat.”

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'actual article 37 queda redactat de la manera següent:

“Article 37. Difusió de les produccions culturals objecte de censura

El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, el departament competent en matèria de cultura i, si s'escau, el departament competent en matèria d'igualtat i feminismes han de dur a terme col·loquis, jornades i altres activitats per difondre les produccions artístiques, literàries, cinematogràfiques i altres produccions culturals que van ser objecte de censura en el marc legal franquista, i en especial les d'autoria femenina, per tal de

145

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 145 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

posar-les en valor i donar a conèixer la repressió patida pel sector cultural durant la dictadura franquista i la transició a la democràcia.”.

13. Al·legació:

TRETZENA. En relació a l'article 37. Col·laboració dels mitjans de comunicació públics en la divulgació de la memòria democràtica, afegir un nou apartat:

- “Aquests departaments col·laboraran també amb el Departament d'Igualtats i Feminismes i l'Institut Català de les dones, en la divulgació de la memòria democràtica i cobertura informativa de les actuacions que s'emprenguin.”

Resposta: no s'accepta l'observació, ja que el redactat proposat excedeix de l'objecte de la regulació del precepte, que es limita a la col·laboració dels mitjans de comunicació. Això no obsta perquè es pugui dur a terme la col·laboració proposada, mitjançant les vies de col·laboració habituals.

14. Al·legació:

CATORZENA. En relació a l'article 58. Relacions de col·laboració en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat en matèria de memòria democràtica, del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i altres departaments, afegir un nou apartat que reculli la seva col·laboració amb el Departament d'Igualtat i Feministes:

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. Atès que s'ha suprimit l'article esmentat, el contingut proposat s'incorpora a l'article 59.1.h), que queda redactat de la manera següent:

“h) Recuperar i divulgar la memòria dels col·lectius de la societat menystinguts, preterits o invisibilitzats, especialment de les dones, com a persones amb capacitat de decisió autònoma i subjectivitat històrica, de l'impacte diferencial sobre aquestes dels fets esdevinguts durant el període històric a què fa referència la memòria democràtica, del seu sofriment com a víctimes directes i indirectes, i de les seves aportacions durant el període esmentat 5; així com de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals.”

15. Al·legació:

QUINZENA. L'apartat 2 de l'article 60, sobre l'objecte i finalitat del Memorial Democràtic, ha de quedar redactat de la següent forma:

- Amb la finalitat de donar a conèixer el passat recent i facilitar la comprensió del temps present, el Memorial Democràtic contribueix a desplegar les polítiques públiques de la direcció general competent en matèria de memòria democràtica i promou les accions cíviques de recuperació, commemoració i posada en valor de les memòries relatives al període esmentat a l'apartat 1, especialment les referents a la Generalitat republicana; a

⁵ Redacció establerta arran d'una observació efectuada per l'ICD.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

les víctimes de la Guerra Civil per motius ideològics, de consciència, religiosos o socials; a la repressió de la dictadura franquista i **específicament l'exercida contra les dones, mitjançant limitacions i discriminacions socials, educatives, culturals, econòmiques i jurídiques**; a l'exili i la deportació; a les víctimes del nazisme i dels seus aliats; als intents d'eliminar la llengua i la cultura catalanes; a la resistència i les lluites obreres, veïnals i culturals contra la dictadura franquista de les organitzacions sindicals, cíviques, polítiques i religioses; i a les transformacions socials i demogràfiques de la societat catalana durant la dictadura franquista.

Resposta: s'accepta parcialment l'observació. L'apartat 2 de l'actual article 58 queda redactat de la manera següent:

"2. Amb la finalitat de donar a conèixer el passat recent i facilitar la comprensió del temps present, el Memorial Democràtic contribueix a desplegar les polítiques públiques de la direcció general competent en matèria de memòria democràtica i promou les accions cíviques de recuperació, commemoració i posada en valor de les memòries relatives al període històric a què fa referència la memòria democràtica, especialment les referents a la Generalitat republicana; a les víctimes de la Guerra Civil per motius ideològics, de consciència, religiosos o socials; a la repressió de la dictadura franquista, especialment, l'exercida contra les dones; a l'exili i la deportació; a les víctimes del nazisme i dels seus aliats; als intents d'eliminar la llengua i la cultura catalanes; a la resistència i les lluites obreres, veïnals i culturals contra la dictadura franquista de les organitzacions sindicals, cíviques, polítiques i religioses; i a les transformacions socials i demogràfiques de la societat catalana durant la dictadura franquista."

16. Al·legació:

SETZENA. L'apartat 2 de l'article 68, sobre el Consell de Participació del Memorial Democràtic, ha de quedar redactat de la següent forma:

- Les persones membres del Consell de Participació són nomenades per la persona titular del departament de l'Administració de la Generalitat al qual és adscrit el Memorial Democràtic, a proposta de la Junta de Govern, d'entre persones amb una trajectòria reconeguda en la defensa dels valors cívics i de la memòria democràtica, i representants d'entitats memorialistes, entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista, sindicats, organitzacions feministes i de defensa dels drets de les dones, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, organitzacions associatives d'ens locals i mitjans de comunicació.

Resposta: no s'accepta l'observació, atès que les organitzacions feministes no necessàriament han d'estar relacionades amb el període 1931-1980. D'altra banda, si aquestes organitzacions s'inclouen en el concepte d'"entitats i moviments que es van significar en la lluita antifranquista", res no obsta perquè sol·licitin a la Junta de Govern formar part del Consell de Participació.

4.6. Informe del Consell de Guberns Locals.

147

Doc. original signat per:
Alfons Aragoneses Aguado
02/12/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 13:24:50

Pàgina 147 de 148

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

D'acord amb l'article 22 de la Llei 12/2010, de 19 de maig, del Consell de Govern Local, el 3 de maig de 2022 es va sol·licitar l'informe del Consell esmentat, el qual no s'ha rebut a la data d'emissió d'aquesta memòria.

Alfons Aragoneses
Director general de Memòria Democràtica

148

	Doc. original signat per: Alfons Aragoneses Aguado 02/12/2022	Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026	Data creació còpia: 09/03/2023 13:24:50 Pàgina 148 de 148
		Original electrònic / Còpia electrònica autèntica	
		CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ 	